

1. Sözleşme özgürlüğü; kişilerin diledikleri kişiyle, diledikleri konuda, diledikleri içerikte ve (kural olarak) diledikleri şekilde sözleşme yapabilmelerini ifade etmektedir. Ancak bu özgürlük sınırsız değildir; özellikle emredici hukuk kuralları, kamu düzeni, ahlak ve kişilik hakları gibi sınırlar her zaman geçerlidir.

Emredici hukuk kurallarına aykırı sözleşme hükümleri geçerli kabul edilmemektedir. Sözleşme özgürlüğü, taraflara “kanunun kesin olarak yasakladığı şeyi kararlaştırma” serbestisi vermez. Bu nedenle bu seçenek sözleşme özgürlüğü kapsamında değerlendirilemez.

ABCD

İNDEKS AKADEMİ

2. Ceza yargılamasında “savunma” üçlü sacayağının (iddia–savunma–yargılama) temel unsurudur. Şüpheli veya sanığın savunmasını, kendi yapabilmesi mümkün olmakla birlikte; onun adına savunma görevini üstlenen meslek kişisi **müdafi** olarak adlandırılmaktadır.

Diğer seçeneklerde bakacak olursak

Müşteki, suçtan zarar gördüğünü ileri sürerek şikâyetle bulunan kişidir. Yani savunma makamı değil; olayın mağduru/şikâyetçisi konumundadır.

Bilirkişi, çözümü özel veya teknik bilgi gerektiren konularda mahkemeye uzman görüşü sunan kişidir. Savunma yapmamaktadır; teknik değerlendirme sunmaktadır.

Tanık, olay hakkında bilgisi bulunan ve bu bilgisini mahkemeye aktaran kişidir. Savunma görevi bulunmamaktadır.

Hâkim, yargılama makamıdır; taraf değildir. Savunma yapmaz, karar merciidir.

ABCD

3. Kuvvetler ayrılığı ilkesi; yasama, yürütme ve yargı fonksiyonlarının farklı organlar tarafından yerine getirilmesini ifade etmektedir. Bu ilkenin katı veya yumuşak biçimde uygulanması mümkündür.

I. Parlamenter sistem

Parlamenter sistemde yasama ile yürütme **tamamen ayrı değildir**; yürütme yasamadan çıkmakta ve yasamaya karşı sorumlu bulunmaktadır. Buna rağmen yasama ve yürütme **farklı organlar** eliyle yürütülmektedir. Bu nedenle parlamenter sistem, **yumuşak kuvvetler ayrılığı** ilkesini benimsemektedir.

II. Meclis hükümeti sistemi

Bu sistemde yasama organı üstün durumdadır; yürütme yetkisi de doğrudan meclis tarafından kullanılmaktadır. Yasama ve yürütme **aynı organda birleşmektedir**. **Kuvvetler birliği söz konusudur**.

III. Başkanlık sistemi

Başkanlık sisteminde yasama ve yürütme **keskin biçimde ayrılmıştır**. Yürütme organı yasamadan çıkmamakta ve yasamaya karşı siyasi sorumluluk taşımamaktadır. **Katı kuvvetler ayrılığı benimsenmektedir**.

IV. Monarşi

Yasama ve yürütme yetkileri **monarkta toplanmaktadır**. Yürütme organı (vezirler, divan vb.) monark adına faaliyet göstermektedir. Bu yapı **tipik bir kuvvetler birliği** örneğidir.

ABCD

4. “Göreve başlarken TBMM Genel Kurulu önünde ant içmek” bazı görevler için o görevin başlangıç şartıdır.

Seçenekleri bu mantıkla tek tek okuyalım:

- Milletvekilleri TBMM çalışmalarına başlayabilmek için Genel Kurul’da ant içmek zorundadır. TBMM’nin ilk birleşiminde önce milletvekillerinin andiçme töreni yapılmaktadır.
- Cumhurbaşkanı göreve başlarken TBMM Genel Kurulu önünde ant içmektedir.
- Bakanlar Cumhurbaşkanı tarafından atandıktan sonra TBMM Genel Kurulu’nda ant içerek görevlerine başlamaktadır (uygulama ve tartışmalar da bu çerçevededir).
- Kamu Başdenetçisi TBMM Genel Kurulu’nda yemin ederek görevine başlamaktadır.
- TBMM Başkanı ise milletvekilleri arasından seçilmektedir. TBMM’nin işleyişinde önce milletvekilleri ant içmekte, sonrasında Meclis Başkanlığı seçimi yapılmaktadır; yani TBMM Başkanı, zaten milletvekili sıfatıyla ant içmiş bir kişi olduğundan, başkan seçilince ayrıca “göreve başlarken” yeniden ant içmesi gerekmemektedir.

ABCD

5. Cumhurbaşkanlığı seçimi halkoyuyla yapılmakta; ancak seçimin matematiği “kullanılan oylar” üzerinden değil, geçerli oylar üzerinden kurulmaktadır. Anayasal kural, “halkın kullandığı oyların” salt çoğunluğu dememektir; geçerli oyların salt çoğunluğunu aramaktadır.

ABCDE

6. Mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı, yargı yetkisinin kullanılmasına dışarıdan müdahale edilmemesi ve mahkeme kararlarının bağlayıcılığı üzerinden anlaşılmaktadır. Bu nedenle; mahkemelere emir–talimat verilememesi, görülmekte olan davanın mediste tartışılmaması, mahkeme kararlarının değiştirilememesi ve kararların yasama–yürütme–idare tarafından uygulanmak zorunda olması doğrudan bağımsızlık ve tarafsızlık güvenceleridir.

Buna karşılık “Hâkim ve savcılar azledilemez” ifadesi mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığıyla ilgili değildir; bu ifade hâkimlik ve savcılık teminatı ile ilgilidir.

ABCDE

7. Hizmet yerinden yönetim içinde yer alan sosyal kamu kurumları, sosyal güvenlik ve istihdam gibi sosyal alanlarda kamu hizmeti yürüten kurumlardır.

Bu çerçevede SGK ve tarihsel olarak Bağ-Kur sosyal güvenlik alanındadır; İŞKUR istihdam ve işgücü piyasası hizmetleri yürüttüğü için sosyal kamu kurumları içinde değerlendirilir. Basın İlan Kurumu ise basın–ilan rejimiyle ilgili, daha çok kültürel/iktisadî nitelikte bir hizmet alanına temas eder; fakat seçenekler içinde en net biçimde sosyal kamu kurumu niteliği taşımayan kurum YÖK’tür. Çünkü YÖK, yükseköğretim alanında planlama, düzenleme ve koordinasyon yapan bir üst kuruldur; sosyal kamu kurumu sınıflandırmasının içinde yer almaz.

ABCDE

8. Köy idaresinde ihtiyar heyeti, bir kısmı seçilmiş üyelerden oluşan; bunun yanında köy öğretmeni ve imamın (varsa) görevleri gereği kendiliğinden katıldığı bir köy organıdır. Yani “doğal üye” ifadesi doğrudan ihtiyar heyetini gösterir. Ayrıca köyün ortak işleri için imece usulüne başvurulması ve köy giderleri için salma yapılması gibi kararlar da köy düzeyinde alınır ve bu karar mekanizması ihtiyar heyeti üzerinden işler.

ABCDE

9. **Kademe ilerlemesinin durdurulması:** Fiilin ağırlık derecesine göre memurun bulunduğu kademede ilerlemesinin **1–3 yıl** durdurulmasıdır.

Bu cezayı gerektiren fiil ve hâller:

1. Göreve sarhoş gelmek veya görev yerinde alkollü içki içmek.
2. Özürsüz ve kesintisiz **3 – 9** gün göreve gelmemek.
3. Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak.
4. Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketlerde bulunmak.
5. Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak.
6. Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek.
7. Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak.
8. Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak; kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak.
9. Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak.
10. Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak.
11. Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşlarına veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek.
12. Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak; borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemediği yurda dönmek.
13. Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak.
14. Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Bu cezayı gerektiren fiil ve hâller şunlardır:

1. İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak; boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek; bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak.
2. Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi/ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak ya da teşhir etmek.
3. Siyasi partiye girmek.

4. Özürsüz olarak bir yılda toplam **20 gün** göreve gelmemek.
5. Savaş, olağanüstü hâl veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak.
6. Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiilî tecavüzde bulunmak.
7. Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.
8. Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak.
9. Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek.
10. Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak.
11. Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.
12. Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak; bu örgütlere yardım etmek; kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak; bu örgütlerin propagandasını yapmak.

ABCDE

10. UNESCO, destanları çoğu zaman "kitap adı" gibi değil; anlatım/aktarım geleneği olarak listelemektedir. Bu açıdan seçeneklere bakıldığında **Manas Destanı**, UNESCO listelerinde yer alan bir epik anlatı geleneği olarak kabul edilmektedir ve Kırgız kültürüyle özdeşleşmiştir. Buna karşılık Gılgamış, İlyada, Beowulf ve Mahabharata dünya edebiyatının çok önemli destanları olsa da, bu adlarla UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'nde yer alan unsurlar değildir.

ABCDE

11. Birleşmiş Milletler Turizm Teşkilatı'nın "En İyi Turizm Köyleri" programı kapsamında; Antalya'ya yaklaşık iki buçuk saat uzaklıkta bulunan, İbradı ilçesine bağlı ve Yörük kültürünü koruyan kırsal yerleşim yeri "En İyi Turizm Köyü" unvanına layık görülen yer **Ormana Köyü**'dür.

ABCDE

12. Ankara'dan hareketle başlayarak Kayseri, Sivas, Malatya, Elazığ ve Diyarbakır illerini dolaşan, 180 yolcu kapasiteli yeni turistik tren hattı **Mezopotamya Ekspresidir**. Hat, **İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu** bölgelerini birbirine bağlamaktadır. Güzergâh boyunca **tarih, kültür ve gastronomi** unsurları ön plana çıkarılmaktadır. Amaç, demiryolu turizmini canlandırmak ve alternatif turizm rotaları oluşturmaktır.

Mezopotamya Ekspresi, özellikle **Doğu Ekspresi benzeri turistik tren konseptinin** Güneydoğu Anadolu'ya uyarlanmış hâli olarak değerlendirilmektedir.

ABCDE

13. **İstanbul Mushafı**, Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan** tarafından, **Hüseyin Kutlu** başkanlığındaki 6 kişilik bir ekip tarafından **8 yılda** hazırlatılan, **10 ciltlik** son derece kapsamlı ve özgün bir Kur'an-ı Kerim mushafıdır. Eser, tamamlanmasının ardından **Topkapı Sarayı'ndaki Mukaddes Emanetler Dairesi'ne** hediye edilmiştir.

ABCDE

14. **Sami Paşazade Sezai**, Türk edebiyatında Batılı anlamda modern hikâyenin öncülerinden biri olarak kabul edilmektedir. Edebî kişiliği, Tanzimat Dönemi'nin ikinci kuşak sanatçıları arasında yer almaktadır. Eserlerinde realizm ve natüralizmin etkileri açık biçimde görülmektedir.

Yazarın **Küçük Şeyler** adlı eseri, Türk edebiyatında Batılı anlamda yazılmış ilk modern hikâye kitapları arasında sayılmaktadır. Bu eserle birlikte hikâye türü; olaydan çok günlük hayatın küçük ayrıntılarına, insan psikolojisine ve bireysel duygulara yönelmiştir. Bu yönüyle Küçük Şeyler, klasik meddah ve mesnevi geleneğinden kesin bir kopuşu temsil etmektedir.

Sami Paşazade Sezai'nin bir diğer önemli eseri **Sergüzeşt** romanıdır. Bu eser, Türk edebiyatında esaret temasını işleyen ilk realist romanlardan biri olarak kabul edilmektedir. Yazar, bu romanında toplumsal sorunları birey merkezli bir anlatımla ele almıştır.

Dil ve anlatım bakımından süslü ve ağır bir üslup yerine, sade, açık ve gözleme dayalı bir anlatım tercih etmiştir. Bu özellikleriyle Servetifünun edebiyatına geçişte köprü isimlerden biri olarak değerlendirilmektedir.

ABCDE

15. Belçika, 22 Şubat 2024 tarihinde kabul edilen yeni ceza kanunu reformu kapsamında ekokırımı suç olarak düzenlemiştir. Ekokırım çevrede ağır, geniş çaplı ve uzun vadeli zarara yol açacağını bilerek ve buna rağmen kasten işlenmesi hâlidir, hem gerçek kişilere hem de tüzel kişilere sorumludur.

ABCDE

1. Kişilik hukuku; gerçek kişinin hukuk düzenindeki varlığını, kişiliğin ne zaman başlayıp ne zaman sona ereceğini, kişinin yerleşim yerini (ikametgâhını) ve kişiliğin korunmasına ilişkin temel esasları konu edinmektedir. Ayrıca kişilik hukuku içerisinde, kişi topluluklarının (tüzel kişilerin) temel çerçevesi de ele alınmakta; bu bağlamda dernek ve vakıf gibi yapıların tüzel kişilik yönüyle genel esaslarına da yer verilmektedir. Buna karşılık **soybağı**, doğrudan doğruya aile hukukunun çekirdek konularından biridir; anne-baba ile çocuk arasındaki hukuki bağı, kurulmasını, sonuçlarını ve buna ilişkin davaları kapsadığı için kişilik hukukunun değil **aile hukukunun** alanına girmektedir.

ABCDe

2. Örf ve âdet kuralının, hukuk düzeninde bağlayıcı bir "hukuk kuralı" niteliği kazanabilmesi için üç temel unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Öncelikle kuralın, toplumun büyük çoğunluğu tarafından uyulması zorunlu ve bağlayıcı kabul edilmesi şarttır; bu durum **genel inanis (manevi unsur)** olarak ifade edilmektedir. İkinci olarak kuralın, zaman içinde yerleşmiş biçimde uzun sürer ve sürekli uygulanıyor olması gerekmektedir; bu da **süreklilik (maddi unsur)** olmaktadır. Son olarak kuralın, hukuk kuralı hâline dönüşmesini sağlayan belirleyici unsur devlet gücüyle desteklenme, yani **yaptırım unsurudur**; devlet desteği bulunmadığında kural, yalnızca sosyal bir alışkanlık düzeyinde kalmaktadır.

ABCDe

3. 1921 Anayasası, Millî Mücadele şartları altında hazırlanmış **kısa ve çerçeve** nitelikli bir anayasa olup **millî egemenlik ilkesini ilk kez açık** ve yazılı biçimde kabul eden anayasa olma özelliğini taşımaktadır. Anayasa, yumuşak ve çerçeve anayasa niteliğine sahiptir; ayrıntılı düzenlemelere yer vermemiştir. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin iki yılda bir seçileceği kabul edilmiştir. Devlet örgütlenmesi bakımından ise **kuvvetler birliği ilkesi** benimsenmiş; yasama ve yürütme yetkileri Meclis'te toplanmıştır.

Buna karşılık 1921 Anayasası'nda karma hükümet sistemi yer almamaktadır. Bu anayasa, yürütmenin Meclis içinden çıktığı ve Meclis'e bağlı olduğu meclis hükümeti sistemini benimsemektedir. Bu nedenle karma hükümet sistemine ilişkin ifade 1921 Anayasası'nın değil 1924 Anayasası'nın özelliğidir.

ABCDe

4. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'ndaki görüşmeler kural olarak **açık** yapılmakta; bu görüşmelerin **kayda geçirilerek kamuoyuyla paylaşılması** esas alınmaktadır. Genel Kurul'da yapılan konuşmaların, görüşmelerin ve gerçekleştirilen işlemlerin **kelimesi kelimesine** (aynen) yer aldığı resmî belge Tutanak Dergisidir. **Tutanak** Dergisi, Genel Kurul çalışmalarının tam ve eksiksiz bir kaydını tutmakta; şeffaflık ve denetim ilkesine hizmet etmektedir.

ABCDe

5. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanlığını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına temsil etmektedir. Bu çerçevede Cumhurbaşkanı, TSK'nın yurt savunmasına hazırlanmasından ve kullanılmasından doğrudan TBMM'ye karşı sorumludur.

ABCDe

6. Anayasaya göre Anayasa Mahkemesi, norm denetiminde **iptal** yoluyla hukuka aykırılığı ortadan kaldırmakta; ancak iptal ettiği normun yerine geçecek şekilde **yeni bir düzenleme yapma yetkisine sahip bulunmamaktadır**. Bu nedenle Mahkeme, "kanun koyucu gibi" hareket ederek boşluğu dolduran yeni bir kural ihdas edememektedir. Bu nitelik, Anayasa Mahkemesi'nin düzen kuran değil, denetleyen konumda olmasının doğal sonucudur.

ABCDe

7. **Zabıta, özel idari kolluk** içinde değerlendirilmektedir; çünkü görev alanı "ülkenin genel kamu düzeni" değil, belirli bir idari faaliyetin ve yerel hizmet alanının düzeni olmaktadır. Belediyenin emir ve yasaklarının uygulanması, belediye sınırları içinde düzenin sağlanması, ruhsat-izin düzenine bağlı faaliyetlerin denetimi gibi işler, yerel yönetim hizmetlerinin sağlıklı yürütülmesine yönelik kolluk faaliyetleri niteliği taşımaktadır. Bu nedenle zabıta, "genel güvenliği ülke çapında sağlayan kolluk" gibi değil; belirli bir idari alanın düzenini ve belediye düzenini koruyan kolluk olarak görülmektedir.

Polis, jandarma ve sahil güvenlik ise genel idari kolluk kapsamında, kamu düzenini daha geniş ve genel bir çerçevede sağlama görevi yürütmektedir

ABCDe

8. **657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda** memurlar için öngörülen yasaklar madde madde şu şekildedir:

- **Siyasi parti üyeliği ve siyasi/ideolojik faaliyette bulunma yasağı** (siyasi partiye üye olamama; herhangi bir siyasi parti/kişî/zümre yararına veya zararına davranışta bulunamama; siyasi ve ideolojik amaçlı beyan ve eylemde bulunamama, bu eylemlere katılamama).
- **Basına bilgi veya demeç verme yasağı** (kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo-televizyon kurumlarına yetkisiz şekilde bilgi ya da demeç verememe).
- **Resmî belge, araç ve gereçleri yetki verilen yerler dışına çıkarma ve özel işlerde kullanma yasağı** (görevle ilgili resmî belge/araç/gereçleri dışarı çıkaramama; hususî işlerde kullanamama).
- **Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı** (kamu hizmetlerini aksatacak şekilde topluca göreve gelmeme, görevi bırakma/çekilme, işi yavaşlatma veya aksatma sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunamama).

- **Grev yasağı** (greve karar verme, grev tertipleme, ilan etme, propaganda yapma; greve veya grev teşebbüsüne katılma, destekleme ya da teşvik edememe).
- **Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı** (tacir/esnaf sayılmayı gerektirecek faaliyette bulunamama; ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamama; belirli şirket ortaklıklarına girememe; serbest meslek icrası için ofis/büro/muayenehane vb. açamama; belirli işyerlerinde çalışamama).
- **Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı** (doğrudan veya aracı ile hediye isteyememe; görev sırasında olmasa bile menfaat sağlama amacıyla hediye kabul edememe).
- **Denetimi altındaki veya görev/kurumuylla ilgili teşebbüsten menfaat sağlama yasağı** (her ne ad altında olursa olsun doğrudan ya da aracıyla menfaat temin edememe).
- **Gizli bilgileri açıklama yasağı** (kamu hizmetiyle ilgili gizli bilgileri, görevden ayrılma bile, yetkili makamın yazılı izni olmadıkça açıklayamama).

Mal bildiriminde bulunmak ise bir yasak değil, memur için getirilen yükümlülük/ödev niteliği taşımaktadır.

ABCDE

9. BM'nin ana organları; **Güvenlik Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey, Uluslararası Adalet Divanı ve Vesayet Meclisi** gibi Birleşmiş Milletler Antlaşması'nda sayılan kurumsal yapılardan oluşmaktadır. Uluslararası Ceza Mahkemesi ise BM'nin bir organı değildir; ayrı bir uluslararası antlaşmayla (Roma Statüsü) kurulmuş bağımsız bir mahkeme olup BM ile iş birliği ilişkisi bulursa da BM'nin organları arasında yer almamaktadır.

ABCDE

10. 2024 yılında Türkçenin resmî dil olarak kabul edildiği kent, Kosova'da yer alan Mitrovica'dır. Kosova'nın Mitrovica kentinde belediye meclisi tarafından alınan kararlar Türkçe, yerel düzeyde resmî dil statüsü kazanmıştır. Bu gelişme, Kosova'daki Türk varlığının ve çok dilli yerel yönetim anlayışının güncel bir yansıması niteliğindedir.

ABCDE

11. Türkiye'nin ilk Çocuk Adalet Merkezi (ÇAM), 20 Kasım 2021 tarihinde Dünya Çocuk Hakları Günü'nde Erzurum'da hizmete açılmıştır.

Çocuk Adalet Merkezi (ÇAM) tek bir binada şu adli birimleri bir araya getirmektedir: çocuk ağır ceza mahkemesi, çocuk mahkemesi, Cumhuriyet başsavcılığı çocuk bürosu ve Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri birimleri. Amaç, çocuğa ilişkin tüm adli işlemlerin yetişkinlerden ayrı, çocuk dostu ortamda ve çocuk dostu usullerle yürütülmesidir.

ABCDE

12. Manisa'nın Salihli ilçesinde bulunan Sardis Antik Kenti ve Bin Tepe Tümülüsleri, 2025 yılının Temmuz ayında Fransa'nın Paris kentinde düzenlenen 47. UNESCO Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda oy birliğiyle Kalıcı Liste'ye kabul edilmiştir.

ABCDE

13. Bilimsel sınıflandırmada yıldızlararası gök cisimlerine "I" (Interstellar) kodu veriliyor.

Şu ana kadar üç tane doğrulanmış yıldızlararası ziyaretçi var ve sıralama şöyle:

1. 1I/Oumuamua – 2017'de tespit edildi, ilk yıldızlararası ziyaretçi.
2. 2I/Borisov – 2019'da gözlemlendi, ikinci yıldızlararası cisim.
3. 3I/ATLAS – 2025 yılında keşfedilen ve Güneş Sistemi dışından geldiği kabul edilen üçüncü doğrulanmış yıldızlararası gök cisimidir.

ABCDE

14. TÜRKSOY'un Daimî Konseyi'nin toplantısında yapılan değerlendirme sonucunda, 2025 yılı için "Türk Dünyası Kültür Başkenti" unvanı Aktau'ya verilmiştir. Aktau, Kazakistan'ın Mangistau Eyaleti'nin merkezi olup Hazar Denizi kıyısında yer alan bir liman kentidir.

Bu unvanın amacı Türk dünyasında yer alan şehirlerin kültür-sanat potansiyelini görünür kılmak, ortak tarih-kültür mirasını ön plana çıkarmak ve şehirleri yıllık kültürel etkinlikler merkezi hâline getirmek.

ABCDE

15. 2025 Emmy Ödül Töreni'nde Netflix'in "Adolescence" adlı mini dizisindeki performansı ile ödül kazanan en genç erkek oyuncu unvanını alan isim Owen Cooper'dır. Owen Cooper, henüz 15 yaşında olmasına rağmen Emmy ödülüne layık görülerek bu alanda bir ilke imza atmıştır.

ABCDE

1. Tarafların, gerçek iradeleri ile dış dünyaya açıkladıkları irade arasında **bilerek ve isteyerek bir uyumsuzluk yaratmaları** ve bu yolla **üçüncü kişileri aldatmayı amaçlamaları**, sözleşmeler hukukunda **muvaza** olarak adlandırılmaktadır. Muvazaada taraflar görünürde bir sözleşme yapmış gibi davranmakta; ancak bu sözleşmenin hüküm ve sonuç doğurmasını istememekte ya da gerçek iradelerini gizleyen başka bir anlaşmayı esas almaktadır. Diğer seçeneklerde yer alan durumlar irade ile beyan arasındaki kasıtlı ve ortak bir aldatma amacına dayanmamaktadır: gabin aşırı yararlanmayı, hile karşı tarafı yanıltmayı, ikrah korkutmayı, hata ise istemeden yapılan yanıltmayı ifade etmektedir.

ABCDE

2. Türk Medeni Kanunu'na göre evlenme yaşı kural olarak 17'dir ; ancak **olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple, 16 yaşını doldurmuş** erkek veya kadının evlenmesine **izin verme yetkisi hâkime** aittir. Uygulamada bu izin, **aile mahkemesi hâkimi** tarafından verilmektedir.

ABCDE

3. Sorudaki hüküm yalnızca mahkemeye başvurma imkânını değil, aynı zamanda yargılama sürecinin adil şekilde yürütülmesini de kapsamaktadır. Yani kişi, yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak yer alabilmekte; iddiasını ileri sürebilmekte, savunmasını yapabilmekte ve bütün bunları adil yargılanma güvencesi altında gerçekleştirmektedir. Bu bütünlük içinde değerlendirildiğinde doğru seçenek **adil yargılanma** hakkıdır.

ABCDE

4. 1982 Anayasası'nda milletvekilliğinin sona ermesi, sınırlı ve belirli hâllere bağlanmıştır. Bu çerçevede **yasama organı üyeliği ile yürütme organı içindeki bazı görevlerin aynı kişide birleşmesi**, kuvvetler ayrılığı ve görevlerin bağdaşmazlığı ilkesi gereği mümkün görülmemiştir. Cumhurbaşkanı Yardımcılığı, yürütme yetkisi içinde yer alan ve Cumhurbaşkanına doğrudan bağlı olarak icra edilen bir görev olduğundan, bu göreve atanma hâlinde **milletvekili kendiliğinden sona ermektedir**.

Diğer seçeneklerde yer alan durumlar ise milletvekilliğinin sona ermesine yol açmamaktadır. Siyasi partiden istifa edilmesi, Meclis Başkanı seçilme veya dokunulmazlığın kaldırılması milletvekilliği sıfatını ortadan kaldırmaz. Partinin kapatılmasına sebep olan beyan ve eylemler ise siyasi yasak ve üyelik düşmesi bakımından ayrı bir usule tabidir; tek başına milletvekilliğini doğrudan sona erdirmez.

ABCDE

5. Anayasaya göre DDK, **Cumhurbaşkanının istemi üzerine**; yargı organları hariç olmak üzere kamu kesiminde ve ayrıca kapsamına alınan bazı kamu dışı yapılarda denetim/inceleme/araştırma yapabilmektedir. Bu çerçevede ÖSYM bir kamu kurumudur ve denetim alanında kalmaktadır. TEMA Vakfı bir vakıf niteliği taşıdığından, DDK'nın denetleyebileceği yapılar arasında değerlendirilmektedir. Ayrıca 2017 anayasa değişikliği sonrasında **Türk Silahlı Kuvvetleri de DDK denetimine açık hâle gelmiştir**; dolayısıyla Kara Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri denetlenebilir durumdadır.

Buna karşılık Yargıtay bir yargı organı olduğundan, **"yargı organları hariç"** sınırı gereği DDK tarafından denetlenmemektedir.

ABCDE

6. Hukuk yargılamasında kanun yolları, ilk derece mahkemelerinin verdikleri kararların **üst derece veya yüksek mahkeme tarafından denetlenmesini** sağlayan başvuru yollarıdır. Bu kapsamda **istinaf**, bölge adliye mahkemelerine yapılan ve hem maddi vakıa hem de hukuki denetim içeren bir **üst derece kanun yoludur**. **Temyiz** ise Yargıtay'a başvuru, esas itibarıyla hukuki denetim yapılmasını sağlayan **yüksek mahkeme kanun yolu** niteliği taşımaktadır.

Buna karşılık anayasal şikâyet (bireysel başvuru), bir kanun yolu değil; temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne yapılan olağanüstü ve ikincil nitelikte bir başvuru yoludur. Hukuk yargılamasında kararın üst derece veya yüksek mahkemece denetlenmesini amaçlayan klasik kanun yolları arasında yer almamaktadır.

ABCDE

7. **İl ve ilçe**, merkezî idarenin taşra teşkilatının asli unsurları olup, devletin ülke genelinde örgütlenmesinin temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle bu idari birimlerin kurulması, kaldırılması veya sınırlarının değiştirilmesi **kanunla** gerçekleştirilmektedir.

Büyükşehir belediyesi ise klasik bir yerel yönetim birimi olmakla birlikte, sıradan bir belediyeden farklı olarak ülke yönetimini ve idari yapıyı doğrudan etkileyen, özel statülü bir idari yapılanmadır. Bu nedenle **büyükşehir belediyesi kurulması da kanuni** düzenleme gerektirmektedir.

Buna karşılık köy, yerel yönetim birimi olmakla birlikte kurulması kanunla değil, **idari işlemle** gerçekleştirilmektedir. Köylerin kurulması, birleştirilmesi veya kaldırılması **İçişleri Bakanlığı'nın kararı** ile mümkün olmaktadır. Bu yönüyle köy, kanunla kurulması zorunlu idari yapılar arasında yer almamaktadır.

ABCDE

8. Devlet tüzel kişiliği; merkezî idarenin asli unsurlarını kapsamakta ve ayrı bir kamu tüzel kişiliği bulunmayan idari birimleri bünyesinde barındırmaktadır. Bakanlıklar ve bunlara bağlı ya da ilişkili olarak örgütlenen Millî İstihbarat Teşkilatı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü, **ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olmayıp** doğrudan devlet tüzel kişiliği içinde faaliyet göstermektedir.

Buna karşılık Sosyal Güvenlik Kurumu, kendisine özgü bütçesi, mal varlığı ve idarî özerkliği bulunan, ayrı bir kamu tüzel kişiliği olarak kurulmuştur. Bu nedenle SGK, devlet tüzel kişiliğinin bir parçası değil; devlet dışında, ancak kamu hukuku rejimine tabi bağımsız bir kamu tüzel kişisi niteliği taşımaktadır.

ABCDE

9. Adaylık sürecinde başarısızlık nedeniyle memurlukla ilişkisi kesilenlerin (sağlık nedenleri hariç) Devlet memurluğuna yeniden alınabilmesi için kanunun öngördüğü bekleme süresi **üç yıldır**. Bu süre dolmadan yeniden memuriyete giriş mümkün değildir.

ABCDE

10. 2024 yılı başında Akdağ Tabiat Parkı, Cumhurbaşkanlığı kararıyla millî park statüsüne yükseltildi ve Türkiye'nin 49. millî parkı oldu. Daha sonra 2025 yılında Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesindeki Geben Vadisi, yine Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasını taşıyan bir Cumhurbaşkanlığı Kararı ile millî park ilan edildi. Türkiye'nin 50. millî parkı olarak kayıtlara geçti.

ABCDE

11. Doğa hâlinde hayatı "yalın, yoksul, iğrenç, hayvansı ve kısa" olarak tasvir eden, insanın insanla mücadelesini vurgulayan ve bu kaosu ancak güçlü bir egemenlik (Leviathan/ devlet) ile aşabileceğini savunan **Thomas Hobbes**'tur.

ABCDE

12. **Tuz Gölü Doğalgaz Depolama Tesisi**, Türkiye'nin doğalgazda arz güvenliğini artırmak ve tüketimin yüksek olduğu dönemlerde sisteme ek gaz verebilmek amacıyla kurulmuştur. Tesis, adından da anlaşılacağı üzere Tuz Gölü çevresinde, yer altı depolama alanları şeklinde yer almaktadır. Ülkenin en büyük enerji projelerinden biridir.

ABCDE

13. **László Krasznahorkai**, Macar bir romancı ve senaristtir; özellikle yoğun, uzun cümleli, felsefi ve apokaliptik atmosferli metinleriyle tanınmaktadır. Uluslararası ününü, küçük bir kasabanın çöküşünü anlattığı "Satantango" ve yine karanlık, gerilimli bir dünya tasvir eden "The Melancholy of Resistance" gibi eserleriyle sağlamıştır. Krasznahorkai, İsveç Akademisi tarafından 2025'te Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülmüştür.

ABCDE

14. Bilimsel çalışmalar, Kuzey Kutbu'ndaki hızlı buzul erimesinin temel nedeninin **atmosferde artan sera gazı emisyonları** olduğunu göstermektedir. Bu emisyonlar küresel sıcaklıkların yükselmesine, dolayısıyla kutup bölgelerinde buz kaybının hızlanmasına yol açmaktadır. Diğer seçenekler ikincil etkiler olarak değerlendirilebilse de, ana neden sera gazı kaynaklı küresel ısınmadır.

ABCDE

15. 2025 yılı içinde BM Genel Kurulu Başkanlığı, yılın ilk kısmında Kamerunlu başkan, Eylül 2025'ten itibaren ise Almanya adına görev yapan başkan tarafından yürütülmektedir. Bu nedenle 2025 takvim yılı içinde başkanlığı yürüten devletler birlikte verildiğinde doğru seçenek Kamerun – Almanyadır.

ABCDE

1. Nisbî butlan (iptal edilebilirlik), irade sakatlıklarına ve kanunun iptal hakkı tanıdığı bazı özel hâllere dayanmaktadır. Bu kapsamda hata, hile ve ikrah klasik irade sakatlığı hâlleridir; gabin de kanunun, zayıf durumdan yararlanma nedeniyle sözleşmeyi iptal/uyarlama imkânı tanıdığı bir iptal edilebilirlik sebebi olarak kabul edilmektedir. Buna karşılık muvazaa, tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacıyla gerçek iradelerini gizleyerek görünüşte bir işlem yapmalarını; görünüşteki işlem kural olarak hüküm doğurmaz ve mesele iptal edilebilirlikten ziyade işlemin geçersizliği (mutlak butlan) çerçevesinde değerlendirilmektedir.

ABCDE

2. Yan soy kan hısımlığı, ortak bir kökten gelmekle birlikte birbirinin üstsoyu veya altsoyu olmayan kişiler arasında bulunmaktadır. Buna göre:

- Kuzenler 4. Derece yan soy kan hısımlı olmaktadır.
- Kardeş (2. Derece yan soy kan hısımlı olmaktadır.
- Yeğen 3. Derece yan soy kan hısımlı olmaktadır. Buna karşılık dede (üstsoy, torun altsoy kapsamında bulunduğu) yan soy sayılmamaktadır.

ABCDE

3. Türk anayasa tarihi bakımından **1961 Anayasası ile ilk kez düzenlenen kurumlar; Anayasa Mahkemesi ve Yüksek Hâkimler Kurulu** olmaktadır. Çünkü 1961 Anayasası, ilk defa anayasa yargısını benimseyerek Anayasa Mahkemesini öngörmüş; ayrıca hâkimlerin mesleki/özlük işlerine ilişkin kurumsal yapı olarak Yüksek Hâkimler Kurulunu ilk kez anayasal düzeyde düzenlemiştir.

Devlet Denetleme Kurulu ve Yükseköğretim Kurulu ise 1982 Anayasası'nda düzenlenmiş idari kuruluşlardır.

ABCDE

4. Yakalanan veya tutulan kişinin, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç, **en geç 48 saat içinde** hâkim önüne çıkarılması gerekmektedir. Toplu olarak işlenen suçlarda ise bu süre daha uzun tutulabilmekte ve en çok **4 güne** kadar uzayabilmektedir.

ABCDE

5. Yasama dokunulmazlığı, milletvekilinin Meclisin çalışmasını engelleyecek şekilde keyfî biçimde yakalanmasını, tutulmasını veya yargı baskısı altında bırakılmasını önlemeyi amaçlamaktadır. Bu koruma, "milletvekili sıfatı" kazanıldığı anda doğmaktadır.(mazbatanın alınması ile) Amaç, kişinin Meclis faaliyetine katılabilmesini güvence altına almaktır. Bu nedenle dokunulmazlığın başlangıcını yemin anına bağlamak mantıken de doğru değildir. Yemin, milletvekilliğinin "başlangıç şartı" değil, göreve başlamak için getirilen anayasal bir yükümlülüktür.

ABCDE

6. Olağan dönemde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler alanında düzenleme yapamamaktadır. Bu çerçevede kamu hizmetlerine girme hakkı, siyasi haklar ve ödevler arasında yer almakta olup olağan dönem Cumhurbaşkanlığı kararnamesine konu edilememektedir.

Buna karşılık grev ve lokavt hakkı, eğitim ve öğrenim hakkı, mülkiyet hakkı ile çalışma ve sözleşme hürriyeti sosyal ve ekonomik haklar kapsamında değerlendirilmekte; bu haklar olağan dönemde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine konu olabilmektedir.

ABCDE

7. Somut norm denetimi, bir mahkemenin önündeki davada uygulanacak normun Anayasaya aykırılığı kanaatine varması (veya tarafın iddiasını ciddi bulması) hâlinde Anayasa Mahkemesine başvurusu esasına dayanmaktadır. Bu yolla Anayasa Mahkemesinin denetleyebildiği normlar **kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile sınırlı bulunmaktadır.

ABCDE

8. Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar güncel olarak şunlardır:

1. Devlet Arşivleri Başkanlığı
2. Devlet Denetleme Kurulu
3. Diyanet İşleri Başkanlığı
4. Siber Güvenlik Başkanlığı
5. İletişim Başkanlığı
6. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
7. Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
8. Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
9. Savunma Sanayi Başkanlığı
10. Strateji ve Bütçe Başkanlığı
11. Türkiye Varlık Fonu

Gelir İdaresi Başkanlığı ise bakanlık teşkilatı içerisinde konumlanan bir idari birim niteliği taşımaktadır.

ABCD E

İNDEKS AKADEMİ

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aylıktan kesme cezasında memurun brüt aylığından **1/30 ile 1/8** arasında kesinti yapılmaktadır.

AB CDE

10. NATO Genel Sekreteri Mark Rutte'nin açıklamasına göre 2026 NATO Zirvesi, 7–8 Temmuz 2026 tarihlerinde Türkiye'nin başkenti Ankara'da, Beştepe Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılacaktır.

AB CDE

11. Japon kültüründe kırılan seramik ya da porselen parçalarının altın, gümüş veya platin tozu karıştırılmış özel bir reçine/vernikle birleştirilmesi tekniğidir. Kırık yerler gizlenmez, tam tersine altınla belirlenleştirilir.

Felsefi olarak "kusurun da hikâyenin bir parçası olduğu" düşüncesini taşımaktadır. "Kırıldı ama değersizleşmedi, tam tersine geçmişle birlikte daha da özel hâle geldi." anlayışını yansıtır.

AB CDE

12. **Süheyla Altmışdört**, klasik Türk müziği ve koro geleneğine büyük emek vermiş, çok sayıda ünlü ismi yetiştirmiş bir müzik eğitimcisidir ve Türk sanat müziği camiasında "hocaların hocası" olarak anılmaktadır. 1926 doğumlu sanatçı, 2025 yılında 99 yaşında vefat etmiştir.

AB CDE

13. Demre Belediyesi, 2024'te başlattığı adaylık sürecini tamamlayarak 8 Kasım 2025'te Cittaslow sertifikasını almış, böylece Türkiye'nin 28'inci "Sakin Şehir" üyesi olmuştur.

AB CDE

14. **Çelik Kubbe Projesi**, ASELSAN ana yükleniciliğinde yürütülen ve **SUNGUR, HİSAR, SİPER, KORKUT, EİRS/ALP** radarları ile elektronik harp sistemlerini **ağ merkezli** bir yapı içinde bütünleştiren **katmanlı hava savunma projesidir**. 2025'te TSK'ya 47 sistemlik ilk paket teslim edilerek proje fiilen envantere girmiştir.

AB CDE

15. Suriye'de iç savaşın etkileri nedeniyle Mayıs 2013'te geçişlere kapatılan, 9 Aralık 2024'te ise gönüllü geri dönüşlerin daha düzenli yürütülmesi amacıyla yeniden açılan sınır kapımız Hatay'daki **Yayladağı** Kara Hudut (Gümrük) Kapısıdır.

AB CDE

1. Zaruret hâlinde kişi, kendisine veya başkasına yönelmiş **gerçek ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak amacıyla**, bu tehlikeyle ilgisi bulunmayan **üçüncü bir kişinin canına ya da malına zarar verebilmektedir**. Bu hâlin kabul edilebilmesi için kanunda ve öğretide belirli koşulların birlikte gerçekleşmesi gerekir.

Öncelikle, **kişinin kendisine veya başkasına ait bir hakka yönelmiş gerçek ve muhakkak bir tehlikenin bulunması** gerekmektedir. Soyut, ihtimal dâhilindeki ya da ileride gerçekleşmesi muhtemel tehlikeler zaruret hâli kapsamında değerlendirilmez. Bu nedenle birinci öncül zaruret hâlinin temel şartları arasında yer almaktadır.

İkinci olarak, **tehlikeden kurtulmak için başka bir hukuka uygun çarenin bulunmaması** zorunludur. Kişi, daha hafif ve hukuka uygun bir yol varken hukuka aykırı bir fiile başvurmuşsa zaruret hâlinde söz edilemez. Zaruret, son çare niteliği taşımaktadır. Bu nedenle ikinci öncül de şartlar arasında yer almaktadır.

Üçüncü olarak, **korunan hukuki değer ile feda edilen hukuki değer arasında orantı bulunması** gerekir. Kurtarılan menfaat, ihlal edilen menfaatten açıkça daha ağır ya da en azından denk olmalıdır. Aksi hâlde zaruret hâli değil, hukuka aykırı bir tercih söz konusu olur. Bu sebeple üçüncü öncül de zaruret hâlinin koşulları arasındadır.

Buna karşılık, **tehlikenin failin kendi kusurundan kaynaklanmış olması**, zaruret hâlinin kabulünü engeller. Kişi kendi kusuruyla yarattığı bir tehlikeye dayanarak hukuka aykırı fiilini hukuka uygun olarak gösteremez.

ABCDE

2. Gaiplik, bir kimsenin ölümüne muhtemel bir olay içinde kaybolması ya da uzun süredir kendisinden haber alınmaması hâllerinde, hukuken ölü sayılmasına imkân veren bir müessesedir. Gaiplik kararı, kişilik hâline ilişkin bir karar niteliği taşımaktadır. Kişinin hukuk düzenindeki varlığını doğrudan etkileyen bu tür kararların verilmesi, çekişmesiz yargı kapsamındadır. Çekişmesiz yargı işlerinde görevli mahkeme ise **sulh hukuk mahkemesidir**.

ABCDE

3. 1982 Anayasasına göre herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. **Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir**. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. **Çocuklar, yaşlılar, engelliler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz**. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

ABCDE

4. 1982 Anayasası çerçevesinde siyasi parti üyeliği ile oy kullanma hakkı, birbirinden bağımsız iki anayasal statü olarak düzenlenmektedir. Bu nedenle bir kişinin siyasi partiye üye olamaması, kural olarak onun seçme hakkını da kaybettiği anlamına gelmez.

Bu çerçevede;

Hâkim ve savcılar, Anayasa gereği yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının korunması amacıyla siyasi partilere üye olamamaktadır. Ancak Anayasa, hâkim ve savcılar bakımından genel seçimlerde oy kullanmayı yasaklayan bir düzenleme getirmemektedir. Dolayısıyla bu kişiler, siyasi parti üyesi olamasalar dahi oy kullanma hakkını korumaktadır.

Memur statüsündeki kamu görevlileri de kamu hizmetinin tarafsızlığı ilkesi gereğince siyasi partilere üye olamamaktadır. Buna rağmen, Anayasa'da memurların seçme hakkını ortadan kaldıran genel bir yasak bulunmamaktadır. Bu nedenle memurlar da genel seçimlerde oy kullanabilmektedir.

Subay ve astsubaylar açısından da benzer bir anayasal denge söz konusudur. Silahlı kuvvetlerin siyasetin dışında tutulması amacıyla siyasi parti üyeliği yasaklanmıştır. Ancak oy kullanma hakkı bakımından Anayasa, yalnızca belirli askerî statüler için sınırlama öngörmüş; subay ve astsubayları bu yasak kapsamına almamıştır. Bu sebeple subay ve astsubaylar oy kullanabilmektedir.

Buna karşılık silah altında bulunan er ve erbaşılar, Anayasa'da açıkça seçme hakkı dışında bırakılan gruplar arasında yer almaktadır. Bu kişiler genel seçimlerde oy kullanamaz

ABCDE

5. Anayasa, seçim hukukunda hukukî güvenlik ve istikrar ilkesini korumayı amaçlamaktadır. Seçim kurallarının seçimlere kısa süre kala değiştirilmesi, siyasal rekabetin adilliğini zedeleyebileceğinden, seçim kanunlarında yapılan değişikliklerin hemen uygulanması engellenmiştir.

Bu nedenle, seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, **yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren 1 yıl geçmedikçe** yapılacak seçimlerde uygulanamaz.

ABCDE

6. TBMM Başkanlık Divanı, tamamı milletvekillerinden oluşan bir organdır. Başkanlık Divanında yer alan başkanvekilleri, kâtip üyeler ve idare amirleri belirlenirken, siyasi parti gruplarının meclisteki güçleri oranında temsil edilmesi esas alınır. Başkanlık Divanının bileşimi **Meclis Başkanı, başkanvekilleri, kâtip üyeler ve idare amirlerinden** oluşur. Kuruluş ve çalışma esasları ise İçtüzükte düzenlenir.

TBMM Başkanlık Divanı içerisinde yer alan Meclis Başkanı, mecliste yapılan oylamalarda oy kullanma hakkına sahip değildir. Bu durum, Meclis Başkanının tarafsızlığının bir gereğidir ve oturumu yönetip yönetmemesine bağlı değildir. Dolayısıyla Başkanlık Divanı içindeki herkesin oylamalarda oy kullanabileceğini ifade eden C seçeneği hukuken doğru değildir.

ABCDE

7. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanlığına aday gösterme yetkisi;

- **Siyasi parti gruplarına** tanınmaktadır. Yani TBMM'de grup kurmuş siyasi partiler, kendi iradeleriyle bir kişiyi Cumhurbaşkanı adayı olarak gösterebilmektedir.
- Ayrıca en son yapılan milletvekili genel seçiminde, tek başına veya birlikte toplam geçerli oyların en **az %5'ini almış siyasi partiler** de aday gösterebilmektedir..
- Üçüncü yol olarak da **en az 100.000 seçmen** aday gösterebilir.

ABCD E

8. Kamulaştırma süreci, idarenin (devletin veya kamu tüzel kişilerinin) kamu yararı amacıyla özel mülkiyetle konu bir taşınmazı edinme yoluna gitmesiyle başlar.

Bu sürecin ilk ve en temel aşaması, yetkili merciler tarafından alınan **Kamu Yararı Kararı**'dır.

Kamulaştırmanın anayasal dayanağı "kamu yararı" olduğu için, idare öncelikle yapılacak olan projenin (yol, okul, baraj, hastane vb.) toplum menfaatine olduğunu resmen belgelemek zorundadır. Kamulaştırmayı yapacak olan kurumun (belediye, bakanlık, karayolları vb.) bağlı olduğu yetkili organlarca alınır.

Kamu Yararı Kararından Hemen Sonraki Adım

Kamu yararı kararı alındıktan sonra idare şu işlemleri sırasıyla gerçekleştirir:

1. **Ödenek Temini:** Kamulaştırma bedelinin ödenebilmesi için bütçenin hazır olduğu belgelenir.
2. **Taşınmazın Belirlenmesi:** Kamulaştırılacak alanın ölçekli planı (krokisi) hazırlanır.
3. **Adres ve Malik Tespiti:** Tapu kayıtlarından taşınmazın sahipleri ve adresleri güncel olarak belirlenir.
4. **Şerh Koydurma:** İdare, ilgili tapu müdürlüğüne bildirimde bulunarak taşınmazın kaydına "kamulaştırma şerhi" koydurur.

ABCD E

9. 657'ye göre 12 tane hizmet sınıfı yer almaktadır.

1. Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
2. Teknik Hizmetler Sınıfı
3. Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı
4. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
5. Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
6. Din Hizmetleri Sınıfı
7. Emniyet Hizmetleri Sınıfı
8. Yardımcı Hizmetler Sınıfı
9. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı
10. Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı
11. Jandarma Hizmetleri Sınıfı
12. Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı

ABCD E

10. Söz konusu büyük rezerv, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde tespit edilmiştir. Bu keşif, Türkiye'yi Çin'den sonra **dünya ölçeğinde en büyük rezervlerden birine** sahip ülkeler arasına taşımıştır. Diğer seçenekler (Kütahya, Afyonkarahisar, Balıkesir, Sivas) madencilik ve endüstriyel hammadde yönüyle güçlü iller olsa da **NTE rezervi** bakımından güncel keşfin adresi **Eskişehir**'dir.

ABCD E

11. İsveç, 2024 yılında NATO'ya resmen katılarak ittifakın **32. üyesi** olmuştur. · Kuzey Makedonya ise NATO'ya 2020 yılında katılmıştır; İsveç'ten önce üye olan ülkedir. Moldova ve Gürcistan NATO üyesi değildir, Karadağ ise 2017'de NATO'ya katılmıştır.

ABCD E

12. 2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Kültür-Sanat Ödülleri kapsamında verilen Atatürk Uluslararası Barış Ödülü, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres'e verilmiştir.

ABCD E

13. 2026 Dünya Üniversite Sıralamalarında Boğaziçi Üniversitesi, 401–500 bandına yükselerek tarihinde ilk kez dünyanın en iyi ilk 500 üniversitesi arasına girmiştir. YÖK ve üniversite tarafından yapılan açıklamalarda bu sonuç "tarihî bir yükseliş" olarak duyurulmuştur.

ABCD E

14. BM Genel Kurulu, 2025 yılını resmî olarak "**International Year of Glaciers' Preservation**" (**Uluslararası Buzulların Korunması Yılı**) ilan etmiştir. Aynı karar çerçevesinde **21 Mart** da 2025'ten itibaren her yıl **Dünya Buzullar Günü** olarak kutlanacaktır.

ABCD E

15. Singapur'da düzenlenen Dünya Para Yüzme Şampiyonası'nda yarışan **Defne Kurt**, farklı kategorilerde çıktığı müsabakalarda toplam 5 altın madalya kazanarak organizasyonu zirvede tamamlamıştır. Elde edilen bu sonuç, Türk spor tarihinde para yüzme branşında tek bir dünya şampiyonasında kazanılan en yüksek altın madalya sayılarından biri olarak kayıtlara geçmiştir.

ABCD E

1. Kısıtlama (vesayet altına alma), ancak kanunun **sınırlı sayıda** öngördüğü hâllerde söz konusu olmaktadır. Bu çerçevede bazı sebepler, kişinin korunması için **zorunlu** kısıtlama doğurmakta; bazıları ise ancak **kişinin kendi istemiyle** gündeme gelebilmektedir.

Bu soruda A, B ve C şıkları; kişinin kendisini veya ailesini darlık/yoksulluğa sürüklemek tehlikesi yaratması ya da başkalarının güvenliğini tehdit etmesi gibi sonuçlar doğuruyorsa **kısıtlama sebebi sayılmaktadır**. Savurganlık, kötü yaşama tarzı ve alkol/uyuşturucu bağımlılığı bu grupta yer almakta ve şartları oluştuğunda kısıtlama yoluna gidilebilmektedir.

D şıkkındaki **yaşlılıkta** ise tek başına otomatik bir kısıtlama nedeni olarak işlememekte; ancak kişi yaşlılığı (veya benzeri durumlar) nedeniyle işlerini gereği gibi yönetemediğini ortaya koyarak kendi kısıtlanmasını isteyebilmektedir. Bu nedenle yaşlılık, güncel sistemde **“isteğe bağlı kısıtlama”** kapsamında bir sebep olarak varlığını sürdürmektedir.

E şıkkı ise güncel düzenleme bakımından sorunludur: **“Toplam bir yıl ve daha fazla kesinleşmiş hapis cezası almış olmak”** artık kısıtlamayı otomatik doğuran bir kural değildir. Yeni düzenlemeye göre ceza infaz kurumunda bulunan ergin kişi bakımından kısıtlama **kural olarak kişinin istemine** bağlanmıştır; ayrıca **toplam beş yıl veya daha fazla kesinleşmiş hapis cezasının** infazı söz konusu olduğunda da, kişinin istemi olmasa bile ancak kişiliğinin veya malvarlığının korunması için gerekli görülürse hakim taktiri ile kısıtlama mümkün olabilmektedir. Dolayısıyla E şıkkındaki “1 yıl ve üzeri” eşiği artık güncel hukukta kısıtlama sebebi artık değildir.

İNDEKS AKADEMİ

ABCD E

2. **Kesin karine**, aksinin hiçbir şekilde ispatlanmasına izin verilmeyen kanuni kabullerdir.

Babalık karanesi: Evlilik devam ederken veya evliliğin sona ermesinden itibaren kanunda öngörülen süre içinde doğan çocuğun babası olarak **kocanın kabul edilmesi** esasına dayanır. Bu kabul, aile düzenini ve çocuğun soy bağıını korumak için getirilmiştir; ancak **mutlak değildir**. Kanunun tanıdığı yollarda (soy bağının reddi gibi) **aksi ispatlanabilmektedir**. Bu nedenle **adi (aksi ispatlanabilir) karinedir**, kesin karine değildir.

Ölüm karanesi: Kişi hakkında ölüm kaydı oluşturulabilecek şekilde **ölümü çok kuvvetle gösteren** olgular mevcutsa (örneğin felaket, enkaz, batma vb.) sistem, pratik sebeplerle ölüm sonucuna bağlanan işlemlerin yürütülmesine imkân tanır. Fakat bu kabullerin özünde “mutlak doğru” kabul edilen değişmez bir hüküm yoktur; kişi sağ çıkarsa veya ölüm gerçeği farklı ortaya çıkarsa durum **düzeltilen bilmektedir**. Bu yüzden **kesin karine** gibi değerlendirilemez.

İyini yet karanesi: Hukukta kural olarak kişiler **iyiniyet-**

li sayılmaktadır. Yani bir hakkı kazanırken veya kullanırken kişinin iyiniyetli olduğu kabul edilir; ispat yükü çoğu durumda aksini iddia edene düşer. Ancak bu kabul **çürütülebilmektedir**: Kişinin kötü niyetli olduğu ispatlanırsa, iyiniyet varsayımı ortadan kalkar. Dolayısıyla bu da **adi karinedir**, kesin karine değildir.

Analık karanesi: Analık açısından temel ilke **“doğuran kadın annedir”** kabulüdür. Burada hukuk, biyolojik gerçeği doğum olayına bağlayarak son derece net bir ölçüt koyar. Bu kabul, soy bağı sisteminin temel taşıdır ve kural olarak “aksini ispat ederek” anne sıfatını kaldırma mantığına dayanmaz. Bu yüzden **kesin karine** niteliği taşır.

Birlikte ölüm karanesi: Birden fazla kişi aynı olayda ölmüşse ve **hangisinin önce öldüğü ispatlanamıyorsa**, hukuk bir “önce-sonra” sıralaması kurmaz. Bu, özellikle mirasçılık ilişkilerinde önemlidir: Önce öldüğü ispatlanamayan kişiler bakımından, birbirlerine mirasçı olma zinciri işletilmez; hukuk, durumu bu şekilde çözer. Ancak bu kabul de mutlak bir gerçek iddiası değildir; “önce ölüm” ispatlanırsa sonuçlar değişebileceği için kesin karine sayılmaz.

ABCD E

3. “Değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen hükümler” yalnızca **Anayasa’nın ilk 3 maddesi** ile sınırlıdır (ve 4. madde bunların teklif dahi edilemeyeceğini hükme bağlamaktadır).

- **I. Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu** → İlk maddede yer almakta ve **teklif dahi edilemez** niteliktedir.
- **II. Cumhuriyetin nitelikleri** → İkinci maddede yer almakta ve **teklif dahi edilemez** niteliktedir.
- **III. Devletin isminin Türkiye olduğu** → Üçüncü maddede **“Türkiye Devleti”** ifadesi geçmektedir; ancak burada “devletin adının değiştirilemeyeceğine” dair açık bir hüküm yoktur. Üçüncü madde esas itibarıyla **devletin bütünlüğü, dili, bayrağı, milli marşı ve başkentini** düzenlemektedir. Bu nedenle devletin ismi, “değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen hükümler” arasında açık ve doğrudan şekilde sayılmamaktadır.
- **V. Devletin üniter yapıda olduğu** → Üçüncü maddede “devletle ve milletiyle bölünmez bir bütün” ifadesiyle yer almakta ve **teklif dahi edilemez** niteliktedir.
- **IV. Egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğu** → Bu ilke Anayasa’da elbette temel bir esas olarak düzenlenmektedir; ancak ilk üç madde içinde sayılan “teklif dahi edilemez” hükümler arasında doğrudan yer almamaktadır. **Anayasasının 6. Maddesinde yer alır**.

ABCD E

4. Anayasaya göre anayasa **değişikliği ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından** ve **yazılı olarak** teklif edilebilmektedir. Bu teklifin geçerli olabilmesi için Meclis üye tam sayısının **en az üçte birinin**, yani **600 milletvekili Meclis yapısı dikkate alındığında 200 milletvekilinin**, yazılı teklifi gerekmektedir.

ABCDE

5. Anayasaya göre Cumhurbaşkanı, milletvekilleri ve mahallî idare organları (belediye başkanları gibi) doğrudan halk tarafından yapılan seçimlerle göreve gelmektedir. Bakanlar ise halk tarafından seçilmemekte; Cumhurbaşkanı tarafından atanarak görevlerine başlamaktadır.

ABCDE

6. Anayasaya göre yargı bölümü, yargı yetkisini kullanan yüksek mahkemeleri ve yargı teşkilatına ilişkin kurumları kapsamaktadır. Bu çerçevede Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi ve Sayıştay, Anayasa'nın yargı bölümünde düzenlenmiş kurumlardır.

Yüksek Seçim Kurulu ise Anayasa'da yargı bölümünde değil, yasama bölümünde, seçimlerin genel yönetim ve denetimine ilişkin hükümler arasında düzenlenmiştir. Bu nedenle Yüksek Seçim Kurulu, anayasanın yargı bölümünde yer almayan idari yapıdır.

ABCDE

7. İdare hukukunda kişilerin hukuki durumu, tarafların serbest iradeleriyle oluşturdukları sözleşmelerle değil; önceden, genel ve soyut kurallar hâlinde idare tarafından tek taraflı olarak belirlenen statülerle düzenlenmektedir. Kamu görevlilerinin görev, yetki, sorumluluk ve haklarının kanun ve düzenleyici işlemlerle belirlenmesi, idare hukukunun statüler hukuku olmasının tipik bir sonucudur.

ABCDE

8. Hiyerarşi ilişkisi, **aynı kamu tüzel kişiliği** içinde yer alan üst ve ast arasında kurulmaktadır. Bu ilişkide üst, astın işlemleri üzerinde emir, talimat, değiştirme, kaldırma ve yerine geçme yetkilerine sahiptir.

Cumhurbaşkanı ile Millî İstihbarat Teşkilatı, İçişleri Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı ile İl Emniyet Müdürlüğü ve Millî Eğitim Bakanlığı ile İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasındaki ilişkiler, aynı kamu tüzel kişiliği içinde kurulan hiyerarşi ilişkisine dayanmaktadır.

Buna karşılık **belediyeler**, merkezi idareden **aynı bir kamu tüzel kişiliğine sahip mahallî idarelerdir**. İçişleri Bakanlığı ile belediyeler arasında hiyerarşi ilişkisi bulunmamakta; bu ilişki **kanunda öngörülen sınırlar çerçevesinde idari vesayet** esasına dayanmaktadır.

ABCDE

9. Devlet Memurları Kanunu'na göre disiplin cezalarında savunma alınması zorunludur. Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları bakımından, memurun savunması alındıktan sonra disiplin amiri, kanunda belirtilen süre içinde ceza vermekle yükümlüdür. Bu süre 15 gün olarak belirlenmiştir. Disiplin amiri, savunmanın kendisine ulaşmasından itibaren 15 gün içinde disiplin cezasını vermediği takdirde, ceza verme yetkisini kaybetmektedir.

ABCDE

10. Türk edebiyatında **çocuklara yönelik ilk şiirleri** kaleme alan sanatçı **Tevfik Fikret**'tir. Tevfik Fikret, Servet-i Fünun döneminin önde gelen şairlerinden biri olmakla birlikte, çocuklar için yazdığı şiirleri "**Şermin**" adlı eserinde toplamış ve bu yönüyle Türk edebiyatında **çocuk şiirinin öncüsü** kabul edilmektedir. Şermin, dili sade, anlatımı didaktik ve çocukların dünyasına hitap eden yapısıyla edebiyatımızda bir ilk olma özelliği taşımaktadır.

ABCDE

11. **Altınbeşik Mağarası Antalya** ilinin İbradı ilçesi sınırları içinde, Manavgat Vadisi'nin batı yamacında yer almaktadır. Altınbeşik Mağarası sıradan bir mağara değildir. Türkiye'deki önemli karstik oluşumlardan biri kabul edilmektedir. Özellikle yer altı gölüyle tanınmaktadır. Türkiye'nin birinci, Avrupa'nın ise önde gelen büyük su altı gölü mağaralarından biri olarak tanınmaktadır.

ABCDE

12. UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na Türkiye'den daha önce Gaziantep (Gastronomi), Hatay (Gastronomi), Afyonkarahisar (Gastronomi), İstanbul (Tasarım), Kütahya ve Bursa (Zanaat ve Halk Sanatları), Kırşehir ve Şanlıurfa (Müzik) dâhil olmuşken; **2025 değerlendirme süreci sonunda Kahramanmaraş, "Edebiyat" alanında ağı katılan ve "UNESCO Edebiyat Şehri" unvanını alan ilk Türk şehri olmuştur.**

ABCDE

13. **Grönland**, coğrafi olarak dünyanın en büyük adasıdır. Bunun yanında bağımsız bir devlet değil, Danimarka Krallığı bünyesinde özerk statüye sahip bir bölgedir.

ABCDE

14. 2025 Dünya Oyunları'nda tumbling finalinde, jimnastik branşında ilk kez resmî müsabakada başarıyla uygulanan ve zorluk derecesi son derece yüksek kabul edilen "full-full-full" serisini gerçekleştiren sporcu Azerbaycanlı Tofiq Aliyevdir. Bu seri, art arda üç arka salto yapılmasını ve her birinde tam dönüş içermesini gerektirdiğinden, jimnastik literatüründe kırılması zor hareketler arasında gösterilmektedir. Aliyev, bu performansı ile 30,500 puan alarak gümüş madalya kazanmış ve uluslararası spor kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır.

ABCDE

15. Vatikan Devlet Başkanı **Papa XIV. Leo**, Türkiye ziyareti sırasında Hristiyanlık tarihi açısından sembolik ve doktrinel önemi son derece yüksek olan **İznik**'te ayin düzenlemiştir. İznik, Hristiyanlık tarihinde ilk ekümenik konsilin toplandığı yer olması nedeniyle inanç esaslarının şekillendiği merkezlerden biri olarak kabul edilmektedir.

ABCDE

- 1. Paylı mülkiyet:** Paylı mülkiyette her paydaşın belirli bir payı bulunmaktadır. Her paydaş, kendi payı üzerinde tasarrufta bulunabilmektedir. Örneğin, bir arazi üzerinde üç kişinin $1/3 - 1/3 - 1/3$ oranlarında pay sahibi olması paylı mülkiyete örnek teşkil etmektedir.

İrtifak Hakkı: Bir taşınmaz üzerinde başkasına kullanma veya yararlanma yetkisi veren, sınırlı aynî hak türüdür. Mülkiyet devri sağlamamaktadır; sadece belirli bir yararlanma yetkisi tanımaktadır. Örneğin Komşu parselin, sizin arazi-nizden geçerek yola çıkabilmesi için tanınan geçit hakkı bir irtifak hakkıdır.

Elbirliği mülkiyeti: Elbirliği mülkiyetinde ortakların belirlenmiş payları bulunmamaktadır. Ortaklar malın tamamına birlikte malik sayılmaktadır ve kural olarak tasarruf işlemleri ortak irade ile yapılmaktadır. Miras ortaklığında mirasçılar, miras paylaşılınca kadar terekeye giren mallara payları belirlenmemiş şekilde birlikte malik olmaktadır. Bu durum elbirliği mülkiyeti olarak kabul edilmektedir.

Kat mülkiyeti: Bir binada bağımsız bölümler (daire, dükkan gibi) üzerinde kurulan özel mülkiyet türüdür. Kişi kendi bağımsız bölümünün maliki olmaktadır; ayrıca arsa ve ortak alanlarda da payı bulunmaktadır. Bir apartmanda 5 numaralı dairenin tapusunun sizde olması ve merdiven, asansör gibi yerlerin ortak alan sayılması kat mülkiyetidir.

Taşınmaz yükü: Bir taşınmazın malikini, belirli bir kişi lehine edimde bulunmakla yükümlü kılan sınırlı aynî haktır. Yani taşınmaz "borç yüklü" hâle gelmektedir; yük, malike değil taşınmaza bağlı olmaktadır. Bir arazi tapusuna "bu arazi sahibi, her yıl X kişisine 2 ton zeytin vermekle yükümlüdür" şeklinde bir yük konulması taşınmaz yüküne örnek verilebilmektedir.

ABCDE

2. A) Defi

Defi, borçlunun borcu inkâr etmeden "borcun istenmesini engelleyen" bir savunma ileri sürmesidir (örneğin zama-naşımı defi gibi).

B) İbra

İbra, alacaklının borçluyu borcundan kurtarmasıdır; yani borcu sona erdiren bir hukuki işlemdir. İbrada esas, borcun ortadan kaldırılmasıdır.

C) Gabin

Gabin, edimler arasında açık bir dengesizlik bulunması ve bunun genellikle bir tarafın zor durumda kalması, düşüncesizliği veya deneyimsizliğinin sömürülmesiyle ortaya çıkmasıdır..

D) Muâzaa

Muâzaa, tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacıyla gerçek iradelerine uymayan bir işlemi dışarıya karşı bilerek ve anlaşılarak yapmalarıdır. Yani görünüşte bir sözleşme/ işlem vardır; fakat taraflar gerçekte o sonucu istememektedir (ya da görünürdeki işlemin arkasında gizli bir işlem yürütmektedir).

E) Hile

Hile, bir tarafın diğer tarafı aldatmak için kandırıcı davranışlarda bulunması ve bu aldatma nedeniyle karşı tarafın iradesinin sakatlanmasıdır.

ABCDE

- 3.** 1982 Anayasası'na göre yerleşme hürriyeti, kanunla ve sınırlı sayıda olmak üzere aşağıdaki sebeplerle sınırlandırılabilir:

- Suç işlenmesini önlemek
- Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak
- Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
- Kamu mallarını korumak
- Kamu yararı

1982 Anayasası'na göre seyahat hürriyeti, kanunla ancak aşağıdaki sebeplerle sınırlandırılabilir:

- Suç soruşturması ve kovuşturması
- Suç işlenmesini önlemek

Bu çerçevede, seyahat hürriyetinin genel ahlakı koruma amacıyla sınırlandırılabileceğine ilişkin bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

ABCDE

- 4.** Yasama dokunulmazlığı, milletvekilinin cezai sorumluluğunu ortadan kaldıran bir kurum değildir; yalnızca belirli ceza muhakemesi işlemlerinin, milletvekilliği süresi boyunca ertelenmesini sağlamaktadır.

Bu kapsamda:

- Tutuklama,
- Gözaltı (tutulma),
- Sorgulama,
- Yargılama

işlemleri, yasama dokunulmazlığı nedeniyle TBMM kararı olmadıkça yapılamamaktadır.

Ancak soruşturma açılması, yasama dokunulmazlığı kapsamında yasaklanan bir işlem değildir. Milletvekili hakkında ceza soruşturması başlatılabilmekte, deliller toplanabilmekte; yalnızca özgürlüğü kısıtlayıcı ve yargılamaya ilişkin işlemler dokunulmazlık nedeniyle ertelenmektedir.

ABCDE

- 5.** Millî Güvenlik Kurulu (MGK), 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan ve doğal üyeleri Anayasa'da açıkça sayılan anayasal bir organdır.

MGK'nın doğal üyeleri şunlardır:

- Cumhurbaşkanı
- Cumhurbaşkanı Yardımcıları
- Adalet Bakanı
- Millî Savunma Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Dışişleri Bakanı
- Genelkurmay Başkanı
- Kara Kuvvetleri Komutanı
- Deniz Kuvvetleri Komutanı
- Hava Kuvvetleri Komutanı

ABCDE

6. 1982 Anayasası'na göre, anayasa değişikliklerinin şekil bakımından denetimi için Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açma yetkisi:

1. Cumhurbaşkanı
2. Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az beşte biri

Bu yetki: Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren 10 gün içinde kullanılmaktadır. Hak düşürücü süre niteliği taşımaktadır. Denetim yalnızca şekil bakımından yapılmaktadır (esas denetimi mümkün değildir).

ABCDe

7. İdari vesayet, merkezî idarenin, mahallî idareler üzerinde sınırlı ve istisnai yetkilerle sahip olduğu denetim türüdür. Bu denetimin temel amacı, mahallî idarelerin özerkliğini ortadan kaldırmak değil, kamu düzeni ve devlet bütünlüğü çerçevesinde hukuka uygunluk denetimi yapmaktır.

İdari vesayetin başlıca amaçları şunlardır:

- Mahallî idare işlemlerinin hukuka uygunluğunu sağlamak,
- Kamu hizmetlerinde birlik ve bütünlüğü korumak,
- Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü temin etmek,
- Yerel yönetimlerin kamu yararına aykırı veya keyfî işlem yapmasını önlemek.

Bu amaçlar, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki dengeyi kurmaya yöneliktir.

Mahallî idarelerin yerel ihtiyaçlara göre serbestçe karar alabilmesini sağlamak, idari vesayetin amacı değildir. Aksine bu ifade, yerel yönetim özerkliğini ve yerinden yönetim ilkesini tanımlamaktadır.

ABCDe

8. Kanuna göre bir devlet memuru, yerine atanan kişinin göreve başlamasını beklemeden görevinden ayrılırsa, bu durum usule uygun bir çekilme olarak kabul edilmektedir. Kamu hizmetinin sürekliliği ilkesini ihlal eden bu davranışından dolayı kişinin memurluğuna dönebilmesini daha uzun bir bekleme süresi öngörmüştür.

Yerine atanan kişiyi beklemeden görevinden ayrılan devlet memuru, yeniden devlet memuru olarak atanabilmek için 1 yıl geçmesini beklemek zorundadır.

ABCDe

9. Soruda yer alan kuruluşları tek tek inceleyecek olursak

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi: Bu Komite, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi kapsamında bireysel başvuruları inceleyebilmektedir. Ancak Komite tarafından verilen kararlar "görüş" niteliğindedir ve hukuken bağlayıcı değildir. Yargısal bir mahkeme değildir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi: Bu Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında bireylerin doğrudan başvuru yapabildiği, yargısal nitelikte bir organdır. Mahkeme tarafından verilen kararlar, taraf devletler açısından hukuken bağlayıcıdır ve uygulanmaları zorunludur.

Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi: Bu Komite de rapor inceleme ve sınırlı bireysel başvuru yetkisine sahip olmakla birlikte, verdiği kararlar

tavsiye niteliğindedir. Yargısal bir mahkeme olmadığı gibi bağlayıcı karar alma yetkisi de bulunmamaktadır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi: Bu organ, bir yargı mercii değildir. Görevi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının icrasını denetlemek olup, bireyler açısından doğrudan başvurulabilen ve karar veren bir mahkeme niteliği taşımamaktadır.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi: Bu Konsey, siyasi ve diplomatik bir organdır. Evrensel Periyodik İnceleme gibi denetim mekanizmaları yürütmekte; ancak bireyler hakkında bağlayıcı yargı kararları verme yetkisi bulunmamaktadır.

ABCDe

10. Ani Harabeleri, Orta Çağ'da özellikle İpek Yolu üzerinde yer alması sayesinde büyük bir ticaret ve kültür merkezi hâline gelmiştir. Bagratuni Krallığı döneminde başkentlik yapmış; bu süreçte çok sayıda kilise, katedral, cami, sur ve sivil mimari yapı inşa edilmiştir. "1001 Kiliseli Şehir" olarak anılmasının nedeni de bu yoğun mimari mirastır. Ani, farklı dinlerin ve kültürlerin bir arada yaşadığı çok katmanlı bir Orta Çağ yerleşimi özelliği taşımaktadır.

Coğrafi olarak Kars il sınırları içinde, Arpaçay Vadisi boyunca uzanan stratejik bir noktada yer almakta; Türkiye-Ermenistan sınırına yakın konumu ile de dikkat çekmektedir.

ABCDe

11. TÜRKSAT 6A, Türkiye'nin ilk yerli ve millî haberleşme uydusu olarak geliştirilmektedir. Uydu 9 Temmuz 2024'te uzaya fırlatılmış, 42° Doğu görev yörüngesinde 17 Şubat 2025'te ilk test yayını gerçekleştirilmiş ve 21 Nisan 2025'te resmen hizmete alınmıştır.

ABCDe

12. Fabl, olay örgüsünde genellikle hayvanları, bitkileri ya da cansız varlıkları kişileştirerek kullanan; bu yolla ahlakî bir ders veya öğüt vermeyi amaçlayan edebî türdür. Fabllarda anlatım kısa, açık ve öğretici nitelik taşımaktadır. Sonunda çoğu zaman açık bir ders yer almakta ya da okurun bu dersi çıkarması beklenmektedir.

ABCDe

13. Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler sistemi içinde küresel sağlık alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluştur. Örgütün genel merkezi, çok sayıda uluslararası kuruluşla ev sahipliği yapan Cenevre şehrinde bulunmaktadır.

ABCDe

14. Zeynep Sönmez, Temmuz 2025'te gerçekleştirilen Wimbledon Tenis Turnuvası'nda tek kadınlar kategorisinde 3. tura yükselerek bu aşamaya çıkan ilk Türk kadın tenisçi olmuştur. Wimbledon gibi Grand Slam düzeyindeki bir turnuvada elde edilen bu sonuç, Türk tenis tarihi açısından ilk ve önemli bir başarı niteliği taşımaktadır.

ABCDe

15. Hemme'nin Öldüğü Günlerden Biri, yönetmenliğini Murat Fıratoglu'nun yaptığı ve 98. Oscar Ödülleri kapsamında En İyi Uluslararası Film kategorisinde Türkiye adına yarışması için seçilen yapımdır. Film, özgün anlatım dili ve toplumsal arka planı merkeze alan kurgusuyla dikkat çekmiş; bu yönüyle uluslararası alanda Türkiye'yi temsil edecek eser olarak belirlenmiştir.

ABCDe

1. Anayasaya göre sözleşmeden doğan borçların ifa edilmemesi, kural olarak kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına yol açamaz. Bu düzenlemenin amacı, borçlunun hapis tehdidiyle borç ödemeye zorlanmasını önlemektir.

Ancak bu anayasal kuralın önemli ve açık bir istisnası bulunmaktadır. Bu istisna, **nafaka borcudur**. Nafaka borcu, yalnızca sözleşmesel bir borç değil; kişinin bakım yükümlülüğünden doğan, kamu düzeniyle yakından ilişkili bir borçtur. Bu nedenle kasten ödenmemesi, özgürlüğü kısıtlayıcı yaptırımlara konu olabilmektedir.

ABCDE

2. Tazminat sorumluluğu, özel hukuk sorumluluğudur ve amacı zararın giderilmesidir. Bu nedenle ceza hukukuna özgü unsurlar, kural olarak tazminat sorumluluğunun şartları arasında yer almaz.

Bir hâkimin tazminata hükmedebilmesi için birlikte gerçekleşmesi gereken zorunlu unsurlar şunlardır:

- Haksız fiil,
- Zarar,
- Kusur,
- İlliyet bağı.

Buna karşılık failin suç işlemeye kastının bulunması, ceza sorumluluğuna ilişkin bir unsurdur ve tazminat sorumluluğu bakımından aranmaz. Tazminat ceza türü değil, yaptırım türüdür.

ABCDE

3. **1924 Anayasası**, Anayasa'nın üstünlüğü ilkesini açık biçimde ifade eden ilk yazılı Türk Anayasasıdır. 1924 metninde, Anayasa hükümlerinin bağlayıcılığı vurgulanmakta ve kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı vurgulanmıştır. Böylece normlar hiyerarşisinde Anayasa'nın en üstte olduğu, kanunların ise bu çerçevede yapılması gerektiği ilk kez net bir şekilde kabul edilmiştir.

ABCDE

4. Siyasi partiler, kanunla ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmamaktadır. Siyasi partiler, Anayasa ve ilgili kanunda öngörülen şartların sağlanması hâlinde serbestçe, **izin almaksızın** kurulan tüzel kişiliklerdir. Kuruluşları bir norm işlemiyle değil, kurucuların iradesiyle gerçekleşmektedir.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceleyen ve idareye karşı bireyleri korumayı amaçlayan anayasal bir denetim mekanizmasıdır. Kurumun başında Kamu Başdenetçisi yer almaktadır.

Kamu Başdenetçisi:

- **Türkiye Büyük Millet Meclisi** tarafından seçilmektedir,
- Görev süresi **dört yıldır**.

ABCDE

6. **Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesi'ne toplam on iki üye seçmektedir.** Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi üyelerinin belirlenmesinde Cumhurbaşkanı'nın doğrudan ve açık bir yetkisi bulunmaktadır. **Cumhurbaşkanı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu'na dört üye seçmektedir.** Bu nedenle bu kurul bakımından da Cumhurbaşkanı'nın üye belirleme yetkisi mevcuttur.

Buna karşılık **Yüksek Seçim Kurulu üyeleri; Yargıtay ve Danıştay üyeleri arasında, bu yüksek mahkemeler tarafından kendi içlerinden seçilmektedir.** Cumhurbaşkanı'nın Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin herhangi bir seçme veya atama yetkisi bulunmamaktadır.

Son olarak Sayıştay bakımından; **Sayıştay üyeleri ve Sayıştay Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmektedir.** Bu süreçte Cumhurbaşkanı'nın üye seçimine ilişkin bir görev ve yetkisi yoktur.

ABCDE

7. İdari yargıda ilk derece mahkemeleri içinde genel görevli olan mahkeme İdare Mahkemesidir; buna karşılık belirli bir uyuşmazlık türü için (vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden doğan uyuşmazlıklar gibi) özel görevle kurulmuş ilk derece mahkemesi **Vergi Mahkemesidir.**

ABCDE

8. 1982 Anayasasına göre yönetmelik, yürütme içinde kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek amacıyla çıkarılan bir düzenleyici işlemdir. Yönetmelik çıkarma yetkisi, **Anayasa'da Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri bakımından kabul edilmektedir.**

I. Cumhurbaşkanı yönetmelik çıkarabilmektedir. Çünkü yürütmenin başı olarak görev alanına giren konularda düzenleme yapabilmektedir.

II. Bakanlıklar yönetmelik çıkarabilmektedir. Zira merkezî idarenin teşkilatı içinde, görev alanlarına ilişkin uygulamayı düzenleyebilmektedir.

III. İl özel idareleri yönetmelik çıkarabilmektedir. Çünkü il özel idaresi mahallî idare niteliğinde bir kamu tüzel kişisidir ve kendi görev alanında düzenleyici işlem yapabilmektedir.

IV. Kaymakamlıklar ise yönetmelik çıkaramamaktadır. Kaymakamlık, merkezî idarenin taşra teşkilatı içinde yer almakta ve ayrı kamu tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Bu nedenle düzenleyici işlem olarak yönetmelik çıkarma yetkisine sahip değildir; üst makamların düzenlemelerini uygular.

ABCDE

9. Devlet memurlarına disiplin cezası verilmeden önce savunma hakkının tanınması zorunludur. Savunma hakkı, hukukun genel ilkeleri ve disiplin hukukunun temel güvenceleri arasında yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, disiplin cezası uygulanmadan önce memura isnat edilen fiiller açıkça bildirilmekte ve savunmasını yapabilmesi için **en az yedi günlük** süre tanınmaktadır.

ABCDE

10. **Gazi Yaşargil**, mikrocerrahi tekniklerini geliştirerek beyin cerrahisinde devrim niteliğinde bir dönüşüm gerçekleştirmiştir. Özellikle **mikrovasküler beyin cerrahisi** alanındaki çalışmaları, modern nöroşirürjinin temelini oluşturmuştur. Uluslararası tıp camiasında **"Yüzyılın En İyi Beyin Cerrahisi"** unvanına layık görülmüş; yetiştirdiği öğrenciler ve geliştirdiği yöntemlerle dünya çapında kalıcı bir etki bırakmıştır. Haziran 2025'te vefatı, bilim dünyasında büyük yankı uyandırmıştır.

ABCDE

11. **Yusuf Atılgan**'ın modern Türk romanında bireyin iç dünyasını merkeze alan Türk edebiyatında "kült" kabul edilen çok önemli kitapları vardır. Bu çerçevede **Aylak Adam** ve **Anayurt Otel**i en bilinen iki romanı arasında yer almaktadır. Ayrıca **Bodur Minare**den Öte ise onun yayımladığı öykü kitabı olarak bilinmektedir.

ABCDE

12. Şıkları tek tek inceleyecek olursak

Atışma: Âşıklık geleneğinde en az iki âşığın dinleyici huzurunda karşılıklı söyleşerek birbirini alt etmeye/üstünlük sağlamaya çalıştığı, yani yarışma niteliği taşıyan karşılaşma türüdür.

Lebdeğmez: Lebdeğmez, âşıkların ustalığını göstermek için atışma içinde uygulanan özel bir söz hüneridir; b, p, m, f, v gibi dudak/diş-dudak seslerini kullanmadan (çoğu zaman iğneyle) söyleyiş esası bulunmaktadır.

Deyişme: Deyişme, âşıkların karşılıklı şiir söylemesi olmakla birlikte, yarışma niteliği taşımayan bir söyleşmedir.

Münakaşa: Genel anlamıyla tartışma, çekişme demektir.

Münazara: Bir konuda zıt görüşlerin karşılıklı savunulduğu, çoğu zaman jüri/kurallar/yarışma niteliği bulunan bir tartışma türüdür.

ABCDE

13. **Antep İşi Nakışı**, Gaziantep'e özgü, yüzyıllardır aktarılan bir çekme iplik (drawn thread) nakış tekniğidir. Temel mantık; kumaşın belirli ipliklerinin çekilip kesilmesiyle bir zemin oluşturmak ve bu zemin üzerinde motif ve desenleri iğne işiyle işlemektir.

Kopuz, Türk ve Orta Asya kültürlerinde "ozanların çaldığı telli saz" geleneğiyle anılan, tarihsel olarak farklı biçimleri bulunan telli bir çalgı adıdır. Ad, farklı Türk topluluklarında komis / kobuz / kobiz / kubuz gibi varyantlarla da geçer.

Yurt (Çadır) Kırgız/Kazak/Karakalpak yurtlarının otağ/keçe çadır tipi taşınabilir göçebe konutu anlamındadır.

Antep İşi Nakışı, kopuz ve yurt (çadır) unsurlarının her üçü de 2025 yılında UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine kaydedilmiştir.

ABCDE

14. Dijital vicdan", Türk Dil Kurumunun gerekçesinde anlatıldığı şekliyle, insanın gerçek hayatta sorumluluk alması gereken bir konuda sosyal medyada beğeni/paylaşım/yorum yaparak vicdanını rahatlatması ve vicdanın adeta "tıklanabilir bir işleme" indirgenmesi anlamında kullanılmaktadır.

ABCDE

15. Hayatlarımız için geleceğin toplumunu tasarlamak ana temasıyla düzenlenen **Expo 2025**, Japonya'nın **Osaka (Kansai)** bölgesinde gerçekleştirilmektedir. Expo 2025; sürdürülebilirlik, teknoloji, sağlık, yapay zekâ, yaşlanan toplumlar ve çevre dostu şehirler gibi başlıkları merkezine alan küresel bir organizasyon niteliği taşımaktadır.

ABCDE

1. Şıkların tek tek açıklayacak olursak

Defi: Borcun varlığını kural olarak kabul etmekle birlikte, özel bir nedenle o borcun ifa edilmesinin şu anda istenemeyeceğini ileri sürmektir. Yani "borç var ama bu aşamada ödemem gerekmiyor / ödemekten kaçınılabılır" mantığı vardır. Genellikle hâkim kendiliğinden dikkate almaz; borçlu tarafından ileri sürülmesi beklenmektedir. (**Zamanaşımı defi, ödemelik defi**)

İkrar: Bir tarafın diğer tarafça ileri sürülen olgunun doğru olduğunu kabul etmesi demektir. Bu bir savunma türü olarak borcu ortadan kaldırmaz. Tam aksine diğer tarafın iddiasını kabul etmesi demektir.

İtiraz: Talep hakkının hiç doğmadığını veya sona erdiğini ileri sürmektir. "Borcun temeli yok / borç artık yok" denmektedir. Sözleşmenin geçersizliğini ileri sürmek itirazdır.

Feragat: Davacının (talepte bulunanın) açtığı davada talep sonucundan vazgeçmesi demektir. Davalı savunması değildir; davacının usul işlemi niteliğindedir ve ciddi sonuç doğurur. (B, A'ya karşı 50.000 TL alacağını tahsil etmesiyle dava açmaktadır; ancak yargılama devam ederken dava konusu talebinden tamamen vazgeçtiğini beyan etmektedir.)

İslah: Tarafların yargılama sırasında yaptıkları usul işlemlerini belirli sınırlar içinde düzeltmesi/değiştirilmesi demektir. Borcun doğmadığı/sona erdiği iddiasıyla doğrudan ilgili bir savunma kavramı değildir. (Davacı başlangıçta "40.000 TL istiyorum" demiştir; sonra yanlış hesapladığını anlayıp "60.000 TL"ye çıkarır.)

ABCDE

2. Fiil ehliyeti; **ergin olmayı, ayırt etme gücüne sahip olmayı ve kısıtlı olmamayı** gerektirmektedir. Bu üç şart birlikte varsa kişi, hukuki işlemleri **tek başına** ve **geçerli** biçimde yapabilmektedir.

Şıklara tek tek değerlendirecek olursak

A) 17 yaşında, ayırt etme gücü olan, kısıtlı olmayan bir kişinin, velisinin rızası olmaksızın yüksek bedelli satış sözleşmesi yapması

Bu kişi ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı değil olsa da ergin değildir. Bu nedenle fiil ehliyeti tam değildir; velisinin/kanuni temsilcisinin rızası olmaksızın yaptığı "yüksek bedelli satış" gibi bir işlem tek başına geçerli bir örnek oluşturmamaktadır.

B) 18 yaşını doldurmuş, ayırt etme gücü olan, kısıtlı olmayan bir kişinin tek başına kira sözleşmesi yapması Bu kişi ergin, ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı değildir. Dolayısıyla tam fiil ehliyetine sahiptir ve kira sözleşmesini tek başına yapabilmektedir. Bu seçenek, fiil ehliyetine sahip bir kişi için doğru örnektir.

C) Ayırt etme gücü olmayan bir küçük çocuğun bağış sözleşmesi yapması Ayırt etme gücü yoksa kişi, fiil ehliyeti bakımından hukuki işlem yapamaz. Bu nedenle bağış sözleşmesi yapması fiil ehliyetine sahip kişiye örnek değildir.

D) Velayet altındaki 16 yaşındaki gencin, tek başına taşınmaz satması 16 yaşındaki kişi ergin değildir ve ayrıca taşınmaz satışı gibi ağır sonuç doğuran işlemler, küçükler bakımından tek başına yapılamaz. Bu nedenle fiil ehliyetine sahip kişiye örnek değildir.

E) Kısıtlanmış bir kişinin, vesayet makamının izni olmaksızın kredi sözleşmesi yapması Kısıtlı kişi, tam fiil ehliyetine sahip değildir. Kredi sözleşmesi gibi borç altına sokan işlemler bakımından, vesayet/izin mekanizması devreye girebilir. "İzinsiz tek başına kredi" işlemi yapamaz.

ABCDE

3. Konut dokunulmazlığı kapsamında asıl kural, konuta girme/arama gibi işlemlerin hâkim kararıyla yapılmasıdır. Ancak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde istisnaen yetkili merciin yazılı emriyle işlem yapılabilir. Bu istisnanın keyfi kullanılmaması için Anayasa, yazılı emrin en **geç 24 saat içinde** görevli hâkimin onayına sunulmasını zorunlu kılmaktadır.

Hâkim, onayına sunulan yazılı emir hakkında kararını **en geç 48 saat içinde** açıklamalıdır. 48 saat içinde karar açıklanmazsa el koyma **kendiliğinden** kalkmaktadır.

ABCDE

4. Milletvekili seçilebilmek için aranan şartlar içinde, kişinin kamu haklarını kullanmaktan yoksun bırakılmış olması temel bir ölçüttür. Çünkü kamu haklarından mahrumiyet, seçilme hakkını doğrudan etkileyen bir yaptırım niteliği taşır.

Diğer seçeneklere bakacak olursak mahkûmiyet bakımından belirleyici olan "taksirli suçlarda 1 yıl" gibi bir ölçüt değildir; esasen **kasıtlı bir suçtan toplam bir yıl veya daha fazla hapis cezası** gibi durumlar seçilme yeterliliği açısından engel doğurur. Bu yüzden B seçeneği yanlış kurgulanmıştır. Askerlik bakımından aranan şey "askerliğini yapmış olmak" değil, **askerlikle ilişkisinin bulunmamasıdır**; dolayısıyla A yanlıştır. Siyasi parti üyeliği zorunlu değildir; kişi **bağımsız aday** da olabildiği için C de şartlar arasında yer almaz. Eğitim şartı ise lisans düzeyinde değildir; **en az ilköğretim mezunu olmak** yeterli görüldüğünden E de yanlıştır.

ABCDE

5. Olağan dönemde temel hak ve hürriyetler kural olarak kanunla sınırlandırılabilir; kanunu yapan makam ise **TBMM** olduğundan, olağan dönemde sınırlandırma yetkisi "**kanun**" üzerinden Meclis iradesiyle işlemektedir.

Olağanüstü hâlde ise mesele sadece "sınırlandırma" değil, şartları oluştuğunda kullanımı kısmen veya tamamen durdurulması ve olağan dönemdeki güvencelere aykırı tedbirlerin alınabilmesidir. Bu alan, olağanüstü yönetim tekniği gereği yürütmenin hızlı hareket etmesini gerektirmektedir. Güncel anayasal düzende yürütme yetkisi **Cumhurbaşkanı tarafından** kullanılmakta; olağanüstü hâl döneminde bu nitelikteki tedbirler de **Cumhurbaşkanlığı kararnamesi** ile düzenlenebilmektedir.

ABCDE

6. Türk yargı örgütü içerisinde yer alan mahkemeler; adli yargı ve idari yargı esas alınarak teşkilatlandırılmıştır.

Asliye hukuk mahkemeleri ve asliye ceza mahkemeleri, adli yargının genel görevli ilk derece mahkemeleri arasında yer almaktadır. **Kadastro mahkemeleri**, taşınmazlara ilişkin uyuşmazlıkları çözmek üzere kurulmuş özel görevli adli yargı mahkemelerindendir. **Bölge adliye mahkemeleri**, ilk derece adli yargı mahkemeleri ile Yargıtay arasında yer alan istinaf mercileri olarak Türk yargı örgütünde bulunmaktadır.

Buna karşılık iflas, bağımsız bir mahkeme türü değildir. İflas ve konkordato gibi uyuşmazlıklar, asliye ticaret mahkemeleri ile icra mahkemeleri tarafından görülmektedir. Bu nedenle Türk yargı örgütünde "iflas mahkemeleri" adıyla ayrı bir mahkeme bulunmamaktadır.

ABCDE

7. İdarenin kuruluş ve görev alanı, keyfi biçimde değil, **kanuni çerçevede** içinde düzenlenmektedir.

İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür; teşkilatlanması **merkezden yönetim ve yerinden yönetim** esaslarına dayanır. Merkezden yönetimde kamu hizmetleri merkezi idare hiyerarşisi içinde yürütülmekte; yerinden yönetimde ise belirli kamu hizmetleri, kendi tüzel kişiliği ve organları bulunan ayrı idareler eliyle yürütülmektedir.

İdare, işlem ve eylemleriyle kişilere zarar verebildiği için, bu zararları gidermekle yükümlü tutulmaktadır. Bu, "idarenin sorumluluğu" ilkesinin gereğidir ve idarenin hukuka bağlı faaliyet göstermesinin tamamlayıcı güvencesi niteliği taşımaktadır.

İdari işlemlere karşı dava açma süresi, genel olarak işlemin ilgisine **yazılı olarak bildirilmesi** ile işlemeye başlamaktadır.

Kamu tüzel kişiliği yalnızca kanunla kurulmamaktadır. Güncel anayasal sistemde kamu tüzel kişiliği, kanunla kurulabildiği gibi **Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle** de kurulabilmektedir.

ABCDe

8. **Savunma Sanayii Başkanlığı ve Yatırım Planı Ofisi** Cumhurbaşkanına bağlı olmakla birlikte kamu tüzel kişiliği bulunan yapılardır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Varlık Fonu ise Cumhurbaşkanına bağlı kabul edilse dahi, kamu tüzel kişiliğine sahip bağımsız bir kuruluş niteliği taşımamaktadır; ayrı bütçe/ayrı malvarlığına sahip özerk kuruluşlar değildir.

ABCDe

9. 657 sayılı Kanunda kamu hizmetlerinin gördürülmesi bakımından istihdam türleri sistematik olarak belirlenmektedir. Bu çerçevede **memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler** kamu personel rejiminde yer alan temel istihdam şekilleri arasında sayılmaktadır. Buna karşılık geçici personel statüsü, yapılan düzenlemelerle kaldırılmış; bu statüde istihdam uygulaması sona erdirilerek personelin sözleşmeli statüye geçirilmesi esası benimsenmiştir.

ABCDe

10. **Sultan Sazlığı**, İç Anadolu Bölgesi'nde, Kayseri il sınırları içerisinde yer almakta olup hem tatlı su hem de tuzlu su özellikleri gösteren farklı ekosistemleri bünyesinde barındırmaktadır. Bu özelliği sayesinde çok sayıda bitki ve kuş türü için önemli bir yaşam alanı oluşturmaktadır. Ayrıca uluslararası öneme sahip sulak alanların korunmasını amaçlayan Ramsar Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınmıştır.

ABCDe

11. **Tankut Öktem**, Türk heykel sanatında özellikle **anıtsal heykelleri** ile tanınmaktadır. En bilinen eseri, **Lefkoşa'da yer alan Mehmetçik Anıtı** olup bu eser, Kıbrıs Barış Harekâtı'nda hayatını kaybeden Türk askerlerinin anısını yaşatmak amacıyla yapılmıştır. Figüratif anlatımı, güçlü kompozisyonu ve tarihî-millî temaları işlemeyle Türk anıt heykeltçiliğinin önemli isimleri arasında yer almaktadır.

ABCDe

12. **Nükleer silahlanma**, çevreyi etkileyebilecek sonuçları bulunsu da doğrudan doğruya "küresel çevre sorunu" başlığı altında sınıflandırılan bir çevre problemi değil; esas itibarıyla güvenlik, uluslararası siyaset ve silahlanma yarışı kapsamında değerlendirilen bir olgu niteliği taşımaktadır.

Küresel çevre sorunları:

1. İklim değişikliği (küresel ısınma ve sera etkisi)
2. Hava kirliliği ve sınır aşan hava kirliliği (asit yağmurları dâhil)
3. Ozon tabakasının incelmesi
4. Biyolojik çeşitliliğin azalması (türlerin yok olması, habitat kaybı)
5. Ormansızlaşma
6. Çölleşme ve arazi bozunumu
7. Su kirliliği ve tatlı su kaynaklarının azalması (su kıtlığı)
8. Deniz ve okyanus kirliliği (plastik kirliliği, petrol sızıntıları vb.)
9. Toprak kirliliği
10. Atık sorunu
11. Radyasyon kirliliği
12. Doğal kaynakların aşırı tüketim

ABCDe

13. Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak

- A) **Bütçe fazlası:** Devletin (kamu kesiminin) gelirlerinin giderlerinden fazla olması durumunu ifade etmektedir. Dış ticaretle (ithalat–ihracat farkıyla) doğrudan aynı kavram değildir; bütçe fazlası, kamu maliyesine ilişkin bir göstergedir.
- B) **Cari fazla:** Bir ülkenin cari işlemler dengesinde (mal ve hizmet ticareti, birincil/ikincil gelir akımları dâhil) gelirlerinin giderlerinden fazla olması anlamına gelmektedir. İthalatın ihracattan fazla olması hâlinde mal ticareti yönüyle açık olduğundan "cari fazla" ifadesiyle bağdaşmamaktadır.
- C) **Cari açık:** Ülkenin dış dünyaya karşı cari işlemler dengesinde (özellikle mal ve hizmet ticareti başta olmak üzere) ödemelerinin tahsilatlarından fazla olması durumunu ifade etmektedir. İthalatın ihracattan fazla olması, mal ticareti yönüyle açık verilmesi anlamına gelmekte; bu açık da çoğu durumda cari işlemler dengesini açık yönünde etkilemektedir. (Teknik olarak bu durum "dış ticaret açığı"dır; dış ticaret açığı cari açığın en önemli belirleyicilerinden biri hâline gelmektedir.)
- D) **Enflasyon:** Ekonomide fiyatlar genel düzeyinin sürekli artması durumunu ifade etmektedir. İthalatın ihracattan fazla olması enflasyonu etkileyebilmektedir; ancak kavram olarak "enflasyon" doğrudan dış ticaret dengesini ifade etmemektedir.
- E) **Devalüasyon:** Ulusal paranın, sabit kur rejimi veya idari kararlar, yabancı paralar karşısında değerinin düşürülmesi anlamına gelmektedir. Devalüasyon ihracatı teşvik edip ithalatı pahalılaştırarak dış ticaret/cari dengeyi etkileyebilmektedir; ancak "ithalatın ihracattan fazla olması" durumunun adı devalüasyon değildir.

ABCDe

14. **Kürk Mantolu Madonna** Sebahattin Ali'nin 1943'te yayımlanan bu romanı, Raif Efendi'nin iç dünyasına odaklanmakta; Maria Puder ile kurduğu bağ üzerinden yalnızlık, yabancılaşma ve anlaşılma temalarını güçlü biçimde işlemektedir. Roman, duygusal derinliği ve psikolojik çözümlemeleri nedeniyle dönemini aşan bir etki yaratmakta ve günümüzde de geniş bir okur kitlesine hitap etmektedir.

ABCDe

15. Olimpiyat halkaları, **beş kıtanın birlikteliğini** simgelemektedir. Bu beş kıta, **Uluslararası Olimpiyat Komitesi**'nin terminolojisinde **Afrika, Amerika, Asya, Avrupa ve Okyanusya (Avustralya kıtası)** şeklinde geçmektedir. **Antarktika** ise olimpiik sembolde temsil edilen kıtalar arasında yer almamaktadır.

ABCDe

1. **İçtihadı birleştirme kararları**, aynı hukuki konuda yüksek mahkemelerin daireleri veya kurulları arasında görüş ayrılığı ortaya çıktığında, bu ayrılığı ortadan kaldırmak ve hukukta birlik sağlamak amacıyla verilen kararlardır.

Bu kararların ayırt edici özelliği şudur: Benzer olaylarda hâkimleri bağlamaktadır. Sadece yol gösterici değil, uyulması zorunlu nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla bu tür kararları verebilecek organ, ülke çapında yargı birliğini sağlayabilecek yetki ve konumda olmalıdır.

- Adli yargının en yüksek mahkemesi → **Yargıtay**
- İdari yargının en yüksek mahkemesi → **Danıştay**
- Bu iki yüksek mahkeme, daireler arasındaki içtihat farklılıklarını gidermek amacıyla içtihadı birleştirme kararı alma yetkisine sahiptir.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

2. Türk Medenî Kanunu'na göre hısımlık; **kan hısımlığı**, **kayın hısımlığı** ve **yapay (evlat edinme) hısımlık** olmak üzere üç şekilde kurulmaktadır. Bunlar dışında kalan ilişkiler kurulurken hısımlık bağı oluşmamaktadır.

- Kerem ile annesi Nermin:** Anne ile çocuk arasında **üstsoy–altsoy kan hısımlığı** bulunmaktadır. Bu nedenle hısımlık bağı vardır.
- Derya'nın kızı İdil ile Derya'nın kardeşi Sibel:** Çocuk ile annenin kardeşi arasında **kan hısımlığı (yan soy)** söz konusudur. Sibel, İdil'in **teyzesi** olmaktadır. Teyze–yeğen arasında **kan hısımlığı** bulunmaktadır ve bu hısımlık **yan soy** hısımlığıdır.
- Efe ile süt kardeşi Kaan:** Süt kardeşliği, Türk Medenî Kanunu'na göre **hısımlık bağı doğurmamaktadır**. Bu nedenle aralarında hukuken tanınan bir hısımlık yoktur.
- Ozan'ın eşinin kardeşi Buse ile Ozan'ın dayısı Murat:** Bu kişiler arasında **ne kan hısımlığı ne de kayın hısımlığı** bulunmaktadır.

ABCDE

3. Türk anayasa tarihine göre asli kurucu iktidar, mevcut anayasal düzenin dışında ve üzerinde yer alan; genellikle **savaş, ihtilal, devrim veya askerî darbe** gibi olağanüstü siyasal kırılmalar sonucunda ortaya çıkan ve yeni bir anayasal düzen kuran iktidar türüdür. Buna karşılık tali kurucu iktidar, yürürlükteki anayasanın öngördüğü usuller çerçevesinde anayasa yapan veya değiştiren iktidarı ifade etmektedir.

Bu çerçevede;

I. 1921 Anayasası: Millî Mücadele koşullarında, Osmanlı anayasal düzeni fiilen ortadan kalkmışken hazırlanmıştır. Savaş ve bağımsızlık mücadelesi ortamında yeni bir siyasal düzen kurulduğundan, asli kurucu iktidar ürünüdür.

II. 1924 Anayasası: 1921 Anayasası yürürlükteyken ve onun öngördüğü siyasal meşruiyet zemininde hazırlanmıştır. Mevcut anayasal düzen tamamen ortadan kaldırılmadan, anayasal devamlılık içinde kabul edildiğinden asli değil, tali kurucu iktidar örneğidir.

III. 1961 Anayasası: 27 Mayıs askerî müdahalesi sonrasında, mevcut anayasal düzenin dışına çıkılarak oluşturulmuştur. Bu nedenle asli kurucu iktidar sonucunda yapılmıştır.

IV. 1982 Anayasası: 12 Eylül askerî darbesi sonrasında hazırlanmış ve önceki anayasal düzen askıya alınmıştır. Bu yönüyle asli kurucu iktidar ürünü bir anayasadır.

Sonuç olarak 1921, 1961 ve 1982 Anayasaları, asli kurucu iktidar tarafından yapılmış anayasalardır. 1924 Anayasası ise tali kurucu iktidar sonucunda oluşturulmuştur.

ABCDE

4. 1982 Anayasası'nda **yasama dokunulmazlığı**, esas itibarıyla **milletvekilleri** için düzenlenmiş bir anayasal güvencedir. **Meclis Başkanı**, milletvekili sıfatını taşıdığı için yasama dokunulmazlığından yararlanmaktadır. **Bakanlar ve Cumhurbaşkanlığı yardımcısı** da, görevleriyle bağlantılı olarak, yürütme kanadında yer alsalar bile görevi ile ilgili suçlar işledikleri suçlardan dolayı anayasal sistem içinde **yasama dokunulmazlığına sahiptirler**.

Buna karşılık **Cumhurbaşkanı** bakımından, 1982 Anayasası'nda **yasama dokunulmazlığına sahip olduğuna dair açık ve özel bir anayasal hüküm bulunmamaktadır**. Cumhurbaşkanının hukuki statüsü, yasama organına ait bir dokunulmazlık rejimiyle değil, kendisine özgü **sorumluluk ve yargılanma usulleri** ile düzenlenmiştir.

Her ne kadar anayasal gelenek ve uygulamada Cumhurbaşkanının görev süresi boyunca fiilen güçlü bir koruma altında olduğu kabul edilse de, bu durum **yasama dokunulmazlığına sahip olduğu anlamına gelmemektedir**. Çünkü 1982 Anayasası'nda Cumhurbaşkanının yasama dokunulmazlığına tabi olduğuna ilişkin **açık bir anayasal ibare yer almamaktadır**.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'nda Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkileri sınırlı ve açık biçimde düzenlenmiştir.

Bu bağlamda kanun teklifi verme yetkisi, yasama yetkisinin bir parçası olarak milletvekillerine tanınmıştır; **Cumhurbaşkanı'nın kanun teklif etme yetkisi bulunmamaktadır**. Genel veya özel af ilanı ise Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilen bir yetki olmayıp, **Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin** kararına bağlı bir işlemdir. Cumhurbaşkanı yalnızca sürekli hastalık, sakatlık ve kocama gibi kişisel durumlar sebebiyle af yetkisini kullanabilmektedir; bunun dışında genel veya özel af ilan etme yetkisi yoktur.

Yüksek Seçim Kurulu üyeleri, Yargıtay ve Danıştay tarafından kendi üyeleri arasından seçilmekte olup, Cumhurbaşkanı'nın bu kurulun oluşumuna yönelik bir seçme yetkisi bulunmamaktadır. Benzer şekilde **Sayıştay Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmekte**; bu görev Cumhurbaşkanı'nın yetki alanı dışında kalmaktadır.

Buna karşılık, **Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay tarafından belirlenen adaylar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanmakta olup**, bu işlem Cumhurbaşkanı'nın Anayasa'da açıkça tanınmış görev ve yetkilerinden biri niteliğindedir.

ABCDE

6. 1982 Anayasası'nda yargı teşkilatı; ilk derece mahkemeleri, üst derece (kanun yolu) mahkemeleri ve yüksek mahkemeler olmak üzere üçlü bir sistem şeklinde düzenlenmiştir.

Danıştay, Yargıtay ve Uyuşmazlık Mahkemesi anayasal sistemde **yüksek mahkeme** statüsüne sahiptir. Buna karşılık **Bölge İdare Mahkemeleri ve Bölge Adliye Mahkemeleri**, ilk derece mahkemeleri ile yüksek mahkemeler arasında yer almakta; istinaf incelemesi yaparak üst derece mahkemesi sıfatıyla görev yapmaktadır. Ancak anayasal olarak **yüksek mahkeme statüsüne sahip değildir**.

ABCDE

7. 1982 Anayasası'na göre mahallî idareler; **il özel idaresi, belediye ve köy** olmak üzere üç grupta düzenlenmiştir. Bu idareler, belirli bir yerleşim yerinde yaşayan halkın **mahallî müşterek ihtiyaçlarını** karşılamak amacıyla kurulan ve **kamu tüzel kişiliğine sahip** kuruluşlardır.

Büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri belediye türü mahallî idarelerdir. İl özel idareleri il halkının müşterek ihtiyaçlarını karşılamakla görevlidir. Köy tüzel kişilikleri de köy halkının yerel ihtiyaçlarını karşılayan mahallî idareler arasında yer almaktadır.

Buna karşılık **kaymakamlık**, merkezî idarenin taşra teşkilatına dâhil olup, mahallî idare niteliği taşımaz.

ABCDE

8. **Hiyerarşi**, yalnızca **aynı kamu tüzel kişiliği içinde** bulunan birimler arasında söz konusu olmaktadır. Bu nedenle "en yüksek hiyerarşik amir" tespiti yapılırken hem örgütlenme biçimi hem de kamu tüzel kişiliği mutlaka dikkate alınmalıdır.

Öncülleri tek tek inceleyecek olursak

Merkezî idare teşkilatı bakımından, başkent teşkilatı ile taşra teşkilatı **aynı kamu tüzel kişiliği** içinde yer almaktadır. Bu bütünlük içerisinde yürütme yetkisinin başı Cumhurbaşkanı olduğundan, **merkez teşkilatı (başkent + taşra) dâhil en yüksek hiyerarşik amirin Cumhurbaşkanı olduğu yönündeki I numaralı öncül doğrudur**.

Bir **kamu hizmeti** esas alındığında ise (örneğin eğitim, sağlık, ulaştırma gibi), bu hizmetin yürütülmesinden sorumlu en üst makam ilgili **bakandır**. Bakan, kendi kamu hizmeti alanı bakımından en üst hiyerarşik amirdir. Bu nedenle **II numaralı öncül de doğrudur**.

Taşra teşkilatında, merkezî idare adına görev yapan ve il düzeyindeki tüm merkezî idare birimlerinin en üstünde yer alan kişi **validir**. Dolayısıyla **taşra teşkilatı içerisindeki en yüksek hiyerarşik amirin vali olduğu yönündeki III numaralı öncül doğrudur**.

Buna karşılık **mahallî teşkilat**, tek ve birleşik bir yapı değildir. İl özel idaresi, belediye ve köylerin **her biri ayrı birer kamu tüzel kişiliğine** sahiptir. Bu nedenle mahallî teşkilat bakımından tek bir "en yüksek hiyerarşik amir"den söz edilemez. İl özel idaresinde vali, belediyede belediye başkanı, köyde ise muhtar kendi tüzel kişiliği içinde hiyerarşik amirdir. Bu sebeple **"mahallî teşkilat içerisindeki en yüksek hiyerarşik amir belediye başkanıdır"** şeklindeki IV numaralı öncül yanlıştır.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda disiplin cezaları **fiilin ağırlığına göre** kademeli biçimde düzenlenmiştir. Kamu görevinden çıkarma cezası, devlet memurluğu ile bağdaşmayacak derecede ağır ve memurun kamu hizmetiyle ilişkisinin tamamen kesilmesini gerektiren fiiller için öngörülmektedir.

Bu kapsamda özürsüz olarak uzun süre göreve gelmemek, amirine veya iş sahiplerine fiilî tecavüzde bulunmak, grev yapmak ve terör örgütlerine üye olmak, kanuna göre kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren disiplin fiilleri arasında yer almaktadır. Bu fiiller, memurun kamu hizmetine olan güveni ve sadakat yükümlülüğünü ortadan kaldıracak niteliktedir.

Buna karşılık **ticaret yapmak**, devlet memurlarına yasaklanan bir faaliyet olmakla birlikte, doğrudan kamu görevinden çıkarma cezasını gerektirmemektedir. Bu fiil için öngörülen disiplin yaptırımı, **kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıdır**.

ABCDE

İNDEKS AKADEMİ

10. Türk-İslam tarihinin erken döneminde Karahanlı Devleti, Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra kurulan ilk büyük Türk devletlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu devletin ilk başkenti, siyasi gücün ve kültürel üretimin merkezinde yer alan **Balasagun** olmuştur.

Balasagun, yalnızca bir yönetim merkezi değil; aynı zamanda Türk-İslam düşünce tarihinin temel eserlerinden biri olan Kutadgu Bilig'in yazıldığı şehir olarak da bilinmektedir. Devlet yönetimi, adalet anlayışı ve hükümdarlık felsefesine ilişkin bu eserin burada kaleme alınması, Balasagun'u Türk hakanlarıyla özdeşleşen bir şehir hâline getirmiştir. Bu nedenle tarihî kaynaklarda Balasagun, "Türk hakanlarının şehri" şeklinde anılmaktadır.

ABCDE

youtube/indexsakademi

11. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 19 Ekim 2025 tarihinde yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminde, Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) Genel Başkanı **Tufan Erhürman** oyların yaklaşık %62,76'sını alarak cumhurbaşkanı seçilmiştir.

ABCDE

12. I. Dünya Savaşı sırasında Irak Cephesi'nde Osmanlı kuvvetlerinin başında bulunan Halil Kut Paşa, İngiliz birliklerini Kut'ül Amare'de kuşatarak teslim olmaya zorlamıştır. Bu başarı, Osmanlı Devleti'nin İngilizlere karşı kazandığı en önemli askerî zaferlerden biri olarak kabul edilmektedir. Halil Kut Paşa, bu nedenle Türk askerî tarihinde Kut'ül Amare kahramanı olarak anılmaktadır.

ABCDE

13. NAVTEX; deniz emniyet bilgileri, seyir uyarıları, meteorolojik uyarılar, hava tahminleri ve diğer acil güvenlik mesajlarının gemilere otomatik olarak iletilmesini sağlayan dar bant doğrudan yazdırmalı bir sistemdir. Uluslararası NAVTEX hizmeti de 518 kHz üzerinden yürütülen, koordineli bir orta frekans (MF) yayınıdır.

ABCDE

14. Türkiye'de ilk kadın bakan olarak kabinde görev almış, aynı zamanda Türkiye'nin ilk kadın rektörü unvanını taşımış ve 2017 yılında hayatını kaybetmiş olan kişi **Türkan Akyıldur**.

Türkan Akyol, 1971'de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olarak kabinde görev alarak **Türkiye'nin ilk kadın bakanı** olmuştur. Ayrıca 1980'de Ankara Üniversitesi'nde rektörlük görevini üstlenerek **ilk kadın rektör** unvanını taşımaktadır.

ABCDE

15. 2025 yılında New York'ta Sotheby's müzayede evinde 236,4 milyon dolara satılarak modern sanat tarihinde açık artırmada satılan en pahalı eser unvanını elde eden **Elizabeth Lederer'in** Portresidir. Elizabeth Lederer, Viyana çevresinin önemli figürlerinden biri olup, portresi Viyana Sezessionunun önde gelen temsilcilerinden **Gustav Klimt** tarafından yapılmıştır.

ABCDE

1. Hukukun özel dalları, bireyler arası ilişkileri düzenleyen hukuk dallarıdır. Medeni hukuk, borçlar hukuku ve ticaret hukuku gibi özel hukuk dalları bu kapsamda değerlendirilir. Buna göre seçeneklerdeki davalar incelendiğinde:

Boşanma davası, aile hukuku kapsamındadır ve özel hukuka ilişkindir.

Miras davası miras hukuku kapsamında olup, bu da özel hukuka aittir.

Trafik kazası sonucu tazminat davası, borçlar hukuku kapsamında bir tazminat davasıdır ve özel hukukla ilgilidir.

Kira sözleşmesine dayalı alacak davası, borçlar hukuku kapsamında olup, özel hukukun bir konusudur.

Vergi iptali davası kamu hukuku ile ilgilidir çünkü vergi hukuku kamu hukukunun bir dalıdır.

ABCDE

2. Gerçek kişiliği sonlandıran durumlardan biri de gaiplik kararı alınmasıdır. Gaiplik kararı sulh hukuk mahkemesi tarafından hâkim kararıyla alınır. Ölümüne muhtemel gözle bakılan kaybolan kişi hakkında kaybolmasından itibaren **bir yıl** beklenirken kişinin kendisinden uzun süre haber alınamaması durumunda ise en son haber alınma tarihinden itibaren **5 yıl** beklenir.

ABCDE

3. Hâkimler ve savcılar, yüksek yargı mensupları, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, işçi niteliği taşımayan kamu görevlileri ve yükseköğrenim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamaz. İşçiler, avukatlar, üniversite öğrencileri ve aynı zamanda yükseköğretim elemanları siyasi partilere üye olabilir.

ABCDE

4. Adil yargılanma hakkı, yargı sürecinde kişilere tarafsız ve bağımsız bir mahkeme tarafından adil bir şekilde yargılanma güvencesi verir. Kanuni hâkim güvencesi, bu hakkın en önemli unsurlarından biridir. Çünkü adil yargılanma, ancak kanunen atanmış ve yetkili bir hâkim tarafından sağlanabilir. (Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkeme dışında başka bir mercide yargılanamaz.) Böylece kişilerin keyfî bir şekilde farklı bir hâkim veya mahkeme tarafından yargılanmasının önüne geçilir. Bu bağlamda, kanuni hâkim güvencesi, doğrudan adil yargılanma hakkıyla ilişkilidir.

ABCDE

5. TBMM'nin kanun yapma işlemi dışında Meclis Genel Kurulunun oylayarak aldığı bütün kararlara parlamento kararı denir. Parlamento kararları Resmî Gazete'de yayımlanır fakat parlamento kararları Cumhurbaşkanı değil Meclis Başkanı tarafından Resmî Gazete'de yayımlanır. Parlamento kararları için genel kural yargı yolu kapalıdır; bunun sadece üç tane istisnası vardır: İç tüzük, dokunulmazlığın kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesidir.

ABCDE

6. 1982 Anayasası'na göre olağanüstü hâl durumu Meclis tarafından en fazla 4 aylığına uzatılabilir. Fakat soruda olağanüstü hâl süresi en fazla kaç aylığına ilan edilir deseydi o zaman cevap 6 ay olurdu.

ABCDE

7. Cumhurbaşkanlığı karanamesi, yürütme yetkisine ilişkin konularda düzenlemeler yapabilen bir hukuki metindir. Ancak anayasa, bazı konularda Cumhurbaşkanlığı karanamesi çıkarılamayacağını belirlemiştir.

1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanlığı karanamesi ile düzenlenemeyecek konular şunlardır:

1. Kişi hakları ve ödevleri
2. Siyasi haklar ve ödevler
3. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konulardır. (İl veya ilçenin kurulması, büyükşehir belediyesinin kurulması, üniversitelerin ve mahkemelerin kurulması)

Cumhurbaşkanı, olağanüstü hâllerde de kararname çıkarma yetkisine sahiptir. Cumhurbaşkanı, bakanlıkların teşkilat yapıları hakkında kararname çıkarabilir. Millî güvenliğin korunması ve sağlanması açısından da cumhurbaşkanı kararname çıkarabilir. Fakat vergi, resim ve harç koymak ve kaldırmak Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetki alanıdır, cumhurbaşkanı bu konu ile ilgili kararname çıkaramaz.

ABCDE

8. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar arasında yer almaz. Bunlar meslek odaları olup barolar ve borsalar şeklinde örgütlenirler. Düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar: Radyo - Televizyon Üst Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Denetleme Kurumu, Rekabet Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Bilgi Teknolojileri Kurumudur.

ABCDE

9. Devletin aleyhine işlenen yüz kızartıcı suçlar, memur olmaya engeldir. Bu suçlardan bir gün dahi ceza alınmış olsa bile af çıksa dahi hiçbir şekilde devlet kadrolarında yer alınamaz. Bu suçlar zimmet, rüşvet, irtikâp ve ihâleye fesat karıştırmak, devlet sırlarını açığa vurma, kaçakçılık, hırsızlık, dolandırıcılık ve terörden dolayı hüküm giymiş olmaktır. Kasıtlı suçlarda ise toplam 1 yıl ve daha fazla hapis cezası almış bir kişi memur olamaz. Taksirli suçlardan hüküm giymiş olmak ise memuriyete engel bir durum değildir.

ABCDE

10. *Cemile* isimli eserinde, “İnsan her şeyi anlatamaz, zaten kelimeler de her şeyi anlatmaya yetmez.” diyen Kırgız yazar CENGİZ AYTMATOV’dur. *Gün Olur Asra Bedel, Beyaz Gemi, Toprak Ana* önemli eserlerinden bazılarıdır.

ABCDe

11. TCG Anadolu, Türkiye’nin bugüne kadarki en büyük savaş gemisi olarak tanıtılmış ve amfibi hücum gemisi olarak Türk donanmasına katılmıştır. Bu gemi, helikopter ve savaş uçağı da taşıyabilen bir deniz platformudur.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, TCG Anadolu’yu için “dünyanın ilk SİHA gemisi” olarak tanıtmıştır. TCG Anadolu filosunun büyük bölümü silahlı insansız hava araçlarından oluştuğu için böyle anılmaktadır.

ABCDe

12. Dede Korkut, yalnızca edebî bir anlatı kahramanı değildir; Türk dünyasının ortak hafızasında bilgelik, söz, kopuz, destan ve ata figürüyle özdeşleşen kültürel bir semboldür. UNESCO dosyasında da unsur yalnızca bir kitap veya yazılı metin olarak değil; **destan kültürü, halk anlatıları ve müzik geleneği** ile birlikte ele alınmaktadır. Yani burada koruma altına alınan şey sadece metin değil, metnin etrafında oluşan sözlü anlatım, icra ve kültürel aktarım dünyasıdır.

Azerbaycan, Dede Korkut geleneğinin en güçlü yaşattığı coğrafyalardan biridir; hatta unsurun UNESCO’daki adında “Dede Qorqud” biçimi de yer almaktadır. **Kazakistan** ise aynı mirasın “Korkyt Ata” adıyla yaşadığı Türk dünyası alanını temsil etmektedir. Türkiye de “Dede Korkut” adıyla bu ortak kültürel havzanın içindedir. Dolayısıyla üçlü ortaklık tam olarak **Türkiye – Azerbaycan – Kazakistan** şeklindedir.

ABCDe

13. **Metin Sözen (1936–2025)**, Türkiye’de sanat tarihi, mimarlık tarihi ve kültürel mirasın korunması alanlarında öncü bir akademisyen ve sivil toplum lideridir. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü’nde uzun yıllar öğretim üyeliği yapmış; özellikle Anadolu’daki tarihî eserlerin belgelenmesi, restorasyon bilincinin geliştirilmesi ve tarihî kent dokularının korunması konularında çalışmalar yürütmüştür.

Türkiye’de “koruma kültürü”nün akademik düzeyden toplumsal düzeye taşınmasında önemli rol oynamıştır. Yerel yönetimlerle iş birliği içinde kültürel miras projeleri geliştirmiş, Anadolu kentlerinin kimliklerinin korunmasına yönelik çok sayıda çalışma başlatmıştır. ÇEKÜL Vakfı’nın kurucusudur.

ABCDe

14. Kendi yaptığı üç telli çalgısı ve çam düdüğü ile “Karaman Kırığı” da denilen müzik türü ile ünlenen, “Kismet” adlı bir orkestra kuran, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yaşıyan insan hazinesi ilan edilen müzisyen Hayri Dev’dir. Üç telli bağlamanın ustası olan Hayri Dev UNESCO’nun “Kültürel Miras Taşıyıcısı” seçtiği isimler arasında yer almaktadır. Adı, “Yaşıyan İnsan Hazinesi” listesinde yer alır. 85 yaşındaki Hayri Dev, hayatını kaybetti.

ABCDe

15. Verilen seçeneklerin her biri, çevre ve iklim değişikliği konularında önemli dönüm noktalarıdır. Ancak, sorunun odaklandığı nokta, **iklim değişikliğiyle doğrudan mücadele** amacıyla yapılan en önemli anlaşma veya zirve olduğu için seçenekleri bu açıdan değerlendirmek gerekmektedir.

- **Kyoto Protokolü:** İklim değişikliğiyle mücadele için uluslararası düzeyde kabul edilen ilk bağlayıcı anlaşmadır. Sanayi ülkelerinin sera gazı emisyonlarını azaltma hedeflerini belirler. Ancak, gelişmekte olan ülkeler için bağlayıcı hedefler içermemesi ve bazı önemli ülkelerin (örneğin ABD) katılmaması gibi eleştirilere maruz kalmıştır.
- **Paris Anlaşması:** Kyoto Protokolü’nün yerini alan ve daha kapsamlı bir anlaşmadır. Bütün ülkelerin iklim değişikliğiyle mücadeleye katkı sağlamasını hedefler ve her ülkenin kendi koşullarına uygun emisyon azaltım hedeflerini belirlemesine olanak tanır. İklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlama ve finansman konularına da vurgu yapar.
- **Montreal Protokolü:** Ozon tabakasının incelenmesi sorununa yönelik bir anlaşmadır. İklim değişikliğiyle doğrudan ilişkili olmasa da, ozon tabakasını inceltten maddelerin kullanımını kısıtlayarak dolaylı olarak iklim değişikliğiyle mücadeleye katkı sağlar.
- **Rio Deklarasyonu:** Çevre ve kalkınma konularında genel ilkeleri belirleyen bir bildirgedir. İklim değişikliği de bu bildirmede ele alınan konular arasındadır ancak spesifik bir anlaşma değildir.
- **Kopenhag Anlaşması:** 2009 yılında düzenlenen iklim değişikliği zirvesinde kabul edilen bir anlaşma olmasına rağmen, Kyoto Protokolü’nün yerini alacak yeni bir anlaşma konusunda yeterli bir mutabakat sağlanamamıştır. Bu nedenle, diğer seçeneklere göre daha az bağlayıcı ve kapsamlı bir anlaşmadır.

İklim değişikliğiyle doğrudan mücadele amacıyla yapılan en önemli ve kapsamlı anlaşma **Paris Anlaşması**’dır. Bu anlaşma, küresel ısınmayı 2°C’nin altında tutma hedefini belirler ve tüm ülkelerin bu hedefe ulaşmak için ortak çaba göstermesini sağlar.

ABCDe

1. Kısıtlama kararı, bazı durumlarda kişinin rızası olmaksızın da verilebilir. Özellikle akıl hastalığı veya zayıflığı durumlarında, kişinin fiil ehliyeti sorgulanabilir ve kısıtlama kararı verilebilir. Diğer durumlar (aşırı borçlanma, kötü yönetim vb.) genellikle kişinin talebi üzerine veya başkalarının talebi üzerine (örneğin alacaklılar) gerçekleşir. Yaş küçüklüğü ise kısıtlama kararı gerektirmez, çünkü reşit olmayanlar zaten kısıtlı kabul edilirler. Suç işleme eğilimi ise kısıtlama nedeni değildir.

ABCDE

2. Kumarhane işleten dernek suç merkezi hâline gelirse derneğin kapatılmasına yetkili mahkeme asliye hukuk mahkemesidir. 15 yaşını dolduran bir çocuğun isteği ve menfaati üzerine reşit sayılmasına karar vermeye yetkili mahkeme sulh hukuk mahkemesidir. Kendisi hakkında uzun süre haber alınamayan ve kaybolan kişi hakkında gaiplik karar vermeye yetkili mahkeme sulh hukuk mahkemesidir. İsim değişikliği için başvurulmuş asliye hukuk mahkemesidir. Fakat ölümüne kesin gözüyle bakılan bir kişi hakkında gerçek kişiliğin sonlandırılması için mahkemeye gitmeye gerek yoktur. Mülki idari amirin (vali, kaymakam) nüfus kütüğüne yazdığı ölü kaydı yazısıyla kişinin gerçek kişiliği sonlanır.

ABCDE

3. Milletvekilleri, yasama faaliyetlerini yerine getirirken bağımsız ve özgür olabilmeleri için anayasa tarafından belirli ayrıcalıklara sahiptir. Bunlardan biri de yasama dokunulmazlığıdır. Bu dokunulmazlık, milletvekillerinin görevleri süresince cezai takibata uğramalarını engeller. Ancak, anayasa bazı istisnalar belirlemiştir.

Milletvekili dokunulmazlığı, yasama sorumsuzluğu ve yasama dokunulmazlığı olarak ikiye ayrılır:

- 1. Yasama sorumsuzluğu:** Milletvekilleri, meclis çalışmaları sırasında söyledikleri sözler ve verdikleri oylar nedeniyle sorumlu tutulamazlar.
- 2. Yasama dokunulmazlığı:** Bir milletvekili meclis kararı olmadıkça milletvekili süresi boyunca tutuklanamaz, tutulamaz sorgulanamaz ve yargılamaz. Fakat meclis dokunulmazlığı kaldırır ise milletvekilliği bitmese bile kendisi hakkında cezai takibat başlatılabilir.

Şimdi seçenekleri inceleyelim:

- Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekili, ceza davasında yargılanabilir.
- Milletvekilleri, kamu görevlerine karşı işlenen suçlarda dokunulmazlıklarının kaldırılması durumunda yargılanabilirler.
- Vatana ihanet suçları, anayasa tarafından en ağır suçlar arasında sayılmıştır ve bu suçlardan dolayı milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırılabilir ve yargılanabilir.
- Milletvekillerinin ağır ceza gerektiren suçlarda dokunulmazlığı kaldırılabilir ve yargılanabilirler.

Milletvekilleri anayasaya aykırı kanun teklifi sunsalar bile bu durum yasama sorumsuzluğu kapsamında değerlendirilir. Yani bu eylemlerinden dolayı yargılamazlar. Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin meclis çalışmaları sırasındaki faaliyetlerini güvence altına alır.

Sonuç olarak milletvekilleri, yasama faaliyetleri sırasında yaptıkları anayasaya aykırı kanun teklifleri nedeniyle yargılamazlar.

ABCDE

4. TBMM'nin Nitelikli Çoğunlukla Yapması Gereken İşlemler

- Genel ve özel af ilanı (TBMM üye tam sayısının 3/5 çoğunluğu)
 - Cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanları Yüce Divana sevk etmek (TBMM üye tam sayısının 2/3'ü)
 - Anayasa değişikliğinin kabulü (TBMM üye tam sayısının 3/5'ü).
 - TBMM başkanı seçimi (İlk iki turda TBMM üye tam sayısının 2/3'ü).
 - Kamu başdenetçisinin seçimi (İlk iki turda TBMM üye tam sayısının 2/3'ü).
 - Meclis soruşturması açılıp açılmayacağına karar verilmesi (Meclis üye tam sayısının 3/5'ü)
 - Anayasa değişikliğinin kabulü (TBMM üye tam sayısının 3/5'ü).
 - Anayasa Mahkemesine üye seçimi. (TBMM üye tam sayısının 2/3'si)
 - Anayasa değişikliklerinin maddelerinin veya tümünün kabul edilmesi (TBMM üye tam sayısının 3/5'ü)
 - Erken seçim ilan etmek (TBMM üye tam sayısının 3/5'ü)
- I ve III. öncülde verilen işlemler basit çoğunlukla (toplantıya katılanların salt çoğunluğu) yapılır.

ABCDE

5. Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi varlığından ayrılamaz ve cumhurbaşkanı tarafından temsil olunur. Fakat savaşta başkomutanlık görevini cumhurbaşkanı adına genelkurmay başkanı yerine getirir.

ABCDE

6. 1982 Anayasası'na göre Yargıtay cumhuriyet başsavcısı ve vekilini cumhurbaşkanı seçerken Yargıtay üyelerini cumhurbaşkanı değil Hâkimler ve Savcılar Kurulu seçer.

ABCDE

7. Anayasa Mahkemesi ile diğer mahkemeler arasında görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesinin görüşü üstündür. Fakat soruda adli ve idari yargı mercileri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlığını çözmeye yetkili mahkeme hangisidir deseydi o zaman cevap Uyuşmazlık Mahkemesi olurdu.

ABCDE

8. İl idaresi taşra örgütü içerisinde yer alan idari bir birimdir.

İl idaresinin organları

- Vali
- İl idare kurulu
- İl şube başkanlıklarıdır.

İl özel idaresi, belediye ve köy ise mahallî teşkilat içerisinde yer alır.

İl özel idaresinin organları

- Vali
- İl genel meclisi
- İl daimî encümenidir.

Belediyenin organları

- Belediye başkanı
- Belediye meclisi
- Belediye encümenidir.

9. Valinin görevleri

1. Vali; kanun, yönetmelik ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin yayımı ve uygulanmasını sağlamak üzere genel emirler çıkarma yetkisine sahiptir.
2. Bakanlıklarca verilen emir ve talimatları yürütmek zorundadır.
3. İldeki kamu düzenini sağlamak için tüm kolluk, karar ve tedbirleri alır.
4. İldeki devlet memurları üzerinde hiyerarşik yetkilerini kullanır.
5. Devlet temsilcisi olması sıfatı ile resmî törenlere başkanlık eder.
6. Yabancı ülke konsolosları ve komşu ülkelerin sınır makamları ile ilişkide bulunma yetkisine sahiptir.
7. Vali, yeniden yönetim kuruluşları üzerinde idari vesayet yetkisini kullanır.
8. Halkın askerlik işleri ile şikâyetlerini dinler, durumu askerlik şubelerine ve dairelerine yazar.
9. Olağanüstü durumlarda askerî birliklerden yardım ister.
10. Valinin isteğinin askerî makamlarca yerine getirilmesi zorunludur.

Vali belediye idaresi üzerinde hiyerarşik yetkilerini değil, idari vesayet denetim yetkisini kullanabilir.

10. **Tortum Gölü ve Şelalesi**, Erzurum'un Uzundere ilçesinde yer alan önemli bir doğal miras alanıdır. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile "kesin korunacak hassas alan" statüsüne alınmıştır. Bu statü, alanın doğal yapısının, biyolojik çeşitliliğinin ve ekolojik bütünlüğünün korunmasını amaçlamakta; yapılaşma ve müdahale bakımından en üst düzey koruma tedbirlerini içermektedir.

11. Transformers sinema filminde Optimus Prime'ı, Avengers: Infinity War ve Endgame'de ise Thanos karakterini seslendiren dublaj yönetmeni, seslendirme ve opera sanatçısı sanatçımız AYHAN KAHYA'dır.

12. 2026 Kış Olimpiyatları, 6–22 Şubat 2026 tarihleri arasında İtalya'da düzenlenmiştir.

Oyunlar tek bir şehirde değil, Milano ve Cortina d'Ampezzo merkezli çok şehirli organizasyon modeliyle gerçekleştirilecektir.

- Milano, buz sporlarına (artistik patinaj, buz hokeyi vb.) ev sahipliği yapacaktır.
- Cortina d'Ampezzo ise Alp disiplini kayak ve diğer dağ sporlarının ana merkezlerinden biri olacaktır.

13. **Karbon Sınır Düzenleme Mekanizması (SKDM)**, iklim değişikliğiyle mücadele amacıyla Avrupa Birliği (AB) tarafından başlatılan bir düzenlemedir. Bu mekanizma, AB'ye ithal edilen ürünlerin üretim sürecinde ortaya çıkan karbon emisyonlarını hesaba katarak, bu ürünlere ek bir vergi uygulamayı amaçlar. Karbon Sınır Düzenleme Mekanizması, Avrupa Birliği'nin iklim değişikliğiyle mücadeledeki en önemli adımlarından biridir. Bu mekanizma, hem AB içindeki üreticileri hem de dünya genelindeki üreticileri daha sürdürülebilir üretim yöntemlerine yöneltmeyi amaçlamaktadır.

14. **Uluslararası Diyalog ve Kalkınma Günü**, her yıl 21 Mayıs tarihinde kutlanmaktadır. Bu gün, farklı kültürlerin bir arada yaşamasının önemini vurgulamak ve kültürler arası diyalogu teşvik etmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından belirlenmiştir.

15. "Destan Şairi" olarak anılan, *Üç Şehitler Destanı*, *Çanak-kale Destanı*, *Hiroşima*, *Balina* ve *Mandalina*, *Cezayir Türküsü* adlı eserleri de bulunan önemli şair Fazıl Hüsnü Dağlarca'dır.

"Türk şiirinin büyük şairi" olarak tanımlanan Dağlarca, 94 yaşında zatürre tedavisi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi. 2022 yılında 50 yıllık arşivlerini açan İsveç Akademisi, yayımladığı belgelere göre Şilili şair ve yazar Pablo Neruda'nın kazandığı 1971 Nobel Edebiyat Ödülü için hazırlanan 90 kişilik aday listesinde Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın adının da yer aldığı ortaya çıktı.

1. Meşru müdafaa, Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen ve bir kişinin kendisine veya başkasına yönelen haksız bir saldırıyı defetmek için gösterdiği karşılıklı hukuka uygun bir fiildir. Bu durumda, saldırıyı defeden kişi, normalde suç sayılacak bir fiili işlemiş olsa bile ceza sorumluluğundan kurtulur.
- Meşru müdafaa hâlinde yapılan fiil hukuka uygundur: Bu ifade doğrudur. Meşru müdafaa için saldırının haksız olması gerekir: Bu ifade de doğrudur. Haksız bir saldırıya karşı yapılan savunma meşru müdafaa'dır.
 - Savunma, saldırının şiddeti ve tehlikesine göre orantılı olmalıdır.
 - Meşru müdafaa, ceza sorumluluğunu ortadan kaldıran bir hukuka uygunluk nedenidir.
 - Meşru müdafaa, sadece kişinin kendisine değil, başkalarına yönelik haksız saldırılarda da uygulanabilir. Yani bir kişi, başka birinin hayatı tehlikede olduğu bir durumda müdahale eder ve saldırganı etkisiz hâle getirirse, bu durum meşru müdafaa olarak kabul edilebilir.

ABCDE

2. Herkese karşı ileri sürülebilen ve herkes tarafından ihlal edilebilen haklar mutlak haklardır. Mutlak haklar arasında; telif hakkı, patent hakkı, velayet, vesayet, yaşama ve mülkiyet hakkı yer almaktadır. Fakat alacak hakkı mutlak haklar arasında yer almaz; herkese karşı ileri sürülemez. Alacak hakkı sadece taraflar arasında geçerli olan kişisel (nispi) bir haktır.

ABCDE

3. Kesin hesap kanunu belirli bir mali yıla ait bütçe uygulamasının dönem sonunda TBMM tarafından kontrolü sonucunda kabul edilen ve o bütçe yılında gerçekleşen gelir ve gider tutarını gösteren bir kanundur. Merkezî yönetim kesin hesap kanunu teklifi, ilgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç altı ay sonra cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. TBMM Başkanlığı kesin hesap kanun teklifini Sayıştaya gönderir. Sayıştay 75 gün içinde genel uygunluk bildirimini hazırlar.

ABCDE

4. Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen milletvekili, Meclis kararı olmadıkça;
- a. tutulamaz,
 - b. tutuklanamaz,
 - c. sorgulanamaz,
 - d. yargılanamaz.
- Yasama dokunulmazlığı sadece milletvekilliği süresi boyunca geçerlidir.
 - Milletvekilliği süresince ceza kovuşturması yapılamayan milletvekili hakkında ceza zaman aşımı işlemez.
 - TBMM tarafından basit çoğunlukla kaldırılabilir.
 - Dokunulmazlığı kaldırılan bir milletvekili 7 gün içerisinde Anayasa Mahkemesine itiraz edebilir. Anayasa Mahkemesi ise kararını 15 gün içinde açıklar.
 - Milletvekili olmasalar da bakanların ve cumhurbaşkanı yardımcılarının dokunulmazlık hakları vardır.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre milletvekili seçilme yeterliliği konusunda karar vermeye yetkili organ Yüksek Seçim Kuruludur fakat milletvekillerinin mazbatasını düzenleyen ise İl Seçim Kuruludur.

ABCDE

6. Anayasa Mahkemesinin üç üyesini TBMM, on iki üyesini ise cumhurbaşkanı seçer. Danıştayın dörtte birini cumhurbaşkanı üçte dördünü Hâkimler ve Savcılar Kurulu seçer. Devlet Denetleme Kurulu hem başkan hem üyelerini cumhurbaşkanı seçer, yine Hâkimler ve Savcılar Kuruluna dört üye cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir. Yüksek Seçim Kuruluna üye seçmeye yetkili organlar, Yargıtay ve Danıştaydır. Cumhurbaşkanı, Yüksek Seçim Kuruluna üye seçmez. Diğer seçeneklerde belirtilen bu kurum veya kuruluşlara cumhurbaşkanı üye seçmektedir.

ABCDE

7. Cumhurbaşkanı, Yüksek Askerî Şûra'ya başkanlık eder. Yüksek Askerî Şûra, cumhurbaşkanının başkan olarak belirleyeceği cumhurbaşkanı yardımcısının çağrısı ile yılda en az bir kez toplanır. Cumhurbaşkanı gerektiğinde Şûra'yı toplayabilir ve Şûra'ya başkanlık eder. Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında, adalet, içişleri, dışişleri, hazine ve maliye, millî eğitim, millî savunma bakanları, genelkurmay başkanı, kara, deniz ve hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Yüksek Askerî Şûra'nın gündemi; cumhurbaşkanı tarafından belirlenir ve cumhurbaşkanı yardımcısı ile genelkurmay başkanının önerileri dikkate alınarak cumhurbaşkanınca düzenlenir. Şûra genel sekreterliğini millî savunma bakanı yürütür. Yüksek Askerî Şûra'nın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

ABCDE

8. • **İdari fonksiyonun** amacı kamu yararını gerçekleştirmektir.
- **İdari fonksiyonun** konusu, kamu hizmetleridir.
- **İdari fonksiyon**, idari işlem ve eylemlerle yürütülür.
- **İdari fonksiyon**, kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- **İdari fonksiyon**, süreklidir.
- **İdari fonksiyon** kendiliğinden harekete geçer.

ABCDE

9. Aday olarak atanmış devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az, iki yıldan çok olamaz. Adaylık süresi içinde memurluk mesleğinden çekilen kişiler 3 yıl geçmedikçe tekrar memur olamazlar.

ABCDE

10. *Memleket Hikâyeleri* eseriyle Ziya Gökalp ve Ömer Seyfettin tarafından İstanbul Türkçesini en iyi kullanan yazar olarak ilan edilen yazarımız REFİK HALİD KARAY'dır. *Yer Altında Dünya Var*, *Bugünün Saraylısı* eserlerinden bazılarıdır.

ABCDE

11. Aralık 2019'da Avrupa Birliği Komisyonu tarafından açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakat Çağrısı ile 2030 yılına kadar karbon salınımının yüzde 50 oranında azaltılmasını ve 2050 yılında ise sıfır karbon salım hedefine ulaşmayı planlamaktadır. Türkiye Yeşil Mutabakat çerçevesinde Paris İklim Anlaşması'nın onaylanmasına ilişkin kanun teklifinin TBMM tarafından kabul edilmesi ve 7 Ekim 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmasıyla, Türkiye resmen anlaşmaya taraf olmuştur. Mutabakat çerçevesinde taahhütlerini gerçekleştirmek için planlamalar yapılmaktadır.

ABCDE

12. 2024-2028 dönemini kapsayan 12. Kalkınma Planı TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiştir.

2024-2028 dönemini kapsayan planın vizyonu "Türkiye Yüzyılı'nda çevreye duyarlı, afetlere dayanıklı, ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer üreten, geliri adil paylaştan, istikrarlı, güçlü ve müreffeh bir Türkiye." olarak belirlendi. 12. Kalkınma Planı ile Türkiye'nin uluslararası konumunun yükseltilmesi ve refahın artırılması amaçlanmaktadır.

ABCDE

13. Türkiye'nin NATO daimî temsilcisi olarak atanan kişi Zeki Levent Gümrükçü'dür. Kendisi, geniş diplomatik deneyimi ve NATO konusundaki uzmanlığıyla bu göreve getirilmiştir.

ABCDE

14. **Hasan Aycın**, 2025 yılında düzenlenen Necip Fazıl Ödülleri kapsamında "Necip Fazıl Saygı Ödülü"ne layık görülmüştür. Çizgi ve karikatür sanatında kendine özgü minimal ve metaforik anlatım diliyle tanınmaktadır.

Hasan Aycın'ın eserlerinde insanın varoluşu, modern dünya eleştirisi, medeniyet tasavvuru ve ahlaki duyarlılık gibi temalar öne çıkmaktadır. Yazısız ve sembolik anlatımı tercih eden sanatçı, düşünce merkezli çizgileriyle Türk karikatür sanatında farklı bir ekol oluşturmuştur.

Uzun yıllar boyunca çeşitli dergi ve yayın organlarında çizimleri yayımlanmış; aynı zamanda kitap çalışmalarıyla da sanat hayatını sürdürmüştür.

ABCDE

15. Bu rota, İngiltere'deki tarihî anıt Stonehenge gibi dünyada çok fazla ziyaretçi çeken megalitik yapıları içinde bulunduruyor. Bu rota içerisinde 10 ülke var, bunların arasında Almanya, İspanya, İngiltere, Danimarka ve İtalya gibi ülkeler bulunuyor. **Göbeklitepe** de bu rotaya Türkiye'den giren ilk alan oldu. Bu uygulama ile daha fazla yabancı ziyaretçi çekmesi amaçlanmaktadır.

ABCDE

1. Hâkim kural dışı boşluk ilkesidir. Hâkim Ayşe, eksik bir kuralın veya düzenlemenin bulunduğu bir dava dosyasında, hâkim kural dışı boşluk ilkesine dayalı olarak benzer davalar ve genel hukuki prensipler üzerinden bir karar vererek bu boşluğu gidermiştir. Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir. Bu ilke, hâkimin yasal bir kural veya düzenlemenin olmadığı durumlarda sorunları çözmek için benzer davalarda kullanılan prensiplere ve genel hukuki ilkelerine başvurmasını sağlar.

ABCDE

2. Devlet ile bireyler arasındaki vergi ilişkilerini ve bu ilişkilerden doğan hak ve ödevleri düzenleyen hukuk dalı vergi hukukudur.

Vergi: Kamu ihtiyaçlarının karşılanması için devletin mükelleflerden hukuki zorlama ile aldığı paradır. Vergi hukukunda eşit ve nispi ilkesi yoktur. Nispi ilke vergi hukukunda değil borçlar hukukunda yer alan bir ilkedir. Eşitlik ilkesi herkesin aynı miktarda vergi ödemesini ifade eder. Oysaki vergi hukukunda herkes gelirine ve kazancına göre vergi ödemekle mükelleftir.

Vergi hukukuna hâkim olan başlıca ilkeler şunlardır:

Kanunilik ilkesi: Vergi ve benzeri mali yükümlülükler ancak Meclisin çıkardığı kanunla konulup kaldırılabilir.

Adalet ilkesi: Herkes mali gücü oranında vergi vermekle yükümlüdür.

Genellik ilkesi: Herkesin vergi vermekle mükellef olmasıdır.

ABCDE

3. Zararlı faaliyetlerin odağı hâline gelmiş olan siyasi parti hakkında kapatılma davasını resen Yargıtay cumhuriyet başsavcısı Anayasa Mahkemesine açar. Siyasi partiyi kapatan görevli yetkili mahkeme ise Anayasa Mahkemesidir.

ABCDE

4. 1982 Anayasası'na göre milletlerarası antlaşmaları onaylamak cumhurbaşkanının görevleri arasındadır, yine olağanüstü hâl kararı almaya yetkili kişi cumhurbaşkanıdır. TBMM sadece olağanüstü hâl kararlarını onaylar veya süresini uzatır. Yargıtaya üye seçen organ Hâkimler ve Savcılar Kuruludur. Danıştaya üye seçenler ise cumhurbaşkanı ve Hâkimler ve Savcılar Kuruludur. Para basılmasına karar veren TBMM iken, para basan kuruluş Merkez Bankasıdır. Fakat anayasa değişikliği yapmak TBMM'nin görev ve yetkileri arasındadır.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre siyaseten sorumlu olan cumhurbaşkanı yapmış ve işlemiş olduğu her suçtan dolayı sorumludur ve Yüce Divanda yargılanabilir. Fakat kendisi hakkında soruşturma açılmış ve Yüce Divanda yargılanan cumhurbaşkanı bütün yetkilerini kullanabilir iken erken seçim kararı alma yetkisini kullanamaz.

ABCDE

6. 1982 Anayasası'na göre yüksek mahkemeler Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesidir. Fakat Anayasa Mahkemesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi kendi yargı alanı içerisinde sadece ilk ve son derece mahkemesi olarak görev yaparlar, altlarında teşkilatlanmış başka bir mahkeme yer almaz.

ABCDE

7. İdarenin toplumun gündelik ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak ve böylece kamu yararını gerçekleştirmek için yürüttüğü faaliyetlerin tümü idarenin görevlerini oluşturur.

İdarenin başlıca görevleri şunlardır:

Millî güvenliğin sağlanması: Devletin en temel görevi millî birliği, bölünmezliği sağlanması ve vatanın korunmasıdır. Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından TBMM'ye karşı cumhurbaşkanı sorumludur.

Kolluk faaliyetleri: İç güvenlik, emniyet ve asayişin yani kamu düzeninin korunmasına yönelik faaliyetlerdir.

Özendirme ve destekleme faaliyetleri: İdare belirli kişiler, sektörler ve çalışmaları kamu yararına göre destekleyebilir. Teşvik kredilerinin verilmesi gibi.

Planlama faaliyetleri: İdarenin devletin ve toplumun hayatını geleceğe yönelik yapmış olduğu planlamalardır. Kalınma planlamalarının yapılması buna örnektir.

İç düzen faaliyeti: İdarenin personel alımı, personelin eğitilmesi, yetiştirilmesi, ihtiyaç duyduğu araç ve gereçlerin teminine yönelik faaliyetleridir. İç düzen faaliyetleri idarenin kamuya yönelik olmayan tek faaliyetidir.

ABCDE

8. İl genel idaresi başkent teşkilatı içerisinde değil, taşra teşkilatı içerisinde yer alır. Ama diğer seçeneklerde verilen kurum ve kuruluşlar merkezî örgütün başkent teşkilatı içerisinde yer alan birimlerdir.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre devlet memurları kural olarak yazılı olarak çekilme (istifa) talebinde bulunarak görevlerinden ayrılabilir. Ancak bazı durumlarda memurun görevini bırakma biçimi, yeniden devlet memurluğuna atanabilmesi bakımından belirli sürelerle sınırlamalara tabi tutulmuştur. Özellikle yerine atanacak kişi gelmeden görevini terk eden memurlar hakkında yeniden memuriyete dönüş açısından özel bir bekleme süresi öngörülmüştür.

Eğer memur yerine atanacak kişi gelmeden veya usule uygun şekilde görevini devretmeden görevini terk ederse, bu durum hukuka aykırı bir çekilme sayılmaktadır. Bu şekilde görevini bırakan memurlar **bir yıl** geçmedikçe yeniden devlet memurluğuna atanamamaktadır.

ABCDE

10. 2023 yılında Avrupa Birliği, çevreye verdiği zararlar nedeniyle tek kullanımlık **polistiren köpük** ambalajları yasaklamıştır. Bu karar, özellikle gıda ambalajlarında sıkça kullanılan polistiren köpüğün denizlere karışması, doğada uzun süre parçalanmaması ve canlılara zarar vermesi gibi nedenlerle alınmıştır.

ABCDE

11. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Yaban* adlı romanı, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatında köy yaşamını realist bir şekilde ele alan ilk önemli eserlerden biri olarak kabul edilir. Roman, bir şehirli gencin Anadolu'ya sürülmesi ve burada yaşadığı kültür şoku ile köy hayatının zorluklarını ve güzelliklerini çarpıcı bir şekilde ortaya koyar.

ABCDE

12. Ulusal yas veya millî yas, bir ülkenin halkının büyük bölümü tarafından yerine getirilen yas tutma ve anma eylemlerinin gerçekleştirildiği günlerdir.

Bu günler; o ülkeden veya başka bir yerden önemli bir kişinin veya kişilerin ölümü, cenazesi veya bunların yıl dönümü nedeniyle hükümetler tarafından ilan edilir. Ayrıca, bir ülkede gerçekleşen doğal afet, facia, kaza, savaş veya terör saldırısı sonrasında da ulusal yas ilan edilebilir.

Bayrakların yarıya indirilmesi ve saygı duruşu yaygın olarak gerçekleştirilen bir ritüeldir.

2017 anayasa değişikliği sonrası kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte önceden Başbakanlığa ait olan bu yetki artık Dışişleri Bakanlığı Protokol Genel Müdürlüğü tarafından getirilecek teklif üzerine ulusal yas ilan eden merci Cumhurbaşkanlığıdır.

ABCDE

13. Tripolis Antik Kenti DENİZLİ ilimizde bulunmaktadır. Lidya Devleti döneminde kurulan şehir en görkemli dönemini Roma İmparatorluğu döneminde yaşamıştır. Geç Hele-nistik Dönem'de TRIPOLIS olarak isimlendirilmiştir.

ABCDE

14. En kısa güne sahip gezegen JÜPİTER'dir. 1 Jüpiter günü yaklaşık 10 saat iken 1 Jüpiter yılı yaklaşık 12 Dünya yılına eşit. Güneş Sistemi'ndeki en kısa güne sahip gezegen Jüpiter'dir.

ABCDE

15. Hükümet dışı uluslararası örgütler; devletlerin kurduğu, yürüttüğü kurumların dışında ortaya çıkan uluslararası sivil yapılardır. Hükümet dışı örgütleri tanımlamak için en sık başvuru ölçütleri arasında; kâr amacı gütmeme, gönüllülük ve uluslararası (toplumsal) yarar gütmeye bulunmaktadır. Hükümet dışı örgütlerin temel faaliyet alanları arasında çevre, insan hakları, kültürel değerlerin korunması gibi konuların küresel nitelikte olması sonucu bu örgütler küreselleşmiştir.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Af Örgütü, Greenpeace ve Kızılhaç Örgütü hükümet dışı uluslararası sivil yapılardan birisi olmasına karşın Şanghay İşbirliği Örgütü devletlerin oluşturduğu uluslararası bir örgüttür.

ABCDE

1. Sınırlı ehliyetsizler; ergin olmayan veya kısıtlanmış kişiler grubuna girmektedir. Bu kişiler velisi ya da vasisinin iznini ve onayını almadan işlem yapamaz. Mesela bir satım sözleşmesi yapabilmesi, borç altına girebilmesi için mutlaka veli ya da vasisinin iznini alması gerekmektedir. Ama öyle bazı işlemler vardır ki veli, vasi izin verse dahi sınırlı ehliyetsizlerin hiçbir şekilde yapamayacağı yasak işlemler söz konusudur. Bunlar vakıf kurma, bağış yapma ve kefil olmaktır. Ama şahsa sıkı sıkıya bağlı tek başına yapabileceği işlemler de vardır; bunlardan bir tanesi de nişanlanmadır.

ABCDE

2. Özel hukukta geçerli olan yaptırım türlerinden olan hükümsüzlük hâlleri şunlardır:

Yokluk: Bir hukuki işlemin yapılabilmesi için kanun koyucunun aradığı şekli şartlarının yerine getirilmemesi sonucu işlemin hukuk dünyasında hiç doğmamış olmasıdır. Aynı cinsten iki kişinin evlenmesi yoklukla hükümsüzdür.

Mutlak butlan: Yapılan hukuki işlem emredici hukuk kurallarına, ahlaka ve adaba aykırı olması, hukuki işlemin ehliyetsiz bir kişi tarafından yapılması veya hukuki işlemin konusunun imkânsız olması durumunda o işlem kendiliğinden geçersiz sayılır. Cennetten arsa satılması hukuki işlemin konusunun imkânsız olmasından dolayı kendiliğinden mutlak butlanla hükümsüzdür.

Nisbi butlan: Hukuki işlem yapılırken kişide yanılma (hata), hile veya ikrah (korku, tehdit) unsurları ortaya çıkarsa, hukuki işlem nispi butlanla hükümsüzdür. İşlem yapan taraf iptal davası açarak işlemi geçersiz hâle getirebilir. Altın suyuna batırılmış kolyenin altın sanılarak satın alınması (hata unsuru), hipnoz edilen ek bir kişinin senet imzalatılması (ikrah unsuru) nispi butlana örnek teşkil eder.

Tek taraflı bağlamazlık (askıda geçersizlik): Reşit olmayan veya kısıtlanmış bir kişinin yapmış olduğu hukuki işlemin geçerli olabilmesi için veli veya vasisinin izni alınmalıdır. Bu yasal izin alınmadan eğer işlem yapılırsa işlem askıda geçersiz sayılır. 13 yaşındaki ergin olmayan çocuğun internetten iPhone telefonu alması buna örnektir.

ABCDE

3. • YSK, özel kanunlara göre yapılacak milletvekilliği, il genel meclisi üyeliği, cumhurbaşkanlığı, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oylamasına sunulmasında genel yönetim ve yargısal denetimi sağlar.
- Seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları şikâyet ve itirazları inceler ve kesin karara bağlar; seçimlerin başlamasından bitimine kadar seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapar.
- TBMM üyeleri, il genel meclisi üyeleri, cumhurbaşkanı, belediye başkanı, belediye meclisi üyesi, muhtarlık ve ihtiyar heyeti seçim tutanaklarını kabul eder.

Milletvekili iken milletvekili seçilmeye engel bir suçtan kesin hüküm giyen milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine karar vermek YSK'nin değil mahkemelerin görev ve yetkisine girer.

ABCDE

4. Kasıtlı bir suçtan dolayı toplam bir yıl ve daha fazla kendisi hakkında mahkûmiyet kararı almış kişi milletvekili ve memur olma hakkını yitirir. Kasıtlı suçtan dolayı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ise cezası infaz edildiği süre boyunca oy kullanamaz, ancak cezası infaz edilmiş ve serbest bırakılmış kişi oy kullanabilir. Olayda Cemil oy kullanabilir iken memur ve milletvekili olma hakkını yitirmiş bulunmaktadır.

ABCDE

5. TBMM başkanını, Sayıştay başkanını ve kamu başdenetçisini doğrudan Meclis seçer; fakat Anayasa Mahkemesi başkanını Anayasa Mahkemesi kendi üyeleri arasından seçer. Cumhurbaşkanını ise 2007 Anayasa değişikliğine göre artık halk seçmektedir.

ABCDE

6. Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri, teşkilatı ve yapısı 2017 Anayasa değişikliğine göre Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenir.

ABCDE

7. Anayasa Mahkemesine iptal davası yoluyla başvurabilecekler;

- Cumhurbaşkanı
- Meclis üye tam sayısının beşte biri
- En fazla üyeye sahip siyasi parti gruplarıdır.

Aynı zamanda bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin anayasaya aykırılık iddiası Anayasa Mahkemesine soyut norm denetimi yoluyla itirazda bulunma yetkisi o davaya bakan mahkemedir.

ABCDE

8. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu, TÜBİTAK ve üniversiteler karar organları atama ile gelen mal topluluklarıdır; diğer ismi ile hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır. Aynı özerkliğe, aynı bütçeye sahip, devletten bağımsız ayrı kamu tüzel kişileridir. Fakat Diyanet İşleri Başkanlığı merkezî teşkilat içerisinde yer alan Cumhurbaşkanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğe sahip olmayan bir kuruluştur.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurlara verilecek disiplin cezaları uyarı, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve görevden çıkarmadır. Memurun savunması alınmadan hiçbir şekilde disiplin cezası verilemez. Disiplin cezaları memurların özlük dosyalarına işlenir. Disiplin cezası verilmeden önce memura savunması için 7 günlük süre verilir. Bütün disiplin cezaları için yargı yolu açıktır. Memurları görevden çıkartmaya yetkili organ Yüksek Disiplin Kuruludur.

ABCDE

10. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından belirlenen UNWTO En İyi Turizm Köyleri Listesi'ne ülkemizden sadece İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan tarih ve kültür mirası BİRGİ yer aldı. Birgi, dünyanın en iyi 32 turizm köyünden birisi oldu.

ABCDE

11. Başkentinin ismini NUSANTARA olarak değiştiren ülke ENDONEZYA'dır.

ABCDE

12. "Pencere Kenarında Oturan Kadın" tablosu PABLO PICASSO'ya aittir. Tablo, ABD merkezli bir müzayede evi tarafından 103 milyon (875 bin 330 TL) dolara satılmıştır.

ABCDE

13. Macaristan'da Türkoloji, Türkiye'den de eskidir. 1830'lu yıllarda Macar Üniversitesinde ilk Türkoloji dersleri verilmeye başlanmıştır. Macarlar ve Türkler arasında çok eskilere dayanan iyi ilişkiler nedeni ile Macaristan'da Türkoloji kurulmuş, Macarların Türklerle tarihsel bakımdan ortaklık bağına sahip olmaları, Türklük bilimi araştırmalarına sebep olmuştur. Bu noktada Macar ve Türk Türkologlarını birleştiren ortak kavram ve ideal 'Turan' olmuştur. Çünkü Turan, kökenler ve göçler konusuyla, dolayısıyla Türklük bilimi ile doğrudan ilintilidir. İlk Türkoloji kürsüsü de 1870'de Macaristan'ın Budapeşte kentinde kurulmuştur. Macarların, kendi lisan ve tarihlerinin Doğulu kökenlerine gösterdikleri ilgi, önemli araştırmalara yol açmıştır. Macarlar, Macarca ile Türk dilleri arasındaki genetik bağları ve geçmişin anıtlarını incelemek amacıyla, Türklerin yaşadıkları bölgelere inceleme gezileri düzenlemişler, arkeolojik kazılar yapmışlar ve Macarların kökenleri ve medeniyet düzeyleri konularında önemli eserler vermişlerdir.

ABCDE

14. *Toplum Sözleşmesi*, *İtiraflar* isimli kitapları bulunan Cenevreli filozof ve yazar JEAN- JACQUES ROUSSEAU'dur. Siyasi fikirleri, Fransız Devrimi'ni etkilemiştir. Düşünceleri özellikle, devrimden sonra kurulan yeni devletin kalkınmasında, toplumun sosyal yapısında ve eğitim sisteminde etkili olmuştur.

ABCDE

15. Evrensel Yer Çekimi Yasası'nı bulan, diferansiyel ve integral hesabını ortaya atan, ışığın parçalardan oluştuğunu ileri süren, bilimsel buluşlara imza atmış fizik ve matematik alanında çığır açan bir İngiliz bilim insanı Isaac Newton'dur.

ABCDE

1. Türk Medeni Kanunu'na göre 18 yaşını dolduran her kişi reşit yani ergin sayılır. Fakat 18 yaşın altında bazı özel durumlarda da kanunen de kişi reşit sayılabilir.

Olağan evlenme: 17 yaşını dolduran kız veya erkeğin resmî memur önünde evlenmesi yoluyla kişinin reşit sayılmasıdır.

Olağanüstü evlenme: 16 yaşını dolduran kişilerin mahkeme kararı ile evlenmesine rıza verilmesi sonucunda hâkim kararı ile reşit sayılmasıdır.

Kazai rüş: 15 yaşını dolduran çocuğun menfaati gereği mahkeme kararı ile reşit sayılmasıdır.

ABCDE

2. Bilerek ya da bilmeyerek ihmal veya tedbirsizlik sonucu oluşan ve aynı zamanda haksız yere yapılan eylemlerin sonucunda ortaya çıkan zararın giderilmesi amacıyla açılan maddi ve manevi tazminat davalarıdır. Maddi tazminat, kusurlu ve hukuka ayrı bir şekilde davranış sergileme sonucu, kişinin maddi anlamda oluşmuş olan zararının giderilmesi amacıyla açılmış dava türüdür. Manevi tazminat ise kişinin yine bir başka kişi veya kurum tarafından oluşan manevi üzüntü, acı ve ıstırapın maddi olarak karşı taraftan talep edildiği bir davadır.

Hâkimin bir davada zarar gören kişiye tazminat hükmedebilmesi için gerekli olan şartlar şunlardır:

Haksız fiil: Yapılan herhangi bir saldırının hukuka aykırı olması

Zarar: Saldırı sonucunda ise maddi veya manevi bir zararın oluşması

Kusur: İhmal ve kasıtlı bir davranış sonucunda kusurun meydana gelmiş olmasıdır. Kusurun arandığı hâllerde, davacı davalının kusurunu ispat etmek zorundadır. Buna örnek olarak; bir trafik kazası eylemi nedeniyle zarara uğrayan kişi, karşı tarafın kusurunu ya da kusurlu olduğunu ispatlamalıdır.

İllyet bağı: Gerçekleştirilen haksız ve hukuka aykırı fiil ile oluşan zarar arasında bir sebep-sonuç ilişkisinin olmasıdır.

ABCDE

3. Devlet Denetleme Kurulu, olağanüstü hâl döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği 1982 Anayasası'nda ilk kez yer alan kuruluşlar ve normlardır. Fakat Yüksek Hâkimler Kurulu ilk kez 1961 Anayasası'nda yer almıştır. 1982 Anayasası'nda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu şeklinde değiştirilmiştir.

ABCDE

4. Anayasa m. 10 hükmüne göre "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olamaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre TBMM hiçbir gerekçe göstermeksizin istediği zaman erken seçim kararı alabilir. Genel seçimlerden 30 ay geçmedikçe erken seçim değil ara seçim yapılamaz. Anayasa Mahkemesinin denetleyemediği tek kanun İnkılap Kanunlarıdır; onun dışındaki bütün kanunlar Anayasa Mahkemesine iptal davası açabilir. Aynı zamanda erken seçim kararı almaya yetkili tek organ TBMM değildir, cumhurbaşkanı da erken seçim kararı alabilir. Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

ABCDE

6. 1982 Anayasası'nın 2017 değişikliğine göre cumhurbaşkanı yürütmeye ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarabilir aynı zamanda yine 2017 değişikliğine göre artık cumhurbaşkanının da yönetmelik çıkarma yetkisi vardır fakat kanunlar ve iç tüzük cumhurbaşkanının değil TBMM'nin çıkartabileceği normlardır.

ABCDE

7. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru, Anayasa'da tanımlanan ve aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AIHS) ile ek protokollerde yer alan temel hak ve özgürlüklerden herhangi birinin ihlali hâlinde başvurulacak bir yargı yoludur. Bireysel başvuru yoluna yalnızca güncel-kişisel bir temel hakkı ihlal edilen ve bu ihlalden doğrudan etkilenen veya zarar gören mağdur başvuru olabilir. Bireysel başvuruya konu olan ihlalin anayasamızda düzenlenen anayasal bir hak olması gereklidir. Siyasi partilerin kapatılma istemini Yargıtay cumhuriyet başsavcısı Anayasa Mahkemesine dava açarak ister yine dokunulmazlığı kaldırılan ya da milletvekilliği düşürülen bir kişi de Anayasa Mahkemesine itiraz edebilir, bu bireysel başvuru hakkı içinde değerlendirilemez. Kanunların Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla iptal davası açmaya yetkili kişiler ise cumhurbaşkanı, meclis üye tam sayısının beşte biri ve en fazla üyeye sahip siyasi parti gruplarıdır. Fakat adil yargılanma hakkının ihlali ile bir kişi ise Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını kullanabilir.

ABCDE

8. Hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları teknik bilgi ve uzmanlık isteyen bir hizmetin devlet tüzel kişiliği ve merkezî idare teşkilatı dışında örgütlenmesi ve tüzel kişiliğe kavuşturulması sonucu ortaya çıkan kuruluşlardır. Kamu tüzel kişiliğine sahiptirler. Devlettten ayrı bir özerkliğe ve yapıya sahiptir, ayrı bütçeleri vardır. Diyanet İşleri Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı içerisindeki yapıda yer almaktadır, ayrı bir kamu tüzel kişiliği yoktur, merkez teşkilatı içerisinde yer alır. Ama diğer seçeneklerde verilen kuruluşlar hizmet yerinden yönetim kuruluşlarındandır.

ABCDE

9. Memurlara Uygulanan Yasaklar (Menfi Edimler)

- Başka bir görev alma yasağı
- Bir sanat ve ticaretle uğraşma yasağı
- Taraflı davranma, siyasi faaliyette bulunma ve siyasi partilere girme yasağı
- Basına bilgi ve demeç verme
- Toplu hareket yasağı
- Grev yasağı
- Hediye ve çıkar sağlama yasağı
- Gizli bilgileri açıklama yasağı
- Ayrıldığı kuruma karşı görev alma yasağı

Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelip de devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır. Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertiplemeleri, ilan etmeleri, bu yolda propaganda yapmaları yasaktır. Devlet memurları, herhangi bir greve veya grev teşebbüsüne katılamaz, grevi destekleyemez veya teşvik edemezler. Devlet memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Fakat Anayasa'nın 34. maddesinde yer alan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı kişi hak ve ödevlerinden olup memurlara uygulanan yasaklardan biri değildir.

ABCDE

10. Sanat ve Edebiyat Altın Şövalye Nişanı alan, Mutluluğun ve Hüznün Ressamı olarak bilinen ressam, ABİDİN DİNO'dur.

ABCDE

11. 2023 yılının sonunda Avrupa Birliği'nde alınan bir kararla, Rusya'nın işgali altındaki Ukrayna ve komşusu Moldova, AB üyeliği için müzakerelere başlama hakkı kazanmıştır. Bu karar, hem Ukrayna halkına destek olmak hem de bölgedeki istikrarı güçlendirmek amacıyla alınmıştır. **Gürcistan, Arnavutluk ve Karadağ** ülkelerinde AB üyeliğine aday ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak, 2024 yılında Ukrayna ve Moldova kadar ilerleme kaydetmemişlerdir. Türkiye de uzun yıllardır AB üyeliğine aday olsa da müzakerelerde önemli ilerleme kaydedilememiştir.

ABCDE

12. "Tabutta Rövaşata", "Filler ve Çimen", "Cenneti Beklerken" in aralarında olduğu filmlerinin yanı sıra "Tavuri" adlı belgesel filme imza atan yönetmen ve yapımcı Derviş Zaim'dir. Filmlerinde Türkiye'nin, yaşadığımız coğrafyanın meselelerine doğrudan el atma çabası görülür.

ABCDE

13. Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nin üyeleri Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ve Umman olmak üzere altı ülkeden oluşmaktadır. Bu ülkelerin tamamı Basra Körfezi çevresinde yer alan Arap devletleridir. Ürdün, Arap dünyasının önemli ülkelerinden biri olmakla birlikte Körfez İşbirliği Konseyi'nin üyesi değildir.

ABCDE

14. Urartulardan miras kalan, Van yöresinde yaygın olarak yapılan bakır, gümüş, kurşun ve kükürten elde edilen alaşımın eritilerek gümüş takıların üzerine işlenen desenlerin kaplanmasıyla yapılan sanat SAVAT olarak bilinmektedir.

ABCDE

15. Türk Devletleri Teşkilatı, Orta Asya'yı ifade etmek için en uygun ve kapsayıcı kavram olarak "**Türkistan**"ı kullanmaktadır.

TDT, Türk dünyasının siyasi, ekonomik ve kültürel iş birliğini güçlendirmeyi amaçlayan bir uluslararası örgüttür. Türk devletleri teşkilatı üyesi ülkeler: Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Macaristan (gözlemci), Türkmenistan (gözlemci), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir. (gözlemci)

ABCDE

1. Kendisi hakkında iflas kararı verilen ve hacze kabil bütün mal varlığı iflas masasına geçen kişiye müflis denir.

Hukuki olarak ölüm durumunda miras bırakan gerçek kişiye muris adı verilir.

Kendisine miras düşen, mirasa konan, ölmüş birisinin maddi veya manevi mal ve mülkünde kullanmaya, tasarrufa salâhiyetli olan kişi vâristir (mirasçı).

Bir ticari işletmeyi kısmen de dahi olsa kendi adına işleten kimseye tacir denir.

Borçlu, alacaklı ile aralarındaki bir borç ilişkisi dolayısıyla bir edimi yerine getirmekle yükümlü olan taraftır.

ABCDE

2. Gaiplik kararının alınması için birtakım şartlar gerekir:

- Bir kişiden uzun süreden beri haber alınamıyorsa, son haber alma tarihinin üzerinden 5 yıl geçmiş olmalıdır.
- Ölüm tehlikesi içinde kaybolma durumunda ise ölüm tehlikesinin üzerinden en az 1 yıl geçmiş olması gerekir.

Gaipliğine karar verilen kişinin mirası, ölüm hadisesinde olduğu gibi doğrudan mirasçılara intikal etmez. Tereke, mirasçılara doğrudan geçmediği gibi, güvence karşılığı mirasçılara teslim edilmektedir. Gaiplik davasında yetkili mahkeme sulh hukuk mahkemesidir.

Ölümüne kesin gözüyle bakılan bir kişinin kaybolması durumunda gaiplik değil ölüm karinesi işletilir.

ABCDE

3. Temel hak ve hürriyetlere yönelik genel sınırlandırma sebepleri, 2001 Anayasa değişikliği ile kaldırılmıştır. Temel hak ve hürriyetlere yönelik sınırlandırmalar sadece özel sebeplere göre yapılabilir.

ABCDE

4. Milletvekili olabilmek için gereken şartlar şunlardır:

- Türk vatandaşı olmak
- 18 yaşını doldurmuş olmak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Askerlikle ilişkisi bulunmamak
- Kısıtlı olmamak
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezası almamış olmak
- Zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırmak, devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili olamazlar.

ABCDE

5. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanlık yetkisi Cumhurbaşkanlığı tarafından temsil olunur fakat savaş zamanında Başkomutanlık yetkisini Cumhurbaşkanlığı adına Genelkurmay Başkanlığı kullanır.

ABCDE

6. Anayasa Mahkemesine, soyut norm denetimine iptal davasına konu olabilecek normlar, sadece şunlardır:

- Kanunlar
- Anayasa değişikliği
- Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- İç tüzük

Parlamento kararları soyut norm denetimine konu olamazlar, genel kural olarak parlamento kararları Meclisin kendi iç kararı olduğu için yargı yolu kapalıdır.

ABCDE

7. Yargıtay, adli yargının en üst mahkemesi olarak ve bir yüksek mahkeme olarak adli mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme (temyiz) mercisidir. Bununla birlikte Yargıtay, kendisine kanunla verilen bazı davalara ilk derece mahkemesi olarak da bakmaktadır.

ABCDE

8. İdare hukukunun genel özellikleri şunlardır:

- Konusu devlet idaresidir.
- Genç bir hukuk dalıdır. (Görece yeni ortaya çıkmış ve dinamik bir hukuk dalıdır.)
- Tedvin edilmemiş (dağınık) bir hukuk dalıdır.
- Statü hukukudur.
- İçtihatlara dayanan bir hukuk dalıdır.
- Doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözülür.
- Temel amacı kamu yararındır.

İdare hukuku bir kamu hukuku dalıdır. Dolayısıyla idare üstün ve ayrıcalıklı taraftır. Yani idare hukukunda eşitlik ilkesi hâkim değildir.

ABCDE

9. İçişleri Bakanlığı; mahallî teşkilat birimleri arasında hiyerarşik yetkilerini kullanamaz, sadece idari vesayet olarak denetleyebilir. Belediye kuruluşu, mahallî teşkilat birimi olduğu için İçişleri Bakanlığı, belediyeleri hiyerarşik olarak değil, sadece idari vesayet olarak denetleyebilir.

ABCDE

10. Dünyanın en kalabalık nüfusu olan Çin'i geçmesi beklenen 2023 Nisan ayında en kalabalık ülke ünvanına sahip olan ülke HİNDİSTAN'dır.

ABCDE

11. KAAAN, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAŞ) tarafından geliştirilen beşinci nesil bir savaş uçağıdır. Önceki adı "Milli Muharip Uçak" (MMU) olan bu proje, Türkiye'nin savunma sanayisindeki en prestijli projelerinden biri olarak kabul edilmektedir. KAAAN, hem havadan havaya hem de havadan karaya görev yapabilecek kapasiteye sahiptir. Türkiye'nin ilk yerli ve milli savaş uçağı olan KAAAN, Türk savunma sanayisinin önemli bir başarısıdır.

Diğer seçeneklerdeki uçaklar hakkında kısa bilgiler:

- **ALTAY:** Yerli ve milli tankımızdır.
- **ATAK:** Helikopterdir.
- **HÜRKUŞ:** Eğitim uçağıdır.
- **ANKA:** SİHA'dır (Silahlı insansız hava aracıdır.).

ABCDE

12. 2024 yılında Avrupa'da uygulamaya konulan yeni "Dijital Yeşil Sertifika" sistemi, özellikle seyahat ve turizm alanında önemli bir yenilik getirmiştir.

Dijital Yeşil Sertifika sistemi, COVID-19 pandemisi sürecinde ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap olarak geliştirilmiş bir uygulamadır. Bu sertifika, bir kişinin aşı durumu, COVID-19 testi sonucu veya hastalıktan iyileşmiş olma durumu gibi sağlık bilgilerini dijital ortamda güvenli bir şekilde saklar ve doğrular.

ABCDE

13. Alhambra Sarayı, İspanya'nın Granada şehrinde bulunan ve İslam mimarisinin en güzel örneklerinden biri olarak kabul edilen görkemli bir yapıdır. Bu sarayı inşa ettiren devlet, İber Yarımadası'nda kurulmuş olan **Endülüs Emelileri Devleti**'dir.

ABCDE

14. Filografi, tasarlanmış bir motif ya da desenin, ahşap malzeme üzerine çiviyle çakılması ve arasından çeşitli renklerde iplik veya teller geçirilmesi ile oluşturulan, farklı motif ve desenlerin ortaya çıkarılmasını sağlayan bir el sanatıdır.

ABCDE

15. Sistina Şapeli tavan freskleri, Rönesans döneminin en önemli sanat eserlerinden biri olarak kabul edilir ve bu muhteşem eseri yaratan sanatçı **Michelangelo**'dur.

Tavan freskleri, İncil'deki yaratılış hikâyesini betimleyen detaylı ve etkileyici sahnelerden oluşur. Michelangelo'nun bu çalışması, Rönesans sanatında insan vücudunun anatomisi, perspektif ve ifadenin kullanımı konusunda yeni bir çığır açmıştır.

ABCDE

1. Bir kimsenin hakkının verilmesini ya da başkalarının kendisinin hakkına saygı göstermesini istemek yetkisine talep hakkı denir. Kişi talep hakkını kullandığı hâlde hakkına kavuşamamış ya da başkaları tarafından hakkına saygı gösterilmemiş olabilir. Bu durumda devreye dava hakkı girer. **ABCDe**
2. **Monarşi:** Egemenliğin kaynağının bir kişiye ve hükümdara ait olmasıdır. **Teokrasi:** Egemenliğin dine dayandırılmasıdır. Örnek olarak geçmişte Osmanlı Devleti, günümüzde Arap ülkelerinin çoğu (İran) gösterilebilir. **Oligarşi:** Egemenliğin bir zümreye ait olmasıdır. Zümreden kasıt; Aristokrat bir sınıf, din adamları, askerî bir sınıf ve sülale (Çarlık Rusya)'dır. Türkiye'de 1980-1982 arasında oligarşik bir yapı oluşmuştur. Ülke 2 yıl MGK yönetiminde kalmıştır. **Cumhuriyet:** Egemenliği kullanacakların halk tarafından belirlenmesidir. Dünya tarihinde Roma İmparatorluğu ilktir. Sosyalizm ise üretim araçlarının kamunun, devletin elinde olması, ekonomik etkinliklerin kâr yerine insanların gereksinimlerini karşılaması gerektiğini öne süren, değer olarak emeğe önem veren, toplumun örgütlenmesinde köklü değişiklikler amaçlayan siyasal öğretisi ve ideolojisi. **ABCDe**
3. **Pozitif Hukuk (Müspet, Dogmatik, Yürürlükteki):** Bir ülkede yürürlükte olup uygulanan yazılı ya da yazısız hukuk kurallarının tümüdür. İçtihadı birleştirme genel kurulu kararları da yazılı kaynaklar arasında sayılır ve hâkimin uymak zorunda olduğu müspet hukuk içerisinde değerlendirilir. Fakat sadece içtihatlar deseydi ilk derece mahkemelerinin vermiş olduğu kararlardır. Hâkimler emsal almak zorunda değildir, tamamen kendi takdirine bağlıdır. Yine doktrinler de (bilimsel görüşler) yardımcı kaynaklar arasında yer alır, hâkim davayı çözerken başvurmak zorunda değildir. Sadece hâkimin kanaatini güçlendirmek adına başvurdukları tali (ek) kaynaklardır. **ABCDe**
4. Anayasaya göre Türkiye Büyük Millet Meclisinde karar yeter sayısı, **toplantıya katılanların salt çoğunluğudur**. Ancak bu sayı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından (151) az olamaz. Soruda Genel Kurul toplantısına 500 milletvekili katılmıştır. 500'ün salt çoğunluğu 251 etmektedir. **ABCDe**
5. 2017 Anayasa değişikliğine göre cumhurbaşkanı artık tek başına olağanüstü hâl ilan edilebilmektedir, ayrıca yine 2017 Anayasa değişikliğine göre yönetmelik çıkarma yetkisi de Cumhurbaşkanlığına verilmiş anayasal bir yetkidir. En son yapılan anayasa değişikliğine göre de üst kademe yöneticilerini atar, TBMM'ye ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında bilgi ve mesaj verir. Fakat milletlerarası antlaşmaları onaylamak cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden biri iken uygun bulmak TBMM'ye ait bir yetkidir. **ABCDE**
6. Hâkimler ve savcılar idari yönden Adalet Bakanlığına bağlıdır. Fakat adli görevleri yönünden bağımsızdırlar, herhangi bir organa ya da kuruluşa bağlı değildir. **ABCDE**
7. Taraflar arasındaki uyuşmazlıkların devlet mahkemeleri yerine hakem adı verilen kimseler aracılığı ile nihai olarak çözümlenmesine tahkim denir. Tahkim sonucunda hakemlerin vermiş olduğu kararlara karşı yargı yolu kapalıdır. Bir uyuşmazlık hakkında tahkime gidilebilmesi için her iki tarafın da bu konuda uzlaşmış olması ve uyuşmazlığın çözümünün tahkime elverişli olması gereklidir. **ABCDE**

8. Cumhurbaşkanı: Cumhurbaşkanı yürütmenin başı olması ve mevzuatın uygulanmasında görevli olması nedeniyle, kolluk makamı olarak kabul edilebilir, kollukla ilgili kanunların uygulanmasını göstermek ve söz konusu kanunların emrettiği düzenlemeleri yapmak üzere kararname ve yönetmelik çıkarmak suretiyle, düzenleyici nitelikte işlemler yapabilmektedir.

İçişleri Bakanı: Emniyet Teşkilatı Kanunu'na göre, ülkenin genel güvenlik ve asayiş işlerinden içişleri bakanı sorumludur. İçişleri bakanı bu işleri, kendi teşkilat kanunlarına göre hareket eden ve İçişleri Bakanlığına bağlı olan Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı aracılığıyla yerine getirir.

Vali: İl seviyesinde genel ve özel kolluğun amiri olup yetki genişliği esasına göre görev yapar. Vali görevli bulunduğu il sınırları içinde kolluk makamı olması nedeniyle, mevcut olan bütün genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatlarının amiridir. Suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenliğini korumak için gereken tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kaymakam: Kolluk makamı olarak kaymakam, görev yaptığı ilçe içerisinde, kanun, yönetmelik ve cumhurbaşkanı kararlarının uygulanmasını sağlar ve bunların verdiği yetkileri kullanır.

Belediye başkanı genel değil özel kolluk makamları arasında yer alır.

ABCDE

9. Uygulamayı isteme hakkı:

Bu hak, memurun **kanun ve diğer mevzuat hükümlerinin kendisi hakkında doğru şekilde uygulanmasını talep edebilmesidir**. Yani memur, mevzuattan doğan bir hakkının idare tarafından yerine getirilmesini isteyebilir. Örneğin memurun kanuna göre derece veya kademe ilerlemesi yapılması gerekiyorsa bunu talep edebilir, hak ettiği izinlerin verilmesini isteyebilir ya da mali haklarının mevzuata uygun şekilde uygulanmasını talep edebilir. Bu nedenle bu hak, memurun idare karşısındaki hukuki güvencelerinden biridir.

Sendika kurma ve üye olma hakkı: Memurlar, mesleki ve ekonomik haklarını korumak amacıyla sendika kurabilmekte ve sendikalara üye olabilmektedir.

İzin hakkı: Memurların yıllık izin, mazeret izni ve hastalık izni gibi çeşitli izinlerden yararlanabilmesi de kanunla güvence altına alınmıştır.

Çekilme hakkı: Memur, yazılı olarak bildirmek suretiyle memuriyetten istifa edebilme hakkına sahiptir.

Grev hakkı: Grev, çalışanların iş bırakma yoluyla işverene karşı baskı kurarak taleplerini kabul ettirmeye çalıştıkları bir yöntemdir. Ancak devlet memurları kamu hizmeti yürütmektedir. Kamu hizmetleri ise süreklilik ve kesintisizlik ilkelerine tabidir. Devlet memurlarının topluca işi bırakmaları halinde eğitim, sağlık, güvenlik, adalet gibi temel kamu hizmetleri aksayabilir ve toplum düzeni zarar görebilir. Bu nedenle Türk hukukunda memurlar için grev hakkı tanınmamış, kamu hizmetinin kesintisiz yürütülmesi esas alınmıştır.

ABCDE

10. II. Dünya Savaşı sonrasında ekonomik gelişmeyi sağlamak amaçlı Danimarka, Finlandiya, İzlanda, Norveç ve İsveç tarafından, ekonomik ve sosyal dayanışma amaçlı kurulan birlik "Nordik Konseyi"dir.

ABCDE

11. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Eskişehir Sivrihisar Ulu Cami Selçuklu Dönemi'nden günümüze ulaşan Anadolu'nun nadir ahşap direkli camilerinin en büyüğüdür.

ABCDE

12. Devlet Şeref Madalyası Türkiye Cumhuriyeti'nin bekası, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğü, toplumun huzuru, birlik ve beraberliği için yurt içinde veya yurt dışında üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlılık gösteren Türk ve yabancı uyruklu kişilere verilen madeni ve altın kaplama sembolüdür. Türkiye Cumhuriyeti'nin en yüksek dereceli sivil madalyasıdır. Devlet Şeref Madalyası ilk olarak 28 Şubat döneminin Genelkurmay Başkanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı'ya verilmiştir.

ABCDE

13. Ankara'daki Anıtkabir, Mustafa Kemal Atatürk'ün anıt mezarı olarak inşa edilmiş ve Türk mimarisinin önemli bir yapıtıdır. Bu görkemli yapının mimarları Emin Onat ve Orhan Arda'dır.

ABCDE

14. 14. yüzyılda sosyolojinin ve iktisadın öncülerinden kabul edilen Mukaddime adlı eserin yazarı İbn-i Haldun'dur.

ABCDE

15. Kazakistan millî çalgısı dombrayı çalan kişinin tellere vurduğu parmaklarına iplerle bağladığı keçi kuklasının müziğin ritmine göre oynamasıyla icra edilen yöresel oyunun ismi örtkedir.

ABCDE

1. Borcu sona erdiren durumlar:

- İfa
- Takas
- İbra (borçtan kurtarma)
- Tecdit (yenileme)
- Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi
- Kusursuz imkânsızlıktır.

Kusurlu imkânsızlık borcu sona erdirmez, kusur oranında borç devam eder.

ABCDE

2. Sınırlı ehliyetsizlerin ya da ayırt etme gücü olan küçüklerin yasal temsilcisinin izni olmadan yaptığı işlemler için tek taraflı bağlamazlık (askıda hükümsüzlük) yaptırımını söz konusudur.

ABCDE

3. Siyasi parti grupları cumhurbaşkanlığı için aday gösterebilirlerken meclis başkanlığı için aday göstermeleri yasaktır. Siyasi parti grupları yasama dokunulmazlığının kaldırılması adına soru soramaz, görüşme yapamaz, karar alamazlar. Siyasi parti grupları yargı yetkisinin kullanılması adına soru soramaz, görüşme yapamaz, karar alamazlar.

Siyasi parti grupları genel görüşme ve meclis araştırması isteyebilirler, fakat meclis soruşturması isteyemezler.

ABCDE

4. Danıştay üyelerinin dörtte birini cumhurbaşkanı seçer. Dörtte üçünü ise Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri seçer. Anayasa Mahkemesi'nin toplam on beş üyesinin, on iki tanesini cumhurbaşkanı, üçünü ise TBMM seçer. Yargıtayın bütün üyelerini ise Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri seçer; Yargıtaya cumhurbaşkanı üye seçmeye yetkili değildir.

ABCDE

5. Devlet Denetleme Kurulunun denetleyebileceği kurum ve kuruluşlar şunlardır:

- Tüm kamu kurum ve kuruluşları
- Kamu kurumu niteliği taşıyan meslek kuruluşları
- İşçi ve işveren meslek kuruluşları
- Kamuya yararlı dernek ve vakıflar
- Türk Silahlı Kuvvetleri (2017 Anayasa değişikliği)

Siyasi partileri denetleme ve inceleme yapma yetkisi Anayasa Mahkemesine aittir.

ABCDE

6. Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olan normlar şunlardır:

- Anayasa değişiklikleri
- Kanunlar
- Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri
- TBMM İçtüzüğü

İnkılap Kanunları için yargı yolu kapalıdır. Anayasa Mahkemesi denetleyemez.

ABCDE

7. Merkezî yönetimde bulunan valinin yerinden yönetim kuruluşu olan Belediye Meclisini denetlemesi idari vesayetin bir sonucudur.

ABCDE

8. Belediyenin karar organı belediye meclisidir; belediyenin danışma organı ise belediye encümenidir. Belediye meclisinin başkanı belediye başkanıdır. Belediye encümeni, belediye sınırları içerisinde kamulaştırma kararı alma, para cezaları, düzenlemelerle ilgili, belediye personelinin işe alınması, işten çıkarılması, yükseltilmesi ve cezalandırılmaları ile ilgili kararlar alır. Kamulaştırma işlemini belediye meclisi değil belediye encümeni alır.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 62. maddesine göre; ilk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle;

- a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,
- b) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kısaltılabilir.

Soruda "farklı ile" atanan bir devlet memurundan bahsedildiği için, genel kural olan tebliğ tarihinden itibaren 15 gün cevabı doğru olacaktır. Bu süreye ilave olarak, eğer memurun yeni görev yerine ulaşması uzun bir yolculuk gerektiriyorsa yol süresi de dikkate alınabilir, ancak yol süresi kanunda belirtilen 15 güne eklenir.

Bu süre zarfında göreve başlamayan memur, mazereti yoksa görevine başlamadığı kabul edilip memuriyetten çekilmiş sayılabilir.

ABCDE

10. 2023 yılında hayatını kaybeden ve soruda verilen eserlerin yazarı **Milan Kundera**'dır. Çek asıllı olan Kundera, özellikle "Var Olmanın Dayanılmaz Hafifliği" adlı romanıyla dünya çapında tanınmıştır. Eserlerinde komünizmin etkileri, varoluşçuluk ve bireyin toplumsal baskılarla mücadelesi gibi temalara yer vermiştir.

ABCDE

11. Osmanlı Dönemi'nde çıkarılan ilk mizah dergisi **DIYO-JEN**'dir. Teodor Kasap tarafından Fransızca ve Rumca olarak çıkarılırken 25 Kasım 1870 tarihinden itibaren Osmanlıca yayımlanmaya başlayan ilk Osmanlı mizah dergisidir.

ABCDE

12. **Eda Erdem Dünder**, A Millî Kadın Voleybol Takımı'nın kaptanı olarak uzun yıllardır "orta oyuncu" pozisyonunda görev yapmakta; özellikle blok etkinliği, hücum verimliliği ve oyunun temposunu dengeleyen liderliği ile öne çıkmaktadır. 2025 FIVB Dünya Şampiyonası'nda turnuva boyunca ortaya koyduğu performans sonucunda "En İyi Orta Oyuncu (Best Middle Blocker)" bireysel ödülüne layık görülmüştür.

ABCDE

13. 2023 yılında "Müzik" alanıyla UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına dâhil olan şehir Şanlıurfa'dır. Şanlıurfa'nın zengin müzikal kültürü ve bu alandaki çalışmaları, UNESCO tarafından takdir edilmiş ve şehir bu prestijli ağa dâhil edilmiştir. Kırşehir, daha önce 2019 yılında "Müzik" alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil olmuştur.

ABCDE

14. "Ortak Varoluş Mozaïği" dünyanın en büyük tek parça taban mozaïği olarak Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiştir. HATAY ilimizde bulunmaktadır.

ABCDE

15. **Zengezur Koridoru** projesi, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki bağlantıyı güçlendirmeyi ve coğrafi olarak daha yakın hâle getirmeyi hedefleyen bir ulaşım koridoru projesidir. Bu koridor, Azerbaycan'ın eksklav bölgesi olan Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'ni Azerbaycan'ın ana karasına bağlayarak, iki ülke arasındaki ulaşımı kolaylaştıracaktır.

ABCDE

- 1. Emprevizyon (Öngörülmezlik) İlkesi:** Bir sözleşme yapılırken öngörülmeleyen durumlar ortaya çıkarsa taraflar sözleşmedeki edimlerini yerine getiremeyecek duruma gelirse, sözleşmenin taraflar arasında değişen koşullara göre tekrar uyarlanmasıdır.

Nispilelik İlkesi: Borç ilişkisi sözleşmeyi yapan taraflar arasında geçerli olup bir 3. kişiyi bağlamaz. Sözleşmenin tarafları arasında kişisel, şahsi bir ilişki doğmasıdır.

Ahde Vefa İlkesi: Tarafların sözleşmedeki hükümlere bağlı kalması, sadakat yükümlülüğünü yerine getirmesidir.

Subjektif İyi Niyet: Bir hakkın doğumuna engel olan bir durumun olayda varlığı veya hakkın doğumu için geçerli unsurlardan birinin yokluğu konusunda kişide mazur görülebilecek bilgisizlik veya yanlış bilgidir.

Objektif İyi Niyet (Dürüstlük Kuralı): Hakların kullanılmasında veya borçların ifasına (ödenmesinde) ilişkin bir durumda orta zekâlı, makul normal kimselerin toplum içerisinde karşılıklı güvene, ahlaka ve adaba dayalı davranışlar sergilemesidir.

ABCDE

- 2.** Reşit, mümeyyiz ve kısıtlanmamış olmasına rağmen yapmış oldukları işlemlerin geçerli olabilmesi için kendilerine yasal danışman atanan kişiler sınırlı ehliyetlidir. Bu kişilerin menfaatleri göz önünde tutularak, bazı işlemleri yaparken onaylarının alınması veya mallarının yönetimi için kendilerine yasal danışman atanması uygun görülmüştür.

Sınırlı ehliyetsizler ayırt etme gücüne sahip olduklarından gerçekleştirdikleri haksız fiillerden mutlak sorumludurlar.

ABCDE

- 3.** 1982 Anayasası'na göre oy kullanamayacaklar

- Silahaltında bulunan er ve erbaşlar
- Askerî öğrenciler
- Mümeyyiz olmayanlar
- Kasıtlı bir suçtan dolayı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerdir.

Tutuklular, taksirli suçlardan mahkûm olanlar ve yurt dışında çalışan Türk vatandaşları oy kullanabilir.

ABCDE

- 4.** Parlamento kararları TBMM'nin kanun dışındaki bütün işlemleridir. Kural olarak yargı denetimi dışındadır.

TBMM'nin parlamento kararı ile yaptığı işlemler

- Savaş ilan etmek
- Erken seçim ilan etmek
- İç tüzük yapmak
- Meclis denetim uygulamaları
- Meclisin tatile veya ara vermeye karar vermesi
- OHÂL kararlarını onaylamak ve süresini uzatmak
- Dokunulmazlığı kaldırmak
- Milletvekilliğini düşürmek
- Yabancı ülkeye asker göndermek
- Bakan, cumhurbaşkanı ve cumhurbaşkanı yardımcısını Yüce Divana sevk etmek

ABCDE

- 5.** Anayasa Mahkemesi bir siyasi partinin kapatılmasına eylem ve beyanları ile sebep olan bir kişinin milletvekilliğini düşürememesine rağmen o kişi hakkında 5 yıl süre boyunca bir siyasi partinin başkanı, üyesi ve denetçisi olmasını yasaklayabilir, yani siyaset yapma yasağı getirebilir.

ABCDE

- 6.** Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyet karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hâllerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir.

Vatan veya Cumhuriyet karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma olağanüstü hâl sebebi olarak 2017 Anayasa değişikliği ile 1982 Anayasası'na eklenmiştir.

ABCDE

7. İdarenin bütünlüğünü sağlamaya yönelik denetim araçları hiyerarşi ve idari vesayettir. Aynı teşkilat içerisinde yer alan birimlerin alttan üste doğru örgütlenmesi ve birbirini denetlemesi hiyerarşi iken, merkezî teşkilatın yerinden yönetim kuruluşları denetlemesi idari vesayettir.

Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Barolar Birliği ve belediye yerinden yönetim kuruluşları olup ayrı kamu tüzel kişiliğe sahiptir ve bunların merkezî teşkilat tarafından denetlenmesi idari vesayet denetimi yetkisi içerisine girmektedir. Fakat Cumhurbaşkanlığı ve MİT arasındaki denetim hiyerarşik yapılanmaya örnektir. Çünkü MİT kamu tüzel kişiliğe sahip olmayıp Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı içerisinde yer alan bir idari birimdir.

ABCDE

8. 1982 Anayasası'nın 126. maddesi uyarınca, illerin idaresi yetki genişliği ilkesine dayanmaktadır. Merkeze ait karar alma ve uygulama yetkisinin taşradaki yöneticilere devri anlamına gelen yetki genişliği ilkesi, yetki devrinin bir versiyonu olup bir yönetim tekniğidir.

İl idaresinin yani valinin merkeze danışmadan merkez adına karar almasını sağlayan bu yetki, işlemlerin bürokrasiye takılmadan daha hızlı sonuç vermesini sağlamaktadır. Bu yetki millî bir kamu hizmetinin yürütülmesi için kullanılabilir. İstisnai bir yetkidir ve kanunda belirtilmedikçe kullanılamaz.

ABCDE

9. Kademe ilerlemesinin durdurulması, memurun yapmış olduğu kusurlu davranışın derecesine, fiilin ağırlığına göre, bulunduğu kademenin 1-3 yıl durdurulmasıdır.

ABCDE

10. 2026 Oscar adayları açıklandığında, "Günahkârlar (Sinners)" toplam 16 dalda aday gösterilerek Akademi Ödülleri tarihinde "en fazla dalda aday gösterilen film" rekorunu kırmıştır. Bu sayı, daha önce 14 adaylıkla paylaşılan eski rekoru (ör. All About Eve, Titanic, La La Land) geride bırakmıştır.

ABCDE

11. Devlet Övünç Madalyası: Yurt içinde veya dışında gösterdiği sorumluluk ve görev anlayışı içinde feragat ve fedakârlık, başarı ve yararlık dolu çalışmalarıyla Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Milleti adına haklı gurur kaynağı teşkil ederek malul olanlara ve şehit olan kişilerin mirasçılarına verilen madeni ve altın kaplama sembolüdür.

ABCDE

12. "Harika Çocuk" olarak yeteneği küçük yaşta tespit edilen ve Türkiye'nin en iyi keman virtüözlerinden birisi olarak tanınan sanatçımız Prof. Dr. Suna Kan'dır.

ABCDE

13. İç gezegenler olan Merkür ve Venüs'ün hiç doğal uydusu yoktur.

ABCDE

14. Averroes adıyla bilinen İbn-i Rüşd'ün felsefesinin Avrupa'da tanınması ve yayılması, burada gelişen Rönesans hareketine öncülük etmiştir. Tercüme ve yorumlamalarıyla Aristo'yu Avrupa'ya yeniden tanıtmıştır. İslam felsefesinde Aristocu akım olan Meşşaiğin temsilcilerindendir.

ABCDE

15. Cumhurbaşkanlığı forsu veya CB 001 Cumhurbaşkanlığına ait olan plaka kodudur.

0001 resmî plakalı araç: TBMM başkanı

0002 resmî plakalı araç: Başbakanlık tarafından kullanılan plaka daha sonra Cumhurbaşkanlığı yardımcılığına geçti.

0003 resmî plakalı araç: Anayasa Mahkemesi başkanı

0004 resmî ve kırmızı plakalı araç: Genelkurmay başkanı

ABCDE

1. Türk Ceza Kanunu'nda cezalar, hapis cezası ve adli para cezası olarak iki türe ayrılarak düzenlenmiştir. Hapis cezaları ise süreli hapis, müebbet hapis ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olmak üzere üçe ayrılır. Suçun sonuçlarına ve neticesine göre hâkim kanunda öngörülen ceza türlerini uygular. Suçun sonuçları daha hafif ise adli para cezası hükmedebilir. Hatta bir yıl ve daha az hapis cezası Türk Ceza Kanunu'na göre kısa süreli hapis cezası olup hâkim tarafından adli para cezasına çevrilebilir. Kademe ilerlemesinin durdurulması ise TCK'de öngörülen ceza türlerinden biri olmayıp Devlet Memurları Kanunu'nda öngörülen disiplin cezaları içerisinde yer alır.

ABCE

2. Şahsa sıkı sıkıya bağlı kişilik hakları devredilemez haklardır. Bunlar evlenme, nişanlanma, vasiyetname düzenleme (ölüme bağlı tasarrufta bulunma hakkı), nafaka ve yaşama hakkı gibi. Fakat mülkiyet hakkı, alacak hakkı ve telif hakkı bir başkasından diğer bir şahsa devredilebilir. Miras yoluyla mirasçılara geçebilen haklardır.

ABCE

3. 1982 Anayasası ayrıntılı yani kazuistik hem de değiştirilmesi zor, sert bir anayasadır. 1982 Anayasası 1961 Anayasası'na tepki olarak geldiği için 1961'in çok sesli yapısını bastırıp daha az katılımcı bir demokrasi modelini benimsemiştir. 1961 Anayasası insan haklarına dayalı devlet modeli benimserken 1982 Anayasası insan haklarına saygılı devlet modeli benimsemiştir. Yine 1982 Anayasası siyasi tikanıklıkları giderici tedbirler almıştır fakat hukuk ve sosyal devlet ilkesi ilk kez 1982 Anayasası'nda değil 1961 Anayasası'nda getirilen bir ilkedir.

ABCE

4. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bazı önemli kararlar gizli oy yöntemiyle alınmaktadır. Özellikle anayasal nitelik taşıyan veya Meclis içi seçimlere ilişkin işlemlerde gizli oylama usulü benimsenmiştir. Buna karşılık bazı kararların alınmasında gizli oy zorunluluğu bulunmamaktadır.

Seçenekler incelendiğinde; anayasa değişikliklerinin kabulü, TBMM Başkanının seçimi, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı, bakan hakkında Yüce Divan sevk kararı ve Kamu Başdenetçisinin seçimi işlemlerinde gizli oylama yapılmaktadır. Bu işlemler, anayasal düzen içinde özel güvenceye bağlanmış olup milletvekillerinin iradelerini serbestçe ortaya koyabilmeleri amacıyla gizli oy yöntemi uygulanmaktadır.

Buna karşılık genel ve özel af ilan edilmesine ilişkin karar Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından nitelikli çoğunlukla alınmakla birlikte bu işlem için gizli oy şartı öngörülmemiştir. Af kararları Meclis tarafından açık oylama ile de alınabilmektedir.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre bir kişinin milletvekilliğinin mahkeme kararı ile düşmesi için kısıtlanması veya milletvekilliğine engel bir suçtan dolayı kesin hüküm giymesi gerekir. İstifa, bir ay içerisinde 5 birleşim gününe katılmama veya milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme TBMM kararıyla düşme hâllerindendir. Cumhurbaşkanı seçilme ya da gaiplik ise kendiliğinden düşme sebepleri arasında yer alır.

ABCE

6. 1982 Anayasası'na göre olağan dönem içerisinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine sadece sosyal ve ekonomik haklar konu olabilir; kişisel ve siyasi haklar konu olamaz. Bu bilgiler ışığında eğer soruyu çözecek olursak; çalışma ve sözleşme hürriyeti sosyal ve ekonomik bir hak olduğu için olağan dönem Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine konu olabilecek bir haktır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ve yerleşme, seyahat hürriyeti kişisel haklarda yer alırken dilekçe hakkı ve vatan hizmeti ise siyasi haklar arasında yer aldığı için konu olamaz.

ABCE

7. İç tüzük, kanun ve olağan dönem içerisinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için yargısal denetimi Anayasa Mahkemesi yapar. Fakat ülke çapında herkesi ilgilendiren bütün kamuoyu için çıkan bir yönetmeliğin iptalini Danıştay yapar. Milletlerarası antlaşmalar için ise yargı yolu kapalıdır.

ABCE

8. Bakanlıklar, valilik (il genel idaresi), kaymakamlık (ilçe idaresi) ve Diyanet İşleri Başkanlığı merkezî yönetim içinde yer alan birimlerdir. Ancak belediyeler bir mahallî idare birimi olarak merkezî idare içinde değil, yerinden yönetim birimleri arasında yer alır.

ABCE

9. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Türkiye’de özellikle 2017 anayasa değişikliğinden önceki hükümet sistemi döneminde Cumhurbaşkanının çalışmalarını yürütmek ve Cumhurbaşkanlığı teşkilatını organize etmek amacıyla kurulmuş olan idari bir birimdir.

Türk idari teşkilatında “en yüksek devlet memuru” olarak kabul edilen makam Cumhurbaşkanı Genel Sekreteridir. Bu görev, Cumhurbaşkanı’na bağlı olarak çalışan ve Cumhurbaşkanlığı teşkilatındaki bürokratik yapılanmanın en üstünde bulunan memuriyet makamını ifade eder.

ABCDE

10. **Yavuz Bülent Bâkiler**, Türk edebiyatında şiir ve deneme alanında önemli eserler vermiş bir şair ve yazardır. “**Harman**”, “**Yalnızlık**” ve “**Bir Gün Baksam Gökyüzüne**” gibi eserleriyle tanınmaktadır. Şiirlerinde millî ve manevi temalar, Anadolu insanı ve kültürel değerler öne çıkmaktadır.

2025 yılında hayatını kaybeden Bâkiler, edebiyatın yanı sıra kültürel faaliyetleri ve televizyon programlarıyla da geniş kitlelere ulaşmış bir isimdir.

ABCDE

11. Dünyada birden fazla başkenti olan tek ülke Güney Afrika Cumhuriyeti’dir. Ayrıca 11 resmî dili ve 5 farklı dilde sözleri yazılı ulusal marşı bulunmaktadır.

ABCDE

12. Adıyaman il sınırları içerisinde bulunan, 1987 yılında UNESCO Dünya Mirasları Listesi’ne girmiş olan Nemrut Dağı, aslında asıl ismi Anka Dağı olan Anti Toros Dağ silsilesinin 2206 m yüksekliğindeki Nemrut Zirvesi’dir. Nemrut Dağı’nı bu kadar değerli yapan, üzerinde bulunan antik mezar, anıtsal heykeller, mimari kalıntılar ve benzersiz manzarasıdır.

Eski çağlarda dağın yamaçlarında hükümdarlık yapmış olan Kommagene Kralı I. Antiochos, tanrılara ve atalarına minnettarlığını göstermek ve ölümsüzleşmek için, Helenistik Dönem’in en görkemli kalıntılarını burada bırakmıştır.

ABCDE

13. Kuduz aşısını bulan bilim insanı **Louis Pasteur’dür**. Louis Pasteur, 19. yüzyılda kuduz aşısını geliştirerek tıp alanında çığır açan çalışmalara imza atmıştır. Pasteur, mikroorganizma teorisini geliştirerek mikrobiyolojinin ve aşı biliminin temelini atmıştır.

ABCDE

14. “Karadeniz’in Zeugması” olarak adlandırılan antik kent, **Hadrianopolis**’tir. Bu antik kent, Karabük’ün Eskipazar ilçesinde yer almaktadır. Hadrianopolis, özellikle zengin mozaikleri sayesinde Gaziantep’teki Zeugma Antik Kenti’ne benzetildiği için bu lakabı almıştır.

ABCDE

15. Diriliş Şairi olarak bilinen, Mona Rosa adlı eserin sahibi olan, 2021 yılında kaybettiğimiz önemli şair ve düşünür **SEZÂİ KARAKOÇ**’tur.

ABCDE

1. 1. Saldırıya ilişkin şartlar:

- a) Bir saldırı bulunmalıdır.
- b) Bu saldırı haksız olmalıdır.
- c) Saldırı meşru savunma ile korunabilecek bir hakka yönelik olmalıdır. Bu hakkın, kişinin kendisine veya bir başkasına ait olması arasında fark yoktur.
- d) Saldırı ile savunma eş zamanlı bulunmalıdır.

2. Savunmaya ilişkin şartlar:

- a) Savunma zorunlu olmalıdır. Zorunluluk ile kastedilen husus, failin kendisine veya başkasına ait bir hakkı koruyabilmesi için savunmadan başka imkânının bulunmamasıdır.
- b) Savunma saldırıya karşı olmalıdır.
- c) Saldırı ile savunma arasında oran bulunmalıdır.

Meşru savunmada sınırın aşılması mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelmiş ise faile ceza verilmez.

ABCDE

2. a. **Kanun Boşluğu:** Bir konuda, kanunda yani yazılı hukuk kurallarında somut olaya uygulanacak bir hükmün bulunmaması sonucu ortaya çıkan boşluk türüdür.
- b. **Kural İçi Boşluk:** Kanun koyucunun bilerek ve isteyerek yarattığı boşluk türüdür. Kural içi boşluğu hâkim takdir yetkisini kullanarak doldurur.
- c. **Kural Dışı Boşluk:** Kanun koyucunun bir konu hakkında bilinçsiz ve özensiz davranarak o konuya dair kanun yapmayı unutmamasıdır. Kural dışı boşlukta hâkim hukuk yaratarak boşluğu doldurur.
- d. **Örtülü Boşluk:** Kanun koyucu konu ile alakalı bir veya birkaç madde öngörmüştür. Ancak hâkim somut olaya uygulayacağı bu kuralı tatmin edici bulmaz; kural yeterli ve çelişiyor ise ortaya çıkan boşluk türüdür.
- e. **Hukuk boşluğu:** Bir konuda, kanunda hem yazılı hem yazısız hukuk kurallarında somut olaya uygulanacak bir hükmün bulunmaması sonucu ortaya çıkan boşluk türüdür.

ABCDE

3. Vakıflar yerleşim yeri mahkemesinde (asliye hukuk mahkemesi) tutulan sicile tescil edilmesi ile tüzel kişilik kazanırken diğer seçeneklerde verilen kuruluşlar izin almaksızın kurulabilir.

ABCDE

4. Çoğulcu demokrasi, çoğunluğun mutlak hâkimiyetini reddeden, azınlıktakilerin siyasal ve kültürel haklarının kabul edilmesi gerektiğini ve azınlığın da bir gün çoğunluk olabilme hakkının verilmesini savunan demokrasi anlayışıdır. Halk sadece yöneticileri seçmez, aynı zamanda yönetime katılır. Halkın yönetim üzerinde etkin bir denetim mekanizması vardır. Kadın ve gençlik kolları, sivil toplum örgütleri gelişmiş çok seslilik mevcuttur.

Çoğulcu demokrasi anlayışını ilk kez benimseyen anayasa 1961 Anayasası'dır.

ABCDE

5. Görev sırasında göreviyle ilgili suç işlediği iddia edilen bakan hakkında meclis içinde bulunan milletvekilleri bakana bilgi edinmek ve cevaplandırılmak üzere yazılı sorularını iletebilirler. Aynı zamanda meclis soruşturması açarak kendisinin yargılanmasını ve Yüce Divana sevkini isteyebilirler.

ABCDE

6. Cumhurbaşkanlığı İçin Aday Gösterebilecekler

- Siyasi parti grupları
- En son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az %5'ini almış siyasi partiler
- En az yüz bin seçmenin imzası

ABCDE

7. 1982 Anayasası'na göre hâkim ve savcılık teminatı

- Kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye sevk edilemezler.
- Hâkim ve savcılar azledilemez. (İhraç etme)
- Bir mahkeme veya kadronun kaldırılması sebebiyle özlük, ödenek ve aylık haklarından mahrum bırakılmazlar.

Hâkim ve savcılarının coğrafi teminatları (hâkim ve savcılarının isteği olmaksızın başka yere tayin edilememesi) yoktur.

ABCDE

8. Anayasa Mahkemesinin kararlarının özellikleri
- Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlar.
 - Anayasa Mahkemesi kararları geçmişe yürümez.
 - Anayasa Mahkemesi kararlarının hepsi gerekçelidir.
 - Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. (Tek istisnası Yüce Divan sıfatıyla vermiş olduğu yargılamalara itiraz edilebilir. 2010 Anayasa değişikliği)
 - Anayasa Mahkemesinin bütün kararları Resmî Gazete’de yayımlanır.
 - Anayasa Mahkemesi iptal kararlarının yürürlüğe girişini 1 yılı geçmemek şartıyla erteleyebilir.

ABCDE

9. Polis, jandarma, bekçi ve sahil güvenlik genel kolluk memurları arasında yer alır fakat zabıta belediyeye ait özel kolluk memurları arasında yer almaktadır.

Zabıta, belediyelere bağlı olarak belediye sınırları içerisinde kamusal bazı hizmetlerin yürütülmesi ve kontrolünü sağlayan zabıta birimlerini aynı zamanda yeni kanunlarla birlikte büyükşehir belediyelerinde trafik zabıtası olarak yetkilerini kullanırlar. Özel bir amaç doğrultusunda güvenlik görevini yürüten zabıta birimleri bir özel kolluk kuvveti görevlisidirler.

ABCDE

10. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre temel ilkeler üçe ayrılmaktadır. Bunlar sınıflandırma, kariyer ve liyakattir.

Sınıflandırma: Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır.

Liyakat: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır. Yani kamu hizmetlerinde ve kamu kuruluşlarında göreve alınacak kişilerin işe alınmasında yeterliliklerini dik-kate alan, yani göreve alınmaya layık olanların alınmasını temel şart olarak arayan bir sistemi ifade etmektedir.

ABCDE

11. Yükseklik bakımından Türkiye’de birinci, dünyada beşinci sırada yer alan ve 2022 Kasım ayında su tutmaya başlayan baraj Yusufeli Barajı’dır. Artvin ilinin Yusufeli ilçesinde, Çoruh Nehri üzerinde yer almaktadır.

Yaklaşık 275 metre yüksekliğiyle Türkiye’nin en yüksek, çift eğrilikli beton kemer barajı olma özelliğini taşımaktadır.

ABCDE

12. Dünyanın Yedi Harikası şunlardır:

1. **Keops Piramidi:** Mısır’da yer almaktadır. Gize Piramitleri içinde bulunan bu yapı, yedi harika arasında günümüze ulaşabilen tek eserdir.
2. **Babil’in Asma Bahçeleri:** Mezopotamya’da, Babil kentinde bulunduğu kabul edilmektedir. Varlığı konusunda tarihî tartışmalar bulunsada klasik listede yer almaktadır.
3. **Artemis Tapınağı:** Efes’te, yani bugünkü İzmir çevresinde yer almaktadır. Antik dünyanın en görkemli tapınaklarından biri kabul edilmiştir.
4. **Zeus Heykeli:** Olimpia’da bulunmaktaydı. Tanrı Zeus adına yapılmış dev bir heykeldi.
5. **Halikarnas Mozaesi:** Bugünkü Bodrum’da yer almaktadır. Kral Mausolos için yapılan bu anıt mezar, “moza-le” kavramına da adını vermiştir.
6. **Rodos Heykeli:** Rodos Adası’nda bulunmaktaydı. Güneş Tanrısı Helios adına yapılmış dev bir heykeldi.
7. **İskenderiye Feneri:** Mısır’ın İskenderiye kentinde bulunmaktaydı. Antik dönemin en ünlü deniz fenerlerinden biridir.

ABCDE

13. T.C. Dışişleri Bakanlığına göre İLT 51. Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı 21-22 Haziran 2025’te İstanbul’da düzenlenmiştir. Ayrıca Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Türkiye’nin Türk Devletleri Teşkilatı dönem başkanlığını 2026 yılında Türkiye’de düzenlenecek zirveyle Azerbaycan’dan devralacağını belirtmiştir. Aynı konuşmada Türkiye’nin İslam İşbirliği Teşkilatı Dışişleri Bakanları Konseyi dönem başkanlığını halen yürüttüğü de açıkça ifade edilmiştir.

ABCDE

14. İrkçılıkla mücadelenin evrensel sembollerinden biri olan, Nobel Barış Ödülü’ne sahip, MADİBA ismiyle bilinen Güney Afrika’nın ilk siyahi eski devlet başkanı NELSON MANDELA’dır.

ABCDE

15. İkinci Yeni akımı, Türk şiirinde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilir ve bu akımın en önemli temsilcilerinden biri şüphesiz Cemal Süreya’dır. “Güvercin Curnatası” da onun en bilinen eserlerinden biridir.

İkinci Yeni akımı, geleneksel şiir anlayışına karşı çıkarak daha modern, deneysel ve özgür bir şiir anlayışı getirmiştir. Bu akımın şairleri, dilde yenilikler yapmış, günlük hayattan ve çağdaş sorunlardan yola çıkarak şiirler yazmışlardır. Cemal Süreya, Edip Cansever, Turgut Uyar, İlhan Berk ve Ece Ayhan gibi isimler bu akımın öncülerindendir.

Cemal Süreya’nın “Güvercin Curnatası”, onun çeşitli dergi, gazete ve radyolarda yaptığı konuşmalarının ve soruştur-malarının bir araya getirildiği bir kitaptır. Bu kitapta, şairin şiir, hayat, edebiyat ve politika gibi birçok konudaki düşünceleri yer almaktadır.

ABCDE

1. İyi kötüyü birbirinden ayırabilen, temyiz kudretine sahip olabilme fiil ehliyeti şartlarından bir tanesidir. Ayırt etme gücünü kısmen ya da tamamen ortadan kaldıran nedenler ise şunlardır:

- Akıl hastalığı
- Akıl zayıflığı
- Yaş küçüklüğü
- Sarhoşluk

Savurganlık ayırt etme gücünü ortadan kaldıran bir durum değil sadece kısıtlanma nedenlerinden bir tanesidir.

ABCDE

2. Gelir Üzerinden Alınan Vergiler:

- Gelir Vergisi
- Kurumlar Vergisi

Servet Üzerinden Alınan Vergiler:

- Emlak Vergisi
- Veraset ve İntikal Vergisi
- Motorlu Taşıt Vergisi

Gider Üzerinden Alınan Vergiler:

- Özel Tüketim Vergisi
- Katma Değer Vergisi
- Banka İşlemleri Vergisi
- Sigorta İşlemleri Vergisi
- Şans Oyunları Vergisi
- Özel İletişim Vergisi

ABCDE

3. Beş yılda bir yerel seçimlerde il genel meclisi üyeliğine, belediye meclisi üyeliğine, belediye başkanlığına siyasi partiler aday gösterebilir fakat köy, mahalle muhtarlığı ve ihtiyar heyeti için siyasi partiler yerel seçimlerde aday gösteremez.

ABCDE

4. 1982 Anayasası'na göre milletvekilliğine aday olabilmesi için görevinden istifa edip çekilmesi gereken kişiler:

1. Hâkimler ve Savcılar
2. Yüksek yargı mensupları
3. Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları
4. Kamu çalışanları
5. Yükseköğretim elemanlarıdır.

İşçiler görevinden istifa etmeden de milletvekilliğine aday olabilir.

ABCDE

5. 2017 Anayasa değişikliğine göre cumhurbaşkanı MGK toplantısına katılamaz ise cumhurbaşkanı yardımcılarının biri vekâleten Millî Güvenlik Kuruluna başkanlık eder.

ABCDE

6. Anayasa Mahkemesi anayasaya uygunluk denetimini iki farklı durumda yapar. Bunlar:

İptal davası: Doğrudan doğruya Anayasa Mahkemesi iptal davası açılması için gerçekleştirilen denetimdir, esas ve şekil bakımından olmak üzere iki farklı iptal davası açılabilir. İptal davası açabilecek olanlar cumhurbaşkanı, meclis üye tam sayısının beşte biri ve en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubudur.

İtiraz (defi) yolu: Bir davaya bakmakta olan hâkim davada uygulayacağı kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle veya taraflardan birinin bu yöndeki iddiasını ciddiye alması ile Anayasa Mahkemesine başvurusıdır. Dava Anayasa Mahkemesinin vereceği karara kadar bekletici mesele yapılır. Anayasa Mahkemesinden gelen karara göre de hâkim davayı sonuçlandırır.

ABCDE

7. Belediye idaresinin karar organı belediye meclisidir. Belediye meclisinin başlıca görevleri şunlardır:

- Bütçeyi görüşmek ve onaylamak
- Belediyenin imar planını kabul etmek
- Kamu hizmeti imtiyazı vermek
- Resim ve harç tarifelerini belirlemek
- Mal alım satım ve takasına karar vermek
- Borçlanmaya karar vermek
- Kesin hesabı ve şartlı bağışları kabul etmek

Kamulaştırma kararını ise belediye encümeni alır, belediye meclisinin görevleri arasında yer almaz.

ABCDE

8. 1982 Anayasası'nda mahallî teşkilat yani yerel yönetim idareleri; il özel idaresi, belediye ve köylendir. İlçeler mahallî teşkilat biriminde değil taşra teşkilatı içerisinde yer alır.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek, özürsüz ve izinsiz olarak 3 ve 9 gün göreve gelmemek, belirlenen sürede mal bildiriminde bulunmamak, ticaret yapmak; dil, ırk, cinsiyet, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak durumunda yetkili amir kademe ilerlemesinin durdurulmasına ilişkin disiplin cezasını verebilir. Fiilin ağırlık derecesine göre memurun bulunduğu kademe ilerlemesinin 1 ve 3 yıl durdurulmasıdır.

ABCDe

10. Çatalhöyük, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan ve Neolitik Dönem'e ait önemli bilgiler sunan bir yerleşimdir. MÖ 7400 ile 6200 yılları arasında, Anadolu'daki ilk yerleşik topluluklardan birine ev sahipliği yapmıştır. Burada ortaya çıkan mimari, sanat ve toplumsal yapılar, dönemin insanların yerleşik hayata geçiş sürecine dair önemli ipuçları vermektedir.

ABCDe

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), uluslararası bir teşkilat olan Avrupa Konseyine bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ek protokolleriyle güvence altına alınmış olan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, toplulukların, tüzel kişilerin ve diğer devletlerin, belirli usul ve kurallar dâhilinde başvurabileceği bir yargı mercisidir. 47 Avrupa Konseyi üyesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargı yetkisini tanımaktadır. Mahkeme, Fransa'nın Strasbourg şehrinde bulunmaktadır.

ABCDe

12. Cingöz Recai, Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla yazdığı ve Türk polisiye edebiyatının ilk örneklerinden biri kabul edilen bir karakterdir. Türk edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Peyami Safa, hem psikolojik romanlarıyla (*Yalnızız*, *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu*, *Dokuzuncu Hari-ciye Koşuşu*) hem de polisiye romanlarıyla tanınır.

ABCDe

13. Osman Hamdi Bey ilk Türk arkeoloğu kabul edilir. Bağdat'ta ilk arkeolojik çalışmalarını yaptıktan sonra asıl gerekli yasanın çıkarılmasını sağlayarak ve tüm arkeolojik çalışmaların kontrolünü üstlenerek modern arkeoloji biliminin Osmanlı'da temellendirilmesini sağladı. En önemli arkeolojik kazısı 1887-1888'de gerçekleştirildiği Sayda Kral Mezarlığı (Lübnan) kazılarıdır. Bu kazılar sırasında dünyaca ünlü İskender Lahdi'ni bulmuştur.

Günümüzde varlığını Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi olarak sürdüren Sanayi-i Nefise Mektebi Alisi'nin de kurucusudur. İlk Türk ressamlarından birisidir ve Türk resminde figürlü kompozisyon kullanan ilk ressam olarak tarihe geçmiştir.

ABCDe

14. Soruda bilgileri verilen Türk-İslam bilgini Harezmi'dir. Matematik, gök bilimi ve coğrafya alanlarında çalışmış ünlü bir Fars bilginidir. Matematik alanındaki çalışmaları cebirin temelini oluşturmuştur. *El-Kitab'ul Muhtasar fi'l Hesab'il Cebri ve'l Mukabele*, *Kitab al-Muhtasar fil Hisab el-Hind*, *El-Mesahat* eserlerinden bazılarıdır.

ABCDe

15. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), Kuzey Amerika ve Avrupa'dan 30 üye ülkeden oluşan uluslararası bir ittifaktır. 4 Nisan 1949'da Kuzey Atlantik Antlaşması'nın imzalanması ile kurulmuştur.

30 üye ülkenin ikisi Kuzey Amerika'da (Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada), yirmi sekizi ise Avrupa'da yer almaktadır. İzlanda dışında her ülkenin ordusu bulunmaktadır. NATO üyesi üç ülke (ABD, Birleşik Krallık ve Fransa) nükleer silaha sahiptir. Başlangıçta 12 ülkenin kurucu ülke olarak kurduğu örgüte, en son **İsveç** katılmıştır.

ABCDe

1. Medeni Kanun'a göre hala, amca, teyze, dayı ve yeğenler üçüncü derece yan soy kan hısımlarıdır. Teyze çocuğu, hala çocuğu, amca ve dayı çocuğu olan kuzenler ise dördüncü derece yan soy kan hısımlarıdır.

ABCDe

2. Kısıtlılık sebepleri:

- Alkol uyuşturucu bağımlılığı
- Savurganlık
- Kötü yaşam tarzı
- Akıl hastalığı ve akıl zayıflığı
- Yaşlılık, sakatlık, deneyimsizlik
- Bir yıl ve daha fazla özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkum olmaktır.

Yaş küçüklüğü ve sarhoşluk kısıtlanma sebebi değildir.

ABCDe

3. Meclis hükümeti sisteminde yasama ve yürütme yetkileri mecliste toplanmıştır. Bu sistemde icra vekillerinin meclisten ayrı bir varlığı, kendilerine mahsus bir kuvveti yoktur. Meclis ne istiyorsa icra vekilleri heyeti onu yapmak zorundadır. İcra vekillerinin aldığı kararlar meclisin denetimine tabidir. Meclis icra vekillerinin kararlarını istediği zaman değiştirebilir, iptal edebilir, hatta onların yerine geçerek gereken işlemi tesis edebilir. Meclis hükümeti sisteminde kolektif değil bireysel sorumluluk geçerlidir. Bu sistemde devlet başkanı ve başbakanlık makamı da yoktur.

ABCDe

4. 1982 Anayasası'na göre erken seçim kararı almaya yetkili kişiler sadece TBMM ve cumhurbaşkanıdır. TBMM ve cumhurbaşkanı erken seçim kararı alırken hiçbir gerekçe ve sebep göstermek zorunda değildir. Fakat TBMM'nin erken seçim kararı alabilmesi için meclis üye tam sayısının beşte üç (360) çoğunluğu şarttır. Erken seçim, kararın alınmasından sonra gelen 60 günü takip eden ilk pazar günü yapılır.

ABCDe

5. Yasama sorumsuzluğu bir diğer ismi ile mutlak dokunulmazlık bir milletvekilinin Meclis çalışmasında ileri sürdüğü oy, söz ve düşüncelerden dolayı sorumsuz olmasıdır. Fiziksel hareketler ve Meclis içindeki davranışlar bu sorumsuzluk kapsamına girmez. Yasama sorumsuzluğunu Meclis hiçbir şekilde kaldıramaz; milletvekilliği bitse dahi ömür boyu süren bir dokunulmazlıktır.

ABCDe

6. 1982 Anayasası'na göre TBMM başkanlık divanında yer alan kişiler şunlardır:

- Meclis başkanı
- Başkan vekilleri
- Kâtip üyeler
- İdari amirler

Siyasi parti grubu başkanları meclis başkanlık divanında yer almazlar. Ayrıca 1982 Anayasası'na göre meclis başkanlık divanı siyasi parti grubu üye sayısı oranına göre oluşturulur ve bu başkanlık divanında yer alan görevli herkes milletvekilidir.

ABCDe

7. Hukukumuzda yargı yoluna kapalı olan işlemler şunlardır:

- Milletlerarası Antlaşmalar
- OHÂL Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri
- Sayıştay kararları
- Yüksek Seçim Kurulu kararları
- Yüksek Hakem Kurulu kararları
- İnkılap Kanunları
- Hâkimler ve Savcılar Kurulunun atama, terfi ile görevden uzaklaştırma kararları
- Yüksek Askerî Şûra'nın terfi işlemleri ve kadrosuzluk sebebiyle emekliye ayrılma kararları

2017 Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanının yapmış olduğu idari işlemlere karşı yargı yolu açılmıştır.

ABCDe

8. 1982 Anayasası'na göre yönetmelik çıkarabilecekler:

- Cumhurbaşkanı
- Bakanlıklar
- Kamu tüzel kişisidir.

Karayolları Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü ve Yükseköğretim Kurulu ayrı kamu tüzel kişiliğe sahip hizmet yerinden yönetim kuruluşları arasında yer alır, yönetmelik çıkarabilirler. Fakat Emniyet Genel Müdürlüğü İçişleri Bakanlığına bağlı olup kamu tüzel kişiliği yoktur. Dolayısıyla yönetmelik çıkaramaz.

ABCDE

9. İdare kamu gücünü kullanarak mal edinebilir. İdare, görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duyduğu taşınır veya taşınmaz malları Kamu İhale Kanunu'na göre satın alma suretiyle elde edebilir. İdarenin mal edinme yöntemleri şunlardır:

- Kamulaştırma:** Karşılığı peşin ödenmek şartıyla tamamen veya kısmen kamu gücünü kullanarak idarenin ihtiyaç duyduğu taşınmaz malları elde etme yoludur.
- İstimval:** Olağanüstü durumlarda idarenin mal edinmesidir. Taşınabilir mallar üzerinde uygulanır.
- Devletleştirme:** Kamu kararı için özel mülkiyete ait işletmelere el koymasısıdır.
- Geçici işgal:** Bir bayındırlık hizmetinin görülmesi sırasında devletin gereksinim duyduğu özel mülkiyette bulunan taşınmaza el koymasısıdır. İdare gayrimenkulun mülkiyetine el atmaksızın o taşınmaza geçici olarak el atmasıdır. Geçici işgalin konusu arazi ve arsalar olup konutlar buna konu olamaz.

Özelleştirme idarenin mal edinme yöntemleri arasında yer almaz.

ABCDE

10. 1800'lerin son döneminde Finlandiya halkının içinde bulunduğu durumu ve cehaletten kurtulmak için ülkedeki bir avuç Fin aydınının verdiği olağanüstü mücadeleyi anlatan *Beyaz Zambaklar Ülkesinde* adlı eserdir.

ABCDE

11. Türk dünyasının UNESCO'su olan **TÜRKSOY**, 1993 yılında, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanları tarafından imzalanan anlaşmayla kurulmuştur.

TÜRKSOY; kurulduğu günden bu yana Türk halklarının gönül birlikteliğini ve kardeşliğini güçlendirmek, ortak Türk kültürünü gelecek nesillere aktarmak ve dünyaya tanıtmak için çalışmaktadır.

ABCDE

12. "Nuri İyem'in *Üç Güzeller*" adlı eseri, sanatçının özellikle **Anadolu insanını (özellikle kadın figürlerini)** merkeze alan, **toplumcu-gerçekçi** çizgisini yansıtan çalışmalarından biri olarak bilinir. Nuri İyem'in resimlerinde sıkça görülen **stilize yüzler, dingin ama güçlü bakışlar ve toplumsal duyarlılık** bu eserde de belirginleşmektedir. Bu nedenle görsel verilen *Üç Güzeller* tablosu **Nuri İyem'e** aittir.

ABCDE

13. Uluslararası Ceza Mahkemesi (kısaca UCM), kuruluş belgesi Roma Statüsü olan, savaş suçları, insanlığa karşı işlenen suçlar, soykırım suçları ve saldırı suçlarına bakan uluslararası bir mahkemedir. 1 Temmuz 2002 tarihinde kurulmuş ve 11 Mart 2003 tarihinde çalışmaya başlamıştır. Mahkeme binası "Ev Sahipliği Anlaşması" yaptığı Hollanda'nın Lahey kentinde bulunmaktadır.

ABCDE

14. Bilgileri verilen yazarımız Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU'dur. Millî Mücadele'yi desteklemiştir. Anadolu Ajansı'nın kurulmasında öncülük etmiş, bir dönem yönetim kurulu başkanlığı görevinde bulunmuştur. Türk edebiyatına, şiirden denemeye, romandan tiyatroya kadar pek çok eser bırakmıştır. *Yaban*, *Vatan Yolunda*, *Kiralık Konak* bilinen önemli eserlerinden bazılarıdır.

ABCDE

15. Prof. Dr. Kemal Karpat, 20 ülkede yayımlanmış 130 makalesi ve 16 kitabı bulunan, TBMM Onur Ödülü sahibi ve Türk Tarih Kurumu şeref üyesi, Osmanlı tarihi uzmanıdır. Kemal Karpat, Şubat 2019'da ABD'de hayatını kaybetmiştir.

ABCDE

1. Mahkeme erkek tarafının evlenme esnasında hazır bulunmadığı, evlenme defterindeki imzanın erkeğe ait olmadığı böylece evlenmenin kurucu unsurlarının eksik olması nedeniyle evlenmenin yok hükmünde olduğuna kanaat getirmelidir.

ABCDE

2. Hukukun asli kaynakları yazılı ve yazısız kaynaklardır. Hâkimin dava çözümünde başvurması gerekli kaynaklardır. Yazılı kaynaklar anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Milletlerarası Antlaşmalar, yönetmelik, genelge ve yönergelerdir. Yazısız kaynaklar ise örf ve âdet hukukudur. Hukukun yardımcı kaynakları ise bilimsel görüşler (doktrin) ve yargısal kararlardır. Fakat Yargıtay veya Danıştayın içtihadı birleştirme Genel Kurulu kararları yardımcı değil asli kaynaklar arasında yer alır, hâkimi bağlar.

ABCDE

3. 1982 Anayasası'na göre oy kullanamayacak kişiler: Silahlı kuvvetlerdeki er ve erbaşlar, askerî öğrenciler, mümeyyiz olmayanlar ve kasıtlı bir suçtan dolayı hüküm giyip cezaevinde bulunan mahkûmlardır. Muvazzaf subaylar meslek olarak bu görevi icra ettikleri için ömür boyu askerdir ve oy kullanma hakkına sahiptir. Tutuklu olan kişiler de kendileri hakkında henüz bir mahkeme kararı verilmediği için masumiyet karinesi gereği oy kullanma hakkına sahiptirler. Yükseköğrenim öncesi öğrencileri 18 yaşını doldurduğu sürece oy kullanabilirler fakat siyasi partiye üye olamazlar. Türk vatandaşlığını sonradan kazanan bir kişi de oy kullanabilir, siyasi haklardan yararlanabilir. Fakat Millî Savunma Üniversitesi (hava harp, kara harp) okullarında okuyan askerî öğrencilerin oy kullanma hakları yoktur.

ABCDE

4. 1982 Anayasası'na göre milletvekilliği kendiliğinden, Meclis kararıyla veya yargı kararıyla sonlanabilmektedir.

Kendiliğinden son bulma hâlleri: Ölüm, gaiplik, T.C. vatandaşlığının kaybı, bakan veya cumhurbaşkanı yardımcısı olarak atanma ve cumhurbaşkanı seçilmektir.

Meclis kararı ile düşme hâlleri: İstifa, milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme ve Meclis çalışmalarına izinsiz ve özürsüz olarak bir ay içerisinde katılmamaktır.

Yargı kararıyla son bulma hâlleri: Kısıtlanma ve milletvekilliğine engel bir suçtan dolayı kesin hüküm giymektir.

Bir siyasi partinin kapatılmasına eylem ve beyanları ve sebebiyet verme 2010 Anayasa değişikliği ile milletvekili düşme hâlleri arasından çıkarılmıştır.

ABCDE

5. 1982 Anayasası'na göre Millî Güvenlik Kurulu üyeleri:

- Cumhurbaşkanı
- Cumhurbaşkanı yardımcısı
- Adalet bakanı
- İçişleri ve dışişleri bakanı
- Millî savunma bakanı
- Genelkurmay başkanı
- Kuvvet komutanlıklarıdır.

ABCDE

6. Anayasa değişikliklerinin ve kanunların şekil bakımından iptal davası açılması Resmî Gazete'de yayınlanmasından itibaren 10 gündür. Dava açabilecekler ise cumhurbaşkanı ve Meclis üye tam sayısının beşte biridir.

ABCDE

7. 1982 Anayasası'nda yer alan Sayıştay anayasal kuruluş olmasına rağmen yüksek mahkeme değildir. Sayıştay kamu idarelerinin bütün gelir ve giderlerini TBMM adına denetler. Sayıştay başkan ve üyelerini TBMM seçer. Sayıştayın vermiş olduğu kararları kesindir, yargı yolu kapalıdır. Vergi ve benzeri mali yükümlülüklerde Danıştay ve Sayıştay arasında görüş ayrılığı çıkar ise Danıştayın kararı esastır.

ABCDE

8. Merkezî idarenin taşra teşkilatı, başkent teşkilatının hiyerarşisine tabidir. Merkezî idarenin taşra teşkilatını oluşturan yapı şu şekildedir:

- **İl Genel İdaresi:** Vali, il idare kurulu, il idare şube başkanları
- **İlçe Genel İdaresi:** Kaymakam, ilçe idare kurulu, ilçe idare şube başkanları
- **Bölgesel kuruluşlar:** Birden fazla ili kapsayan bir alan içerisinde yürütülen kamusal hizmetin koordinasyonu için kurulurlar. GAP, KOP, DOKAP
- Büyükşehir belediye meclisi başkanı mahallî teşkilat içerisinde yer alır; taşra teşkilatında yer almaz. Hiyerarşik denetime tabi olmayıp idari vesayet denetimine tabidir.

ABCDE

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler. 2022 yılında devlet memuru olup mal beyanında bulunan bir kişinin bir sonraki mal beyanı tarihi 2025, bir sonraki 2030, sonraki ise 2035 olacaktır.

ABCDE

10. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, 1228 yılında Anadolu Selçuklu Dönemi'nde inşa edilmiş, hem mimari hem de süsleme sanatı açısından benzersiz bir yapıdır. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan bu eser, İslami sanatların en önemli örneklerinden biri kabul edilir. Özellikle taş işçiliğiyle öne çıkan bu yapının kapı ve sütunlarındaki detaylı oymalar, Selçuklu mimarisinin estetik zirvelerinden biri olarak değerlendirilir.

ABCDE

11. Leman Bozkurt Altınçekiç, İlk Türk kadın jet pilotu. NATO kuvvetlerinin de ilk ve uzun zaman boyunca tek kadın jet pilotu oldu. 2001 yılında İzmir'de hayatını kaybetmiştir.

ABCDE

12. Modern Türk şiirinin önde gelen şairlerinden, eğitimci, çevirmen, radyo oyunu yazarı ve araştırmacı Behçet NECA-TİGİL'dir. *Yaz Dönemi*, *Üç Turunçlar*, *İki Başına Yürümek* önemli eserlerinden bazılarıdır.

ABCDE

13. **Marie Curie**, radyoaktivite alanındaki öncü çalışmalarıyla bilim tarihine geçmiş bir bilim insanıdır. 1903 yılında radyoaktivite üzerine yürüttüğü çalışmalar nedeniyle Fizik Nobel Ödülü'ne layık görülmüş; 1911 yılında ise polonyum ve radyum üzerine çalışmaları ve bu elementlerin kimyasal özelliklerini ortaya koyması sebebiyle Kimya Nobel Ödülü kazanmıştır. Böylece Nobel Ödülü'nü iki farklı bilim dalında alan ilk kişi olarak tarihe geçmiştir.

ABCDE

14. Mark Twain, daktilo ile yazan ilk romancı olarak anılır. Dünya edebiyatında, daktilo ile yazılan "Tom Sawyer'in Maceraları" isimli çocuk romanıdır.

ABCDE

15. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan, "medeniyetler beşiği", "dünya kenti", "binbir kilise" ve "40 kapılı şehir" olarak da adlandırılan Ani Ören Yeri Kars il sınırları içerisinde yer almaktadır.

ABCDE

1. **Konkordato borçlunun** mali yapısının tamamen çökmesi için iflastan önce devreye giren hem borçluyu hem de alacaklıları korumayı amaçlayan bir hukuki mekanizmadır. Borçlunun ödeme güçlüğü içinde bulunması, alacaklıların belirli bir çoğunluğunun rızası ve yapılan anlaşmanın mahkemece tasdik edilir. Konkordato ile borçlu, borçlarını tamamen ödemekten kurtulmakta değil; borçlarını **belirli bir indirimle veya vadeye bağlayarak** ödeme imkânı elde etmektedir.

Diğer seçeneklere kısaca değinecek olursak

İflas: Borçlunun malvarlığının tasfiye edilmesini ve ticari faaliyetinin sona ermesini ifade etmektedir.

Uzlaşma: Tarafların serbest iradeleriyle yaptıkları genel nitelikli bir anlaşmayı ifade etmektedir; konkordatoda olduğu gibi mahkeme tasdiki ve alacaklı çoğunluğu şartı bulunmamaktadır. **İbra:** Borcun tamamen sona erdirilmesini ifade etmektedir; alacaklının alacağını almaktan vazgeçmesidir.

İcra: Alacaklının devlet gücüyle alacağını tahsil etme yoludur; borçlunun iflastan korunmasını amaçlamaz.

A B C D E

2. **Velayet,** ana ve babaya, ergin olmayan çocuklarının hem şahıslarına hem de malvarlıklarına özen gösterme, onları yetiştirme, eğitime, koruma ve hukuki işlemlerde temsil etme yetki ve yükümlülüklerinin tümünü kapsayan doğal bir hukuki statüdür. Velayet, kanundan doğar ve herhangi bir yargı kararına ihtiyaç olmaksızın ana ve babaya tanınır. Ana ve baba, velayet kapsamında çocuğun kişisel gelişimini sağlamakla, mallarını yönetmekle ve üçüncü kişilere karşı çocuğu temsil etmekle yükümlüdür. Bu yönüyle velayet, küçükler bakımından en geniş kapsamlı koruma ve temsil kurumunu oluşturmaktadır.

Vesayet ise, velayetin bulunmadığı veya sona erdiği hâllerde devreye giren, yargısal nitelikte bir koruma kurumudur. Ana ve babası olmayan, velayeti kaldırılmış ya da velayet hakkını kullanamayan küçükler ile bazı kısıtlı kişiler vesayet altına alınmaktadır. Vesayet, mahkeme kararıyla kurulmakta ve vesayet altına alınan kişi için bir vasi atanmaktadır. Vasi, vesayet altındaki kişinin şahsına ve malvarlığına ilişkin görevleri yerine getirmekle birlikte, bu görevlerini mahkemenin denetimi altında yürütmektedir. Bu nedenle vesayet, velayete kıyasla daha sınırlı ve denetimli bir temsil rejimini ifade etmektedir.

Kayımlık ise, vesayetten de daha dar kapsamlı ve istisnai bir hukuki kurumdur. Kayyım, genellikle belirli bir işin görülmesi, belirli bir malvarlığının yönetilmesi veya menfaat çatışmasının bulunduğu hâllerde atanır. Kayyımın yetkisi, kendisine verilen görevle sınırlıdır ve genel bir temsil yetkisi bulunmamaktadır. Bu yönüyle kayyım, süreklilik arz eden bir koruma rejimi olmayıp, geçici ve sınırlı bir temsil mekanizması olarak karşımıza çıkmaktadır. **Örneğin,** ergin olmayan bir çocuğun babası ile çocuk arasında miras paylaşımına konu bir uyuşmazlık bulunduğu, babanın aynı

işlemden hem kendi menfaatini hem de çocuğun menfaatini temsil etmesi mümkün değildir. Bu durumda menfaat çatışması ortaya çıkmakta ve çocuk adına yalnızca bu miras paylaşım işlemini yürütmek üzere bir kayyım atanması gerekmektedir. Kayyım, sadece bu hukuki işlem bakımından çocuğu temsil eder; bunun dışında çocuğun genel temsil yetkisi ana ve babada kalmaya devam eder

Aile başkanı kavramı ise Türk Medeni Kanunu'nda yer alan bir hukuki statü değildir. Medeni hukuk bakımından küçüklerin şahsı ve malları üzerinde temsil ve yönetim yetkisi doğuran bir kurum olarak kabul edilmemektedir. Bununla birlikte, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda "aile başkanı", çocuğun eğitim ve öğretim yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sorumlu olan kişiyi ifade etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu sorumluluk, yalnızca eğitimle sınırlı olup, çocuğun malvarlığına ilişkin yönetim veya genel hukuki temsil yetkisini kapsamamaktadır.

A B C D E

3. Olağanüstü dönem rejiminde Anayasa, temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının **durdurulabilmesini** kabul etmektedir; ancak bu yetki, olağan dönemdeki gibi serbest bir sınırlama yetkisi değildir. Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması ancak **savaş, seferberlik veya olağanüstü hâl** gibi olağanüstü yönetim usullerinde mümkündür.

Bu çerçevede, savaş, seferberlik veya olağanüstü hâller dışında temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması mümkün değildir. Olağanüstü hâlde hakların kullanımı, durumun gerektirdiği ölçüde kısmen veya tamamen durdurulabildiğinden B seçeneği de doğrudur. Yaşam hakkı bakımından ise, savaş hukukuna uygun fiiller sonucunda meydana gelen ölümler dışında bu hakka dokunulamaz; bu, olağanüstü hâlde dahi korunan çekirdek alanlardan biridir ve C seçeneği bu nedenle doğrudur. Aynı şekilde, **suçluluğu mahkeme kararıyla saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamayacağı** kuralı masumiyet karinesi olarak çekirdek haklar arasında yer almakta ve olağanüstü hâllerde dahi geçerliliğini korumaktadır; bu nedenle E seçeneği de doğrudur.

Buna karşılık D seçeneği, olağanüstü hâllerde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması durdurulurken **milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerin ihlal edilebileceğini** ileri sürmektedir. Oysa Anayasa, olağanüstü hâl rejiminde dahi alınacak tedbirlerin **milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerle aykırı olamayacağını** açıkça kabul etmektedir

A B C D E

4. Siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kişiler hakkında öngörülen “**siyaset yapma yasağı**”, genel bir aday olamama yasağı olarak değil; başka bir siyasi partiyle kurumsal bağ kurmayı engelleyen bir yasak olarak düzenlenmektedir. Buna göre kişi, beş yıl boyunca bir başka partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve denetçisi olamamaktadır.

Buna karşılık **bağımsız milletvekili adaylığı**, bir siyasi partinin üyesi olmayı veya parti organlarında görev almayı gerektirmediğinden, bu yasak kapsamında kendiliğinden engellenmiş sayılmamaktadır. Bu yüzden kişi bağımsız milletvekili aday olabilmektedir.

ABCDE

5. Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisindeki yasama faaliyetleri kapsamında ileri sürdükleri oy, söz ve düşüncelerinden dolayı hiçbir şekilde hukuki, cezai veya idari sorumluluk altına girmemelerini ifade eden anayasal bir güvencedir. Bu koruma, milletvekillerinin serbestçe konuşabilmelerini ve yasama faaliyetlerini baskı altında kalmadan yürütebilmelerini amaçlamaktadır.

Bu çerçevede yasama sorumsuzluğu mutlak niteliktedir ve kaldırılması mümkün değildir. Milletvekilliği sona erse dahi, yasama faaliyetleri sırasında kullanılan oy, söz ve düşünceler bakımından sorumsuzluk devam etmektedir. Ayrıca bu sorumsuzluk hali, yargı denetimi dışında kalmaktadır.

TBMM'nin yasama sorumsuzluğunu kaldırma gibi bir yetkisi bulunmamaktadır. TBMM'nin kaldırabildiği anayasal güvence yasama dokunulmazlığıdır. Yasama sorumsuzluğu ise kaldırılabilen bir koruma değil, anayasal ve sürekli bir güvencedir.

ABCDE

6. Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanı adına yürütme organı içinde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarını denetlemektedir. Yargı yetkisini kullanan organlar ise yürütme denetimi dışında bırakılmıştır. Yargıtay, yüksek yargı organı niteliğinde olduğundan Devlet Denetleme Kurulu tarafından denetlenemez

Devlet Denetleme Kurulu;

- Kamu kurum ve kuruluşlarını denetleyebilmektedir.
- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını denetleyebilmektedir.
- İşçi ve işveren meslek kuruluşlarını denetleyebilmektedir.
- Kamuya yararlı dernekleri ve vakıfları denetleyebilmektedir..
- Türk Silahlı Kuvvetlerini denetleyebilmektedir. (2017 Anayasa değişikliği)

ABCDE

7. **Cumhurbaşkanı kararnameleri**, normatif nitelikte düzenleyici işlemler olup Anayasaya uygunluk bakımından Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenmektedir. Bu denetim, şekil ve esas bakımından yapılabilmektedir. Anayasa Mahkemesi anayasaya aykırı bulursa iptal edebilir.

Milletvekilliğinin düşmesine ilişkin TBMM kararları, bireysel nitelikte olmasına rağmen Anayasa'da açıkça Anayasa Mahkemesi denetimine tabi tutulmuştur. (İstifa, milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme, meclis çalışmalarına izinsiz ya da özürsüz olarak 1 ay içinde 5 birleşim günü katılmama)

TBMM İçtüzüğü, Meclisin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen parlamento kararı olup, Anayasa Mahkemesi tarafından şekil ve esas bakımından denetlenebilen işlemler arasında yer almaktadır.

ABCDE

8. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar; belirli bir sektör veya faaliyet alanında **düzenleme yapmak, kuralları koymak, uygulamayı denetlemek** ve gerektiğinde **yaptırım uygulamak** amacıyla kurulmuş, idari ve mali özerkliğe sahip kuruluşlardır. Bu kurumlar, klasik bakanlık teşkilatından farklı olarak uzmanlık esasına dayalı şekilde faaliyet göstermektedir.

Bu çerçevede **Radyo ve Televizyon Üst Kurulu**, yayıncılık alanında düzenleme ve denetim yetkisine sahip bir düzenleyici ve denetleyici kurumdur. **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu**, bankacılık ve finans sektörünü düzenleyen ve denetleyen bağımsız bir idari otoritedir. **Nükleer Düzenleme Kurumu**, nükleer enerji ve radyasyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulmuş bir düzenleyici kurumdur. **Sermaye Piyasası Kurulu** ise sermaye piyasalarının güven, açıklık ve istikrar içinde işlemesini sağlamakla görevli düzenleyici ve denetleyici bir kuruluştur.

Buna karşılık **Devlet Denetleme Kurulu**, düzenleyici ve denetleyici kurum niteliğinde değildir. Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanı adına idarenin hukuka uygun, verimli ve düzenli işleyip işlemediğini **inceleme, araştırma ve denetleme** görevini yerine getiren bir organdır. Sektörel düzenleme yapma veya sürekli denetim ve yaptırım uygulama yetkisi bulunmamaktadır.

Türkiye'deki **düzenleyici ve denetleyici kurumlar**

1. **Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)**
2. **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)**
3. **Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)**

4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)
5. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)
6. Kamu İhale Kurumu (KİK)
7. Rekabet Kurumu
8. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK)
9. Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK)
10. Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK)
11. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK)

ABCD E

9. Görevden uzaklaştırma, disiplin cezası değil; ihtiyati bir tedbirdir. Disiplin soruşturması nedeniyle görevden uzaklaştırılan devlet memurları hakkında bu tedbir en fazla **üç ay** süreyle uygulanabilmektedir. Bu süre sonunda soruşturma tamamlanmamış olsa bile memurun göreve iade edilmesi gerekmektedir.
- Disiplin soruşturması → Görevden uzaklaştırma → Azami 3 ay

ABCD E

10. Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından yapılan ev sahipliği planlamasına göre, 2028 Yaz Olimpiyat Oyunları Amerika Birleşik Devletleri'nde düzenlenecektir. Bu organizasyonun ev sahibi şehri, daha önce de olimpiyatlara ev sahipliği yapmış olan **Los Angeles** olarak belirlenmiştir.

ABCD E

11. Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki üstünlüğünü kesin olarak pekiştiren **Preveze Deniz Zaferi**, 28 Eylül tarihinde kazanılmıştır. Bu nedenle söz konusu tarih, Türkiye'de her yıl **Türk Denizcilik Günü** olarak kutlanmaktadır.

ABCD E

12. 2025 yılında Türkiye'de yapay zekâ alanındaki çalışmaların tek merkezden yürütülmesi, veri merkezi ve bulut bilişim altyapısının güçlendirilmesi amacıyla **Milli Teknoloji ve Yapay Zekâ Genel Müdürlüğü** kurulmuştur. Bu yapı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

ABCD E

13. **Tuz Ekspresi**, yaklaşık 90 yıl önce gerçekleştirilen tematik tren yolculuklarından esinlenilerek hayata geçirilen bir **turistik tren seferidir**. Bu seferin temel amacı; **Çankırı'nın tarihi ve kültürel mirasını**, özellikle dünyada sayılı örneklerden biri olan **Çankırı Tuz Mağarası**nı, yerli ve yabancı ziyaretçilere tanıtmaktır. Kültür turizmini desteklemek amacıyla planlanan bu tren hattı, geçmişteki gezi trenlerinin modern bir devamı niteliğinde değerlendirilmekte ve bölgesel turizmin canlandırılmasını hedeflemektedir.

ABCD E

14. **D-8 (Gelişen Sekiz Ülke)**

Kuruluş amacı: D-8, gelişmekte olan ülkeler arasında ekonomik ve ticari iş birliğini kurumsal bir zemine oturtmak amacıyla oluşturulmuştur. Yapılanmanın temel hedefi; üye ülkeler arasında ticaret hacmini artırmak, sanayi ve teknoloji alanlarında ortak projeler geliştirmek, dış ticarette karşılıklı avantaj sağlamak ve ekonomik kalkınmayı hızlandırmaktır. Bu çerçevede D-8, üye ülkelerin küresel ekonomik sistem içerisinde daha güçlü ve etkin bir konuma ulaşmasını amaçlamaktadır.

Kurucu ülke: Türkiye

Üye ülkeler: Türkiye, Bangladeş, Mısır, Endonezya, İran, Malezya, Nijerya, Pakistan

ABCD E

15. **Halit Ziya Uşaklıgil**, Servetifünun edebiyatının önde gelen romancısı olup Türk romanında Batılı anlamda teknik ve içerik bakımından önemli bir aşamayı temsil etmektedir. *Mai ve Siyah*, *Bir Ölünün Defteri* ve *Kırık Hayatlar* adlı eserleri, bireyin iç dünyasını ve dönemin sosyal yapısını ele alan romanlar arasında yer almaktadır.

ABCD E

1. Devredilebilen haklar; kişinin iradesiyle başkasına geçirelebilen, kural olarak malvarlığına ilişkin haklardır. Devredilemeyen haklar ise çoğunlukla kişiye sıkı sıkıya bağlı (şahsa bağlı) haklar olup, kişinin kişiliğiyle bütünleşmiştir; başkasına geçmez ve devredilemez.

I. Vasiyetname düzenlemek Vasiyetname yapmak, mirasbırakanın kişiye sıkı sıkıya bağlı irade açıklamasıdır. “Benim yerime başkası vasiyet düzenlesin” denilemez; temsil yoluyla da kullanılamaz. Bu nedenle **devredilemez**.

II. Soybağı kurmak / soybağını tanımak Soybağına ilişkin işlemler (örneği babanın evlilik dışı çocuğu tanınması) doğrudan kişinin şahsıyla bağlantılıdır. Başkasına devredilmesi mümkün olmayan, kişisel statüyü etkileyen hak işlemlerdir. Bu nedenle **devredilemez**.

III. Nafaka hakkı Nafaka, aile hukukundan doğan ve alacaklı kişinin geçimini amaçlayan şahsa bağlı bir haktır. Başkasına “nafaka alacaklısı” sıfatını devretmek kural olarak mümkün değildir. Bu nedenle **devredilemez**.

IV. Rehin hakkı Rehin hakkı, malvarlığına ilişkin bir ayrıntı teminat hakkıdır. Kural olarak devre konu olabilir; ayrıca rehin çoğu durumda bir alacağı teminat altına aldığı için alacağın devriyle birlikte rehin de yeni alacaklıya geçebilir. Bu nedenle **devredilebilir**.

ABCDE

2. Türk Ceza Kanunu bakımından “ceza ehliyeti/ceza sorumluluğu” denildiğinde, kişinin cezai sorumluluğunun hiç doğmadığı mutlak yaş sınırı esas alınmaktadır. Bu sistemde 12 yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle ceza sorumluluğunun başlayabildiği en erken eşik, **12 yaşını doldurmak olmaktadır**.

Eğer soru kökü “tam ceza ehliyeti ne zaman başlar?” şeklinde sorulsaydı, doğru seçenek, **on sekiz yaşını doldurmuş olma**ktır. Yani 18 yaşını dolduran kişi ceza sorumluluğu bakımından artık çocuklara özgü yaş indirim ve özel değerlendirme rejimine tabi olmamaktadır.

ABCDE

3. Yarı doğrudan demokrasi, temsilî demokrasiyi tamamen kaldırmadan halkın belirli konularda doğrudan irade açıklamasına imkân veren araçlarla işler. Bu kapsamda **halk oylaması (referandum), halk girişimi, halk vetosu ve temsilcilerin azli** halkın doğrudan katılımı veya doğrudan etkisiyle sonuç doğuran araçlar olarak değerlendirilir.

Halk vetosu: Halkın, yasama organınca kabul edilen bir kanunun yürürlüğe girmesini engellemek amacıyla doğrudan irade ortaya koymasına dayandığı için yarı doğrudan demokrasinin araçları arasında yer almaktadır.

Halk oylaması (referandum): Halkın belirli bir konuda doğrudan oy kullanarak karar vermesi esasına dayandığı için yarı doğrudan demokrasinin temel araçlarından biri olmaktadır.

Temsilcilerin azli: Seçmenlerin, belirli koşullarda seçilmiş temsilciyi görev süresi dolmadan görevden uzaklaştırabilmesine dayandığı için yarı doğrudan demokrasi aracı sayılmaktadır.

Halk girişimi: Halkın belirli bir konuda yasama sürecini başlatabilmesi veya belirli bir düzenlemeyi gündeme taşıyabilmesi esasına dayandığı için yarı doğrudan demokrasinin araçları arasında yer almaktadır.

Buna karşılık gensoru, özellikle parlamenter sistemde yasamanın yürütmeyi denetleme araçlarından biri olarak kabul edilmektedir. Yani gensoru, halkın doğrudan karar vermesiyle değil; Meclisin yürütme üzerinde siyasal denetim kurmasıyla işletilen bir mekanizma olduğundan yarı doğrudan demokrasinin hukuki araçları arasında yer almamaktadır.

ABCDE

4. Siyasi partilerin gelir elde etme ve yardım alma imkânları vardır; ancak bu alan bütünüyle serbest bırakılmamış, kanunla sınırlandırılmıştır. Siyasi partilerin özellikle **yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyrukluğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden** maddi yardım/bağış alması yasaklanmaktadır. Dolayısıyla her türlü gerçek veya tüzel kişiden bağış alabilirler ifadesi yanlıştır. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler doğrudur.

ABCDE

5. TBMM bazı işlemlerini kanun ile yapmak zorunda iken, bazı işlemlerini parlamento kararı niteliğindeki işlemlerle gerçekleştirebilmektedir. Soruda kanun çıkarma zorunluluğu olmayan işlem sorulmaktadır. İçtüzük, TBMM'nin kendi çalışma düzenine ilişkin kuralları belirlemekte ve bu alan TBMM'nin iç işleyişine dair olduğundan, İçtüzüğün kabulü veya değiştirilmesi kanunla değil parlamento kararıyla yapılmaktadır.

Soruda verilen diğer işlemler için TBMM kanun çıkarmak zorundadır.

ABCDE

6. Başkomutanlık yetkisi, 1982 Anayasasına göre TBMM'nin manevi varlığına ait bulunmaktadır; bu yetki TBMM adına **Cumhurbaşkanı** tarafından temsil olunmaktadır.

Genelkurmay Başkanı ise Cumhurbaşkanınca atanmakta olmakla birlikte, görev ve yetkilerinden dolayı **Millî Savunma Bakanına karşı** sorumlu bulunmaktadır.

Savaş hâlinde ise başkomutanlık görevi, Cumhurbaşkanlığı namına **Genelkurmay Başkanı tarafından** yerine getirilmektedir.

ABCDE

7. Sayıştayın başkanı da üyeleri de seçim yoluyla belirlenmekte; seçim yetkisi **TBMM'ye** ait bulunmaktadır. Ayrıca seçim usulü **gizli oy** esasına dayanmaktadır.

ABCDE

8. Soruda geçen İstanbul Valiliği, "il özel idaresi" anlamına gelmemekte; merkezî idarenin taşra teşkilatı içinde yer alan il düzeyi birimini ifade etmektedir. Bu nedenle taşra teşkilatı içerisinde. Buna karşılık İzmir Büyükşehir Belediyesi, merkezî idarenin taşra teşkilatı değil; mahallî idare niteliğinde bir yerinden yönetim kuruluşudur. Rize İl Özel İdaresi ise valilikten farklı olarak mahallî idaredir; bu nedenle merkezî idarenin taşra teşkilatı kapsamında değerlendirilmemektedir.

Ayrıca büyükşehir düzeninde önemli bir ayrım bulunmaktadır: Büyükşehir belediyesi kurulan illerde il özel idareleri kaldırılmıştır. Bu yüzden "İstanbul" gibi büyükşehir olan bir il için "il özel idaresi" zaten ayrıca bulunmamaktadır.

ABCDE

9. Devlet memurları kanununa göre kademe ilerlemesinin durdurulması, memurun bulunduğu kademede ilerlemesinin fiilin ağırlık derecesine göre **en az 1 yıl, en çok 3 yıldır**.

ABCDE

10. **Bedia Ener Öztep**, 13 Ocak 2025'te hayatını kaybetmiştir. Seslendirme alanında özellikle Harry Potter film serisinde Profesör Minerva McGonagall'ın Türkçe sesi olarak geniş kitlelerce tanınmaktadır. **TRT Dinle+1** Ayrıca kariyeri boyunca Whoopi Goldberg ve Glenn Close gibi birçok yabancı oyuncunun Türkçe seslendirmesini yapmış olması da onu seçenekler içinde belirgin şekilde öne çıkarmaktadır.

ABCDE

11. Türkiye, olimpiyat oyunlarında kadın sporcular düzeyinde **ilk altın madalyasını** 1992 Barselona Yaz Olimpiyatları'nda kazanmıştır. Bu tarihi başarı, **judo** branşında mücadele eden **Hülya Şenyurt** tarafından elde edilmiştir. Hülya Şenyurt, 48 kilo kategorisinde altın madalyaya ulaşarak Türkiye adına olimpiyat tarihinde bir ilke imza atmıştır.

ABCDE

12. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından önemli bir nükleer silah mirasına sahip olan Kazakistan, Semey (Semi-palatinsk) Nükleer Deneme Sahası'nı kapatmış ve elindeki nükleer silahlardan gönüllü olarak vazgeçen ilk ülke olmuştur. Bu karar, küresel nükleer silahsızlanma sürecinde tarihsel bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir.

ABCDE

13. Myra Antik Kenti, Likya uygarlığının en önemli kentlerinden biri olup kaya mezarları ve Roma dönemine ait tiyatrosu ile tanınmaktadır. Aziz Nikolaos'un piskoposluk yaptığı merkez olarak da bilinen bu antik kent, günümüzde Demre ilçesi yakınlarında yer almakta ve **Antalya** il sınırları içerisinde bulunmaktadır.

ABCDE

14. Türk edebiyatında özellikle tiyatro alanındaki çalışmalarıyla tanınan Turgut Özakman, tarih bilincini güçlendirmeyi amaçlayan eserler kaleme almıştır. *Şu Çılgın Türkler*, *Dinliş* ve *Cumhuriyet* adlı eserlerinin yanı sıra, roman türündeki *Romantika* adlı eseri de bulunmaktadır. Bu nedenle eserleri verilen yazar **Turgut Özakmandır**.

ABCDE

15. Avrupa Birliği'nde "dönem başkanlığı" denildiğinde, Avrupa Birliği Konseyi'nin başkanlığının **6 ayda bir** üye devletler arasında rotasyonla el değiştirmesi anlaşılmaktadır.

2026 yılı için resmî takvime göre

1 Ocak–30 Haziran 2026 döneminde **GKRY (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi)**,

1 Temmuz–31 Aralık 2026 döneminde **ise İrlanda** dönem başkanlığını yürütmektedir.

2025 yılında ise AB Konseyi dönem başkanlığını (rotasyon) sırasıyla şu ülkeler yürütmektedir:

1 Ocak – 30 Haziran 2025: **Polonya**

1 Temmuz – 31 Aralık 2025: **Danimarka**

ABCDE

1. **Mutlak butlanda** işlem, dış görünüş itibarıyla kurulmuş ve hatta **şekli şartları** taşımış olsa bile; **emredici hukuk kurallarına aykırılıktan, ehliyetsizlikten, ahlaka ve adaba aykırılıktan** ya da **sözleşmeye konu edimin imkânsızlığından** dolayı **en baştan geçersiz**, yani “ölü” sayılmaktadır. Bu nedenle mutlak butlan yaptırımında işlem, kurulduğu andan itibaren kendiliğinden hükümsüzdür. Seçenekler içinde **A, B, C ve D** bu mantığa uygun örnekler vermektedir. Akıl hastalığı evlenme bakımından ehliyet sorununu doğurabilmektedir; evliyen ikinci evlilik yapılması emredici hukuk kurallarına aykırıdır; cennetten bahçe kiralanması ise sözleşme konusu edimin imkânsızlığına örnek teşkil etmektedir. Ayrıca “evli bir kişiyle ilişki kurulmasını sağlamak için aracılık ücreti” öngören sözleşme de amacı itibarıyla ahlaka/adaba aykırılığa dayanan kesin hükümsüzlük örneği olmaktadır.

Buna karşılık **E şıkkı** çeldirici biçimde “imkânsızlık” çağrışımı yapmaktadır. İlk bakışta “ölümden sonra ölen kişi adına yapılan taşınmaz satımı” sanki edim imkânsızlığına benziyormuş gibi görülebilmektedir. Ancak burada esas problem **sözleşmenin ediminde/konusunda imkânsızlık** değildir; taşınmazın satılması kendi başına imkânsız bir edim değildir. Sorun, işlemin tarafında ortaya çıkmaktadır: **Kişinin kişiliği ölümle sona ermiştir**. Kişiliği sona eren bir kimse artık hukuk düzeninde “taraf” olamayacağından, “ölen kişi adına” kurulduğu iddia edilen işlemden **taraf unsuru yoktur**. Taraf unsurunun bulunmadığı bir durumda hukuk düzeni, işlemi yok sayar.

ABCDE

2. Üçüncü derece **yan soy** hısımlar, ortak kökten (anne-baba) gelmekle birlikte **doğrudan üst-alt soy ilişkisi** içinde bulunmayan kişilerden oluşmaktadır. Buna göre **teyze** ve **amca**, kişinin anne-babasının kardeşi olduğundan **üçüncü derece yan soy** hısımları sayılmaktadır. **Yeğen** ise kişinin kardeşinin çocuğu olduğundan yine **üçüncü derece yan soy** hısımdır. Buna karşılık **dede**, kişinin üst soyunda yer almaktadır, yan soy değildir. **Kuzen** ise **dördüncü derece yan soy** hısımları sayılmaktadır.

ABCDE

3. Türkiye’de anayasa yargısının, yani kanunların Anayasaya uygunluğunun **özel bir yargı organı tarafından denetlenmesi** anlayışının kurumsal karşılığı **Anayasa Mahkemesidir**. Bu mahkemeyi kurarak anayasa yargısını sistemli ve bağımsız bir denetim mekanizmasına bağlayan ilk yazılı anayasa **1961 Anayasasıdır**.

ABCDE

4. Anayasa Mahkemesinin rolü, milletvekilliğini **doğrudan düşürmek** şeklinde bir “asli karar” rolü yoktur. Anayasa Mahkemesi, **TBMM’nin milletvekilliğinin düşmesine ilişkin aldığı kararın** (özellikle *devamsızlık* ve *milletvekilliğiyle bağdaşmayan görev/iş* gibi TBMM kararına bağlı düşme hâllerinde) **itiraz üzerine denetimini** yapan bir mekanizma olarak devreye girmektedir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi burada bir **itiraz mercii/denetim mercii** gibi çalışmakta; “milletvekilliğini düşüren karar” ise esasen **TBMM Genel Kurulunun kararı** olmaktadır.

Diğer seçeneklere de bakacak olursak

- A) Kesin hüküm (mahkûmiyetin kesinleşmesi) veya kısıtlanma kararı bulunması hâlinde, milletvekilliğinin sona ermesi bakımından belirleyici usul, bu kararın Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda okunmasıdır.
- B) Devamsızlık, milletvekilliğini kendiliğinden sona erdirmemektedir. Devamsızlık nedeniyle düşme, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurul kararı (oylama) ile gerçekleşmektedir.
- D) Türk vatandaşlığının kaybı, milletvekilliği için aranan temel şartların kaybı anlamına gelmektedir. Bu tür bir durumda milletvekilliği kendiliğinden düşer.
- E) Bakan olarak atanma hâlinde, milletvekilliği ile bakanlık görevinin bağdaşmaması nedeniyle milletvekilliği kendiliğinden sona ermektedir.

ABCDE

5. 1982 Anayasası’na göre Cumhurbaşkanı; kanunları yayımlayabilmekte, kanunları bir daha görüşülmek üzere TBMM’ye geri gönderebilmekte, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilmekte, TBMM’yi toplantıya çağırabilmekte ve ayrıca TBMM adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilmektedir. Buna karşılık **kalkınma planlarını onaylama** yetkisi Anayasada Cumhurbaşkanı’na verilmiş bir **anayasal yetki** olarak düzenlenmemektedir; **kalkınma planlarını onaylama TBMM’nin** anayasal yetkileri arasındadır.

ABCDE

6. 1982 Anayasası’na göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunca gösterilen adaylar arasından Cumhurbaşkanı tarafından 4 yıllık süre için atanmaktadır. Görev süresi sona erenlerin yeniden atanabilmesi mümkündür.

ABCDE

7. Merkezden yönetimin sakıncalarını gidermek ve kamu hizmetlerinin taşrada gecikmeden yürütülmesini sağlamak amacıyla, merkezden ayrıca bir izin veya onay alınmaksızın, taşra teşkilatında görev yapan valiye doğrudan karar alma yetkisi tanınması söz konusudur. Bu durum, merkezi idareye ait bir yetkinin, taşra teşkilatında görev yapan en üst mülki idare amirine kanundan doğan ve sürekli nitelik taşıyan bir yetki olarak tanınmasını ifade etmektedir. Bu nedenle olayda uygulanan ilke yetki genişliğidir.

Örneğin; bir ilde köprü yıkılması, okul binasının çökme riski taşıması veya salgın hastalık tehlikesi ortaya çıkması hâlinde, valinin merkezi idareden talimat beklemeden gerekli idari işlemleri yapabilmesi yetki genişliği ilkesinin tipik bir uygulamasıdır. Bu yetki, valiye kişisel olarak verilmiş geçici bir yetki değil, taşra teşkilatının başı olması sebebiyle kanunla tanınmış sürekli bir yetkidir.

ABCDE

8. I. **Doğrudur.** İllerin ve ilçelerin kurulması **kanunla olur.** Bu husus idare hukukunda açık ve tartışmasızdır.
II. **Doğrudur.** İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması **zorunludur;** nüfus şartı aranmaz.
III. **Doğrudur.** Büyükşehir belediyeleri **kanunla kurulur** ve **nüfusu 750.000'in üzerinde olan illerde** büyükşehir belediyesi kurulabilir.
IV. **Yanlıştır.** Köylerin kurulması **kanunla olmaz.** Köy kurulmasına ilişkin işlemler **idari işlemle,** İçişleri Bakanlığı kararı ile gerçekleştirilir.

ABCDE

9. I. **Vali,** istisnai memurluk kapsamında yer alan kadrolardan biridir. Valilik, genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli bir kamu görevi olmakla birlikte, istisnai memurluk hükümlerine tabidir.
II. **Özel kalem müdürleri,** Kanunda açıkça istisnai memurluklar arasında sayılmaktadır. Bu görevler için genel memuriyete giriş usullerinin uygulanması zorunlu değildir.
III. **Kaymakam,** meslek memurluğu niteliği taşıyan bir kamu görevlisidir. Kaymakamlık, sınav, adaylık ve yetiştirilme süreci olan kariyer ve liyakat esasına dayalı klasik devlet memurluğu kapsamındadır; istisnai memurluk değildir.
IV. **Öğretmen,** genel memur statüsünde yer alan, ataması belirli şartlara ve sınavlara bağlı olan klasik devlet memurudur. Öğretmenlik istisnai memurluk kapsamında yer almaz.

ABCDE

10. *Diego ve Ben (Diego y yo),* Frida Kahlo'nun 1949 tarihli otoportresidir ve 2021'de New York'ta Sotheby's'te 34,9 milyon dolara satılarak Kahlo'nun ve Latin Amerika sanatının açık artırmadaki rekor satışlarından biri hâline gelmiştir. Bu nedenle, 34,9 milyon dolarlık satışla ilişkilendirilen ressam Frida Kahlodur.

ABCDE

11. G20'de dönem başkanlığı, her yıl dönüşümlü olarak bir üye tarafından yürütülmektedir. Güney Afrika, 1 Aralık 2024'ten Kasım 2025'e kadar G20 dönem başkanlığını üstlenmiş; bu kapsamda 2025 yılı boyunca G20 gündemini şekillendiren ve liderler zirvesine ev sahipliği yapan ülke konumunda bulunmuştur.

ABCDE

12. TÜRKSOY, 2025 yılı çalışmalarını doğumunun 125. yılı dolayısıyla Münir Nurettin Selçuk'a ithaf etmiştir ve bu çerçevede 2025 yılı "anma yılı" kapsamında değerlendirilmiştir. Münir Nurettin Selçuk, Türk müziğinde özellikle klasik üslubun icrası, şarkı formundaki eserleri ve yorumculuk geleneğine getirdiği yenilikçi tavrı ile öne çıkan bir besteci ve icracıdır.

ABCDE

13. Resmî duyurulara göre **6. Dünya Göçebe Oyunları, 31 Ağustos – 6 Eylül 2026 tarihleri arasında** planlanmakta olup, organizasyonun **ev sahibi ülke olarak Kırgızistan** belirlenmiştir. Oyunların açılış ve kapanış törenleri **Bişkek** gibi önemli merkezlerde gerçekleştirilecek olup, ana müsabakalar Issık-Göl bölgesinde yapılacaktır.

ABCDE

14. 2025 yılı için **"Avrupa Kış Sporları Başkenti"** unvanı, kış sporları altyapısı, uluslararası organizasyon tecrübesi ve doğal coğrafi koşulları dikkate alınarak **Erzurum'a** verilmiştir. Erzurum; Palandöken ve Konaklı kayak merkezleri, yüksek rakımı, uzun kar sezonu ve daha önce ev sahipliği yaptığı **2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunları** gibi büyük organizasyonlar sayesinde Avrupa ölçeğinde güçlü bir kış sporları merkezi olarak öne çıkmaktadır.

ABCDE

15. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından, uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması amacıyla Birleşmiş Milletler kurulmuştur. Türkiye, savaşın son aşamasında Müttefik Devletler safında yer alarak bu yeni uluslararası örgütün kurucu sürecine katılmıştır.

Bu kapsamda Türkiye, 26 Haziran 1945 tarihinde Birleşmiş Milletler Antlaşması'nı imzalamış ve 24 Ekim 1945'te antlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte Birleşmiş Milletler'in asli üyeleri arasında yer almıştır.

ABCDE

1. Hâkimin örf ve âdet hukukuna başvurabilmesi ve kanunda hüküm yoksa hukuk yaratabilmesi, kural olarak **özel hukuk** alanında kabul edilmektedir. Özel hukukta kanun her ihtimali ayrıntılı düzenleyemediği için, uyumsuzlukta açık bir kanun hükmü bulunmadığında hâkim önce **örf ve âdet kuralı** varsa ona göre karar verebilmektedir; örf ve âdet kuralı da yoksa bu kez hâkim, **hukuk yaratma** yetkisini kullanarak (kendisini kanun koyucu yerine koyup genel ilkelerden hareketle) bir çözüm üretebilmektedir. Bu yaklaşım, özel hukukta uygulama alanı bulur.

Ceza hukuku: "Kanunilik" ilkesi gereği suç ve ceza ancak kanunla belirlenebilmektedir. Örf ve âdetle yeni bir suç veya ceza yaratılması mümkün değildir; hâkimin hukuk yaratma alanı kural olarak kapalıdır.

Anayasa hukuku: Esas kurallar yazılı anayasal normlarla belirlenmektedir. Anayasal düzen, örf ve âdetle genişletilip yeni bir kural ihdas edilecek şekilde hâkimin hukuk yaratmasına kural olarak elverişli değildir; hâkim burada normu uygulamak/yorumlamak, özel hukuktaki gibi boşluk doldurarak yeni kural koyma mantığı işletilmez.

ABCDe

2. **Emprevizyon ilkesi;** sözleşme kurulduktan sonra, tarafların iradesi dışında meydana gelen olağanüstü ve öngörülemez gelişmeler nedeniyle sözleşmenin kurulduğu andaki edimler dengesi ağır biçimde bozulur ve borçludan sözleşmeyi aynı şartlarla aynen ifa etmesi **dürüstlük kuralı** bakımından katlanılamaz hâle gelirse, borçlunun mahkemeden sözleşmenin yeni koşullara göre uyarlanmasını istemesine imkân veren ilkedir.

Netice olarak A, emprevizyon ilkesi kapsamında uyarılama istemektedir; mahkeme (şartları oluşmuşsa) sözleşme beldelini/şartlarını güncel ekonomik koşullara yaklaştırarak edimler dengesini yeniden kuracak bir uyarılama yapar.

ABCDe

3. **Yaşam hakkı,** Anayasaya göre dokunulmaz bir çekirdek hak niteliği taşımaktadır. Bu nedenle bir kimsenin **kendi rızası**, yaşam hakkına müdahale edilerek öldürme fiilinin hukuken "haklı gerekçesi" sayılmaz; kişinin "öldürülme"ye rıza göstermesi" yaşam hakkını ortadan kaldıran bir meşrulaştırma sebebi oluşturmamaktadır.

Buna karşılık diğer seçeneklerde sayılan hâller, Anayasada yaşam hakkına müdahalenin **istisnai olarak** haklı görülebildiği durumlar arasında değerlendirilmektedir:

- **Meşru müdafaa** kapsamında bir saldırıyı defetmek,
- **Yakalama kararının yerine getirilmesi** sırasında zor kullanma,
- **Tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi,**
- **Ayaklanma/isyana karşı bastırma** kapsamında yetkili mercilerin emrinin uygulanması.

ABCDe

4. Anayasaya göre siyasi partilere üye olma, kural olarak mümkündür. Ancak **yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı** ile **kamu hizmetinin siyasi etkilerden arındırılması** amacıyla bazı grupların parti üyeliği yasaklanmıştır. Bu çerçevede **yüksek yargı mensupları, hâkimler ve savcılar, işçi niteliği taşımayan kamu görevlileri, TSK mensupları ve yükseköğrenim öncesi öğrencileri** siyasi partilere üye olamamaktadır.

Buna karşılık **baroya kayıtlı serbest çalışan avukatlar**, "yargı mensubu" veya "işçi niteliği taşımayan kamu görevlisi" statüsünde değildir. Bu nedenle, anayasal yasak kapsamına girmemekte ve siyasi parti üyeliği mümkündür.

ABCDe

5. Anayasaya göre anayasa değişikliği usulünde üç kritik "şekil güvencesi" bulunmaktadır:

1. **Teklif yeter sayısı:** Anayasa değişikliği, TBMM üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazılı olarak teklif edilebilmektedir. Bu, değişiklik sürecinin "kolay başlatılamaması" için getirilen bir eştir.
2. **İki defa görüşme zorunluluğu:** Anayasa değişikliği teklifleri Genel Kurulda iki kez görüşülmektedir. Bu kural, değişikliğin "tek görüşmede, aceleyle" geçirilmesini önleyen bir güvence niteliği taşımaktadır.
3. **Kabul yeter sayısı ve oylama yöntemi:** Değişikliğin kabulü için TBMM üye tamsayısının en az beşte üç çoğunluğu gerekmektedir ve bu kabul gizli oy ile yapılmaktadır.

ABCDe

6. 1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı seçimi **genel oyla** yapılmakta ve usul **iki aşamalı** kurgulanmaktadır:

Birinci tur

- Seçim, halkın oyuyla yapılmaktadır.
- **Geçerli oyların salt çoğunluğunu** (yarıdan bir fazlasını) alan aday **ilk turda Cumhurbaşkanı seçilmiş olmaktadır**.
- İlk turda bu çoğunluk sağlanamazsa **ikinci tura geçilmektedir**.

İkinci tur

- İlk turda salt çoğunluk çıkmazsa, **ikinci oylama** yapılmakta ve bu oylamaya **ilk turda en çok oy alan iki aday** katılmaktadır.
- İkinci turda **geçerli oyların çoğunluğunu** alan aday **Cumhurbaşkanı seçilmiş olmaktadır**.

İkinci turda aday eksilirse ne olur?

- İkinci tura kalmaya hak kazanan adaylardan biri **herhangi bir nedenle** seçime katılamazsa, ikinci tur **iptal edilmemekte**; boşalan adaylık **ilk turdaki oy sıralamasına göre** doldurularak ikinci tur yapılmaktadır.
- İkinci turda **tek aday** kalırsa oylama **referandum şeklinde** yapılmaktadır: aday geçerli oyların salt çoğunluğunu alırsa seçilmekte; alamazsa **sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenmektedir**.

ABCDe

7. 1982 Anayasasına göre yargı düzeni içinde **adli yargı**, kişilerin birbirleriyle olan özel hukuk uyuşmazlıklarını (hukuk davaları) ve suç isnadına ilişkin yargılamaları (ceza davaları) kapsamakta; bu yargı kolunda verilen kararların **temyiz incelemesini yapan en üst merci ise Yargıtaydır.**

ABCDE

8. I. **İl özel idaresi:** Büyükşehir belediyesi kurulan illerde il özel idaresinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır. Dolayısıyla büyükşehir belediyesi sınırları içinde “il özel idaresi” şeklinde bir idari birim yer almamaktadır.

III. **Köy:** Büyükşehir belediyesi sınırı il sınırı kabul edildiği için il sınırları içindeki köylerin tüzel kişiliği sona erdirilmekte ve bu yerleşimler bulundukları ilçe belediyesine “mahalle” olarak bağlanmaktadır. Bu nedenle büyükşehir belediyesi sınırları içinde “köy” idari birimi yer almamaktadır.

Buna karşılık;

II. **İlçe belediyesi:** *Büyükşehir sisteminde ilçe belediyeleri varlığını sürdürmektedir; büyükşehir belediyesiyle birlikte iki kademeli yapı içinde görev yapmaktadır.*

IV. **Mahalle:** Mahalle kaldırılmamakta; aksine köylerin mahalleye dönüşmesiyle belediye sınırları içinde mahalle yapılanması genişlemektedir.

ABCDE

9. **Kınama cezası**, memura görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığı için yazı ile bildirilmesidir. Bu yaptırım, uyarma cezasına göre daha ağır olup, memurun kurum içi düzeni, saygınlığı ve hizmetin güvenilirliğini zedeleyen nitelikteki fiillerde uygulanmaktadır.

A, B, C ve E seçeneklerinde yer alan fiiller, memurun görev ve davranışlarında kusurunu daha belirgin biçimde ortaya koyan ve kurum disiplinini zedeleyen nitelikte görüldüğünden kınama kapsamında değerlendirilmektedir. Özellikle **yetkisiz şekilde basına demeç verme, kamuya ait araç-gereci kişisel işlerde kullanma, çalışma barışını bozacak şekilde hakarete bulunma ve borçları kasten ödememe** gibi davranışlar kınama yaptırımıyla karşılanmaktadır.

Buna karşılık **tasarruf tedbirlerine uymamak**, disiplin sistematüğünde daha hafif nitelikte değerlendirilmekte ve kural olarak **uyarma cezası kapsamında yer almaktadır.** Uyarma, memura görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazıyla bildirilmesidir.

ABCDE

10. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2025 yılını “**Aile Yılı**” ilan etmiştir. 2025’in “Aile Yılı” ilan edilmesiyle amaç; ailenin korunması ve güçlendirilmesi, aile refahının artırılması, çocukların aile içinde desteklenmesi ve aile bağlarını zayıflatan risk alanlarına karşı toplumsal bilinç oluşturulmasıdır.

İçerik bakımından “Aile Yılı”nın öne çıkan başlıkları şunlar olmaktadır:

- Doğum ve çocuk destekleri
- Evlilik ve genç ailelere yönelik destek yaklaşımı
- Aile odaklı eğitim, rehberlik ve danışmanlık
- Toplumsal farkındalık ve ülke geneline yayılan etkinlikler
- Dijital riskler ve çocukların korunması

ABCDE

11. Petra Antik Kenti, **Ürdün**’ün güneyinde (Ma’an bölgesinde) yer almakta ve UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne 1985 yılında dâhil edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca pembe-kızılımsı kumtaşı kayalara oyulmuş mimarisi nedeniyle uluslararası kaynaklarda “Rose City (Gül Şehir)” lakabıyla da anılmaktadır.

ABCDE

12. **Buhurizade Mustafa İtrî**, Osmanlı klasik Türk musikisinin en önemli bestecilerinden biri olarak kabul edilmektedir. 17. yüzyılda yaşamış olan İtrî; dinî ve din dışı musikide verdiği eserlerle Türk musikisinin kurucu isimleri arasında yer almaktadır. Özellikle **Segâh Tekbîri** ve **Salât-ı Ümmiyye**, asırlardır icra edilmekte olan, geleneksel musikinin en bilinen ve en köklü eserleri arasında bulunmaktadır.

Güncel tedavülde bulunan 100 Türk Lirası banknotunun arka yüzünde Buhurizade Mustafa İtrî’nin portresine yer verilmesi, onun Türk kültür ve sanat hayatındaki tarihsel öneminin bir göstergesi niteliğindedir.

ABCDE

13. Toplumcu gerçekçi anlayışla eser veren **Orhan Kemal**, edebiyatında işçi sınıfını, yoksulluğu, emek-sermaye ilişkilerini ve gündelik yaşamın sorunlarını merkezine almaktadır. Dil ve anlatım bakımından sade, akıcı ve konuşma diline yakın bir üslup kullanması, eserlerinin geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır. Roman ve öykülerinde Anadolu’dan kente göç, geçim mücadelesi ve toplumsal eşitsizlikler önemli bir yer tutmaktadır. “**Bereketli Topraklar Üzerinde**” ve “**Hanımın Çiftliği**” gibi eserler, bu yaklaşımın en bilinen örnekleri arasında yer almaktadır.

ABCDE

14. **Yerebatan Sarnıcı**, İstanbul’da Bizans döneminde yeraltı su deposu olarak inşa edilen en ünlü sarnıçtır. İçeride çok sayıda sütun yer almakta; yapıyı özel ve “ayırt edici” kılan unsurların başında da sütun kaidesi olarak kullanılan Medusa başları gelmektedir. Bu Medusa başlarından biri ters, diğeri ise yan konumda yerleştirilmiştir. Diğer seçeneklerdeki yapılar (örneğin Binbirdirek ya da Şerefiye gibi) İstanbul’da sarnıç örnekleri olsa da, soruda geçen **ters/yan Medusa başı** ayrışması, doğrudan **Yerebatan Sarnıcı** ile özdeşleşmiştir.

ABCDE

15. Türkiye’de ilk kadın bakan olarak kabinede görev almış ve aynı zamanda Türkiye’nin ilk kadın rektörü unvanını taşımış kişi **Türkan Akyol’dur.** Türkan Akyol, 1971 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olarak görev alarak Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kabinede yer alan ilk kadın bakan olmuştur. Ayrıca Ankara Üniversitesi’nde rektörlük yaparak Türkiye’nin ilk kadın rektörü unvanını kazanmıştır. Kendisi 2017 yılında vefat etmiştir.

ABCDE

1. Borçlar hukukunda ifa yeri bakımından genel yaklaşım, taraflar aksini kararlaştırmadıkça borcun **borçlunun yerleşim yerinde ifa edilmesidir**. Çünkü borcun yerine getirilmesi kural olarak borçlunun hâkimiyet alanında gerçekleşir; borçlu, edimini kendi yerleşim yerinde ifa ederek borcundan kurtulabilmektedir. **Örneğin** bir hizmet sözleşmesinde “iş şu adreste yapılacaktır” diye özel bir düzenleme yoksa, borçlunun edimini yerine getireceği yer, borcun niteliğine göre belirlenmekle birlikte, genel şema borçlunun yerleşim yeri esasına oturmaktadır. Bu genel kural, ifa yerinin belirlenmesinde temel hareket noktası olarak öğretilmektedir.

Bunun en önemli istisnası **para borçlarıdır**. Para borçlarında, kural olarak ödeme, alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde yapılır. Bu yüzden para borcu “**götürülecek borçtur**.” Borçlu parayı alacaklının bulunduğu yere götürerek ödemek durumunda kalır. Mesela Ankara’da oturan alacaklıya, İstanbul’da oturan borçlu kira borcunu ödeyecekse ve sözleşmede ödeme yeri ayrıca kararlaştırılmamışsa, ödeme yeri alacaklının yerleşim yeri olduğundan borçlu, borcunu alacaklı yönünde ifa etmek durumunda kalır.

Borçlar hukukunda ifa yerinin belirlenmesine ilişkin olarak, tüm borçlar bakımından geçerli olacak şekilde “borçlar alacaklının yerleşim yerinde ifa edilir” biçiminde genel bir kural koymak doğru değildir. Çünkü ifa yeri, borcun niteliğine göre değişmekte; kural olarak borçlunun yerleşim yeri esas alınmakta, ancak **para borçları gibi istisnai hâllerde** alacaklının yerleşim yeri ölçütü uygulanmaktadır. Bu nedenle alacaklının yerleşim yerinde ifa, borçlar hukukunda genel ve kapsayıcı bir ilke değil, yalnızca belirli borç türleri için öngörülmüş istisnai bir ifa kuralıdır.

Diğer seçeneklere bakacak olursak

Rızalık ilkesi: Borç ilişkileri çoğunlukla sözleşmeyle kurulmakta; sözleşme ise kural olarak tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamalarıyla (rızalarıyla) doğmaktadır. Bu yönüyle rıza, borç ilişkisinin kurulmasında temel bir dayanak niteliği taşımaktadır.

İrade serbestliği: Taraflar kural olarak sözleşme yapıp yapmamakta, karşı tarafı seçmekte, sözleşmenin türünü ve içeriğini belirlemekte serbesttir. Elbette bu serbesti sınırsız değildir; emredici hükümler, kamu düzeni, ahlak, kişilik hakları gibi sınırlarla çevrili bulunmaktadır.

Nisbîlik ilkesi: Sözleşmeden doğan borç ilişkisi kural olarak yalnızca taraflar arasında hüküm ve sonuç doğurmaktadır. Üçüncü kişiler, sözleşmenin tarafı olmadıkça borç altına sokulmamakta; hak ve borçlar kural olarak sözleşmenin taraflarıyla sınırlı kalmaktadır. Bu, borçlar hukukunun en karakteristik ilkelerinden biridir.

Kusursuz sorumluluk ilkesi: Sorumluluk hukukunda kural kusura dayalı sorumluluk olmakla birlikte, borçlar hukukunda bazı hâllerde kusur aranmaksızın sorumluluk

öngörülebilmektedir. Bu durum “kusursuz sorumluluk” başlığı altında borçlar hukukunun önemli kurumlarından biri olarak yer tutmaktadır. **Örneğin** Bir kişi, kendisine ait hayvanı (örneğin bir ineği, koyunu veya atı) **başkasına ait bir tarlaya girip bağ-bahçeye zarar vermesin diye bağlamış**, gerekli önlemleri almış ve normal şartlarda beklenilecek özeni göstermiş olsun. Buna rağmen hayvan ipini koparıp komşunun tarlasına girerek ürünlere zarar verirse, **hayvan sahibi kusurlu olmasa bile** meydana gelen zarardan sorumlu tutulmaktadır.

ABCDE

2. Şüpheli veya sanığın ceza mahkemesinde savunmasını yapan kişi **müdafi** olarak adlandırılmaktadır. Ceza mahkemesinde savunma makamı, iddia ve yargılama makamlarıyla birlikte muhakemenin temel unsurlarından biridir. Bu savunma faaliyeti, şüpheli veya sanık adına ve onun haklarını korumak amacıyla **müdafi** tarafından yürütülmektedir. Ceza yargılamasında kullanılan kavramlar, hukuk yargılamasından farklıdır. Bu nedenle ceza davasında savunma yapan kişi için “vekil” ifadesi kullanılmaz. **Vekil**, medeni yargılamada tarafları temsil eden avukatı ifade etmektedir. **Müşteki** ve **mağdur**, suçtan zarar gören kişiyi; **katılan** ise davaya katılma talebi kabul edilmiş mağduru ifade etmektedir. Bu kişiler savunma makamında yer almazlar.

ABCDE

3. 1982 Anayasası’nda temel hak ve hürriyetler incelendiğinde, bu hakların tamamının aynı teknikte düzenlenmediği görülmektedir. Bazı haklar sadece hak olarak tanınmışken, bazıları hem hak hem de ödev niteliği taşıyacak şekilde kaleme alınmıştır. “Hem hak hem ödev” olarak düzenlenen hükümler, bireyin devletten talepte bulunabilmesini sağladığı gibi, aynı zamanda bireye anayasal düzeyde bir sorumluluk da yüklemektedir.

Bu çerçevede **çalışma**, Anayasa’da açık biçimde “hak ve ödev” olarak düzenlenmiştir. Birey çalışma hakkına sahiptir; ancak aynı zamanda çalışmanın, toplumsal düzen ve sosyal devlet ilkesi bakımından bir ödev olduğu da anayasal olarak kabul edilmiştir.

Hem hak hem ödev olarak düzenlenenler

- Vatan hizmeti
- Çalışma
- Eğitim ve öğrenim
- Çevre
- Seçme (oy kullanma)

ABCDE

4. TBMM'nin olağanüstü toplanmış sayılması bakımından belirleyici olan husus, Meclisin **tatil** veya **ara verme** döneminde bulunmasına rağmen toplanmasıdır. Bu nedenle değerlendirme yapılırken kararın içeriğinden önce, Meclisin **hangi dönemde toplandığına** bakılması gerekir. Meclis olağan çalışma döneminde toplandığında alınan kararlar "olağan toplantı" kapsamında kalırken; Meclisin tatil veya ara verme döneminde toplanması, "olağanüstü toplanma" sonucunu doğurmaktadır.

I. öncül: 9 Kasım, tatil veya ara verme dönemi değildir. Bu yüzden olağanüstü toplanma yoktur.

II. öncül: 3 Ekim, tatil veya ara verme dönemi değildir. Bu yüzden olağanüstü toplanma yoktur.

III. öncül: Tatil döneminde toplanıp karar aldığı için olağanüstü toplanmış sayılır.

IV. öncül: Ara verme döneminde toplanıp karar aldığı için olağanüstü toplanmış sayılır.

5. TBMM'deki siyasi parti gruplarının bazı alanlarda grup kararı alması Anayasaya göre yasaktır. Bu yasa, milletvekillerinin özellikle kişisel statülerini ve devlet organlarının işleyişini ilgilendiren kritik konularda grup baskısının oluşmasını önlemek amacı taşımaktadır. Bu nedenle siyasi parti grupları, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin konularda, yasama dokunulmazlığı konusunda ve Meclis soruşturması sürecinde grup içinde görüşme yapamaz ve karar alamaz. Aynı şekilde siyasi parti grupları TBMM Başkanlığı için aday da gösteremez; aday gösterme yetkisi milletvekillerine aittir.

Buna karşılık Anayasaya göre Anayasa Mahkemesinde iptal davası açma yetkisi, belirli şartlarla TBMM'de temsil edilen siyasi parti gruplarına tanınmıştır. Bu nedenle "siyasi parti gruplarının yapamayacağı işlemler arasında yer almaz" denildiğinde, doğru seçenek Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak olmaktadır.

6. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Anayasaya göre yürütme yetkisi kapsamında **yürütmeye ilişkin konularda** çıkarılabilmektedir. Bu çerçevede bakanlıkların kurulması ve merkezi idarenin teşkilat yapısına ilişkin düzenlemeler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılabilmektedir. Aynı şekilde Anayasaya göre kamu tüzel kişiliğinin kurulması, yürütme alanına ilişkin bir düzenleme olarak Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle gerçekleştirilebilmektedir. Devlet Denetleme Kurulunun ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilat yapısı da yürütme düzeni içinde kaldığı için Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenebilen konular arasındadır.

7. Hukuk yargılamasında üst derece veya yüksek mahkemede başvurulabilecek kanun yolları, yargı düzeni içinde ilk derece mahkemesi kararlarının üst yargı merciince denetlenmesini sağlayan başvuru yollarıdır. Bu kapsamda **istinaf ve temyiz**, hukuk yargılamasında kabul edilmiş kanun yollarıdır. İstinaf, ilk derece mahkemesi kararının bölge adliye mahkemesi tarafından üst derecede incelenmesini sağlar. Temyiz ise kanunun temyize açık tuttuğu kararların yüksek mahkeme olan Yargıtay tarafından incelenmesini

sağlar. Bu nedenle hukuk yargılamasında üst derece veya yüksek mahkemede başvurulabilecek kanun yolları arasında temyiz ve istinaf yer almaktadır.

Buna karşılık I. öncüde geçen "**anayasal şikâyet**" ifadesi, Türk hukukunda kanun yolları içinde kullanılan teknik bir terim değildir. Uygulamada bu ifade çoğu zaman Anayasa Mahkemesine **bireysel başvuruyu** için kullanılmaktadır. Ancak bireysel başvuru, istinaf ve temyiz gibi "hukuk yargılamasının kanun yolu" değildir; olağan kanun yolları tüketildikten sonra, bir temel hakkın kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine gidilen ayrı bir anayasal başvuru yoludur.

8. **Hiyerarşi**, idare hukukunda aynı kamu tüzel kişiliği içinde yer alan makamlar arasında kurulan üst–ast ilişkisidir. Hiyerarşi varsa üst, ast üzerinde emir ve talimat verebilir; astın işlemlerini denetleyebilir; gerektiğinde astın işlemini kaldırabilir veya düzeltebilir. Bu ilişki, özellikle merkezi idarenin (devlet tüzel kişiliğinin) kendi teşkilatı içinde yukarıdan aşağıya doğru kurulur. Buna karşılık farklı kamu tüzel kişilikleri arasında kural olarak hiyerarşi kurulamaz; bu durumda hiyerarşinin yerine en fazla idari vesayet (kanunun açıkça tanıdığı sınırlı denetim) gündeme gelebilir.

Bu çerçeveye göre seçenekler değerlendirecek olursak

A) Cumhurbaşkanı – Bakan

Cumhurbaşkanı yürütme yetkisinin başı olup bakanlar yürütme içinde yer alan üst düzey kamu görevlileridir. Aynı devlet tüzel kişiliği içinde, yürütme teşkilatı bakımından üst–ast ilişkisi vardır. Bu nedenle aralarında hiyerarşi ilişkisi bulunmaktadır.

B) Bakan – İl müdürü

İl müdürü, bakanlığın taşra teşkilatında yer alan bir yöneticidir ve bakanlığın hiyerarşik hattı içinde bulunur. Bakan ile bakanlığın taşra birimi arasında hiyerarşi vardır. Bu nedenle bu seçenek "hiyerarşi yoktur" sonucu doğurmaz.

C) Vali – Kaymakam

Vali ilde merkezi idarenin en üst mülki amiri; kaymakam ise ilçede mülki amirdir. Kaymakam, il idaresi düzeni içinde valiyeye bağlıdır. Bu nedenle aralarında hiyerarşi ilişkisi vardır.

D) Kaymakam – Belediye başkanı

Burada kritik ayrım devreye girer. Kaymakam, merkezi idarenin taşra teşkilatı içinde yer alan mülki amirdir ve devlet tüzel kişiliği adına görev yapar. Belediye başkanı ise belediye adlı yerel yönetim kamu tüzel kişiliğinin organıdır. Yani iki makam aynı tüzel kişiliğin içinde yer almaz. Bu nedenle kaymakamın belediye başkanı üzerinde hiyerarşik amirliği bulunmaz. Kaymakam ile belediye arasındaki ilişki, hiyerarşi değil; en fazla kanunun çizdiği sınırlar içinde idari vesayet ve koordinasyon ilişkisidir. Bu sebeple "hiyerarşi ilişkisi bulunmayan" çift bu seçenektir.

E) Vali – İlçe jandarma komutanı

Jandarma teşkilatı, kamu düzeni ve güvenliği hizmetlerinde il düzeyinde valinin emir ve talimat yetkisi çerçevesinde çalışır. Bu ilişki, kamu düzeni hizmetlerinin yürütülmesi bakımından üst–ast düzenine bağlanan bir ilişki niteliği taşır.

9. Kanuna göre olağanüstü hâllerde görevinden çekilme bakımından daha ağır bir sonuç öngörülmüştür. Bu dönemde memurun, yerine atanacak kişi gelmeden görevden ayrılması, kamu hizmetinin sürekliliğini doğrudan zedelediği için yaptırımı en ağır şekilde düzenlenmiştir. Bu nedenle, olağanüstü hâllerde yerine atanacak memuru beklemeden çekilenler **bir daha devlet memurluğuna alınamaz.**

ABCDE

10. Türkiye’de millî park kavramı ilk kez 1950’li yıllarda uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda **1958 yılında** millî park statüsü verilen **Yozgat Çamlığı Millî Parkı**, Türkiye’nin **ilk millî parkı** olma özelliğini taşımaktadır. Yozgat il merkezine yakın konumda bulunan bu alan, Anadolu bozkırları içinde doğal olarak yetişmiş **karaçam ormanlarını** barındırması bakımından da ayrı bir öneme sahiptir.

DKMP’nin (Tarım ve Orman Bakanlığı – Doğa Koruma ve Millî Parklar GM) resmî listesine göre Türkiye’de **50 millî park** bulunmaktadır:

- 1) Nemrut Dağı (Adıyaman–Malatya)
- 2) Akdağ (Afyonkarahisar–Denizli)
- 3) Başkomutan **Tarihî Millî Parkı** (Afyonkarahisar–Kütahya–Uşak)
- 4) Ağrı Dağı (Ağrı–İğdir)
- 5) Soğuksu (Ankara)
- 6) Sakarya Meydan Muharebesi **Tarihî Millî Parkı** (Ankara)
- 7) Sarıçalı Dağı (Ankara)
- 8) Güllük Dağı–Termessos (Antalya)
- 9) Beydağları Sahil (Antalya)
- 10) Altınbeşik Mağarası (Antalya)
- 11) Köprülü Kanyon (Antalya–Isparta)
- 12) Hatila Vadisi (Artvin)
- 13) Kaçkar Dağları (Artvin)
- 14) Dilek Yarımadası–Büyük Menderes Deltası (Aydın)
- 15) Kuşçenneti (Balıkesir)
- 16) Kazdağı (Balıkesir)
- 17) Kop Dağı Müdafaası **Tarihî Millî Parkı** (Bayburt–Erzurum)
- 18) Yedigöller (Bolu)
- 19) Abant Gölü (Bolu)
- 20) Uludağ (Bursa)
- 21) Troya **Tarihî Millî Parkı** (Çanakkale)
- 22) Boğazköy–Alacahöyük (Çorum)
- 23) Honaz Dağı (Denizli)
- 24) Gala Gölü (Edirne)
- 25) Nene Hatun **Tarihî Millî Parkı** (Erzurum)
- 26) Hakkari Cilo ve Sat Dağları (Hakkari)
- 27) Kızıldağ (Isparta)
- 28) Kovada Gölü (Isparta)
- 29) Geben Vadisi (Kahramanmaraş)
- 30) Sankamış–Allahuekber Dağları (Kars–Erzurum)
- 31) Küre Dağları (Kastamonu–Bartın)
- 32) Ilgaz Dağı (Kastamonu–Çankırı)
- 33) İstiklal Yolu **Tarihî Millî Parkı** (Kastamonu–Çankırı)
- 34) Sultan Sazlığı (Kayseri)
- 35) Iğneada Longoz Ormanları (Kırklareli)

- 36) Beyşehir Gölü (Konya)
- 37) Derebucak Çamlık Mağaraları (Konya)
- 38) Spil Dağı (Manisa)
- 39) Marmaris (Muğla)
- 40) Saklıkent (Muğla–Antalya)
- 41) Malazgirt Meydan Muharebesi **Tarihî Millî Parkı** (Muş)
- 42) Aladağlar (Niğde–Adana–Kayseri)
- 43) Karatepe–Aslantaş (Osmaniye)
- 44) Karagöl–Sahara (Rize–Artvin)
- 45) Botan Vadisi (Siirt)
- 46) Divriği (Sivas)
- 47) Tek Tek Dağları (Şanlıurfa)
- 48) Altındere Vadisi (Trabzon)
- 49) Munzur Vadisi (Tunceli)
- 50) Yozgat Çamlığı (Yozgat)

ABCDE

11. **Fakir Baykurt**; toplumcu gerçekçi / köy gerçekçisi çizgide eserler vermiş, roman ve öykülerinde Anadolu köylüsünün yoksulluğunu, toprak–mülkiyet çatışmalarını, eşitsizlikleri ve yerel güç ilişkilerini güçlü bir gerçekçilikle işlemiş yazardır. “Yılanların Öcü” başta olmak üzere “Kaplumbağalar” ve “Tırpan” gibi romanları bu çizginin en bilinen örnekleri arasında yer almaktadır.

ABCDE

12. “**Faust**”, Alman edebiyatının en büyük isimlerinden **Johann Wolfgang von Goethe** tarafından kaleme alınmış bir başyapıttır. Eser, Faust’un sınırsız bilgi ve güç arayışı içinde Mephistopheles (şeytan) ile yaptığı anlaşma üzerinden; insanın arzuları, ahlaki sınavları ve varoluşsal çatışmalarını ele almaktadır. Bu yönüyle yalnızca Alman edebiyatının değil, dünya edebiyatının da en önemli klasiklerinden biri olarak kabul edilmektedir.

ABCDE

13. Celal Abad şehri, Türk dünyası tarafından 2025 turizm başkenti ilan edilmiştir. Bu şehrin adının, Türk destan geleneğinin en önemli eserlerinden biri olan Manas olarak değiştirilmesini öngören kanun tasarısı, şehrin bulunduğu ülkenin yasama organı tarafından onaylanmıştır. Manas Destanı, Kırgız Türklerinin millî destanı olup Kırgız kimliğinin temel unsurlarından biridir. Bu nedenle söz konusu kanun tasarısını onaylayan ülke **Kırgızistan**dır.

ABCDE

14. 2025 yılında Fransa’nın Paris kentinde yapılan 47. Dünya Miras Komitesi toplantısında, Manisa’daki “**Sardes Antik Kenti ve Bin Tepe Lidya Tümülsüleri**” UNESCO Dünya Miras Listesi’ne kaydedilmiştir. Bu kararla Türkiye’nin listedeki alan sayısı 22 olmuştur.

ABCDE

15. Haldun Dormen; **Ahmet Haldun Dormen** adıyla tanınan, 5 Nisan 1928’de Mersin’de doğmuş; **tiyatro oyuncusu, yönetmeni, oyun yazarı ve çevirmeni** olarak Türk sahne sanatlarında uzun yıllar belirleyici bir rol üstlenmiş bir isimdir. **İstanbul’da tedavi gördüğü hastanede 21 Ocak 2026 tarihinde hayatını kaybetmiştir.**

Sanat yaşamında özellikle **müzikal tiyatro** alanında öne çıkmakta; Türkiye’de batılı anlamda sahnelenen müzikallerin erken dönem örnekleri arasında anılan “**Sokak Kızı İrma**” ile geniş kitlelerce tanınmaktadır.

ABCDE